

A

183
—
—
VII.
—

A városi disputációnak ... előzménye

Kolozsvár, 1569.

Az RNK Akadémiája Kolozsvári Fiókjának

2. sz. könyvtárában

Felret: RMK 555.

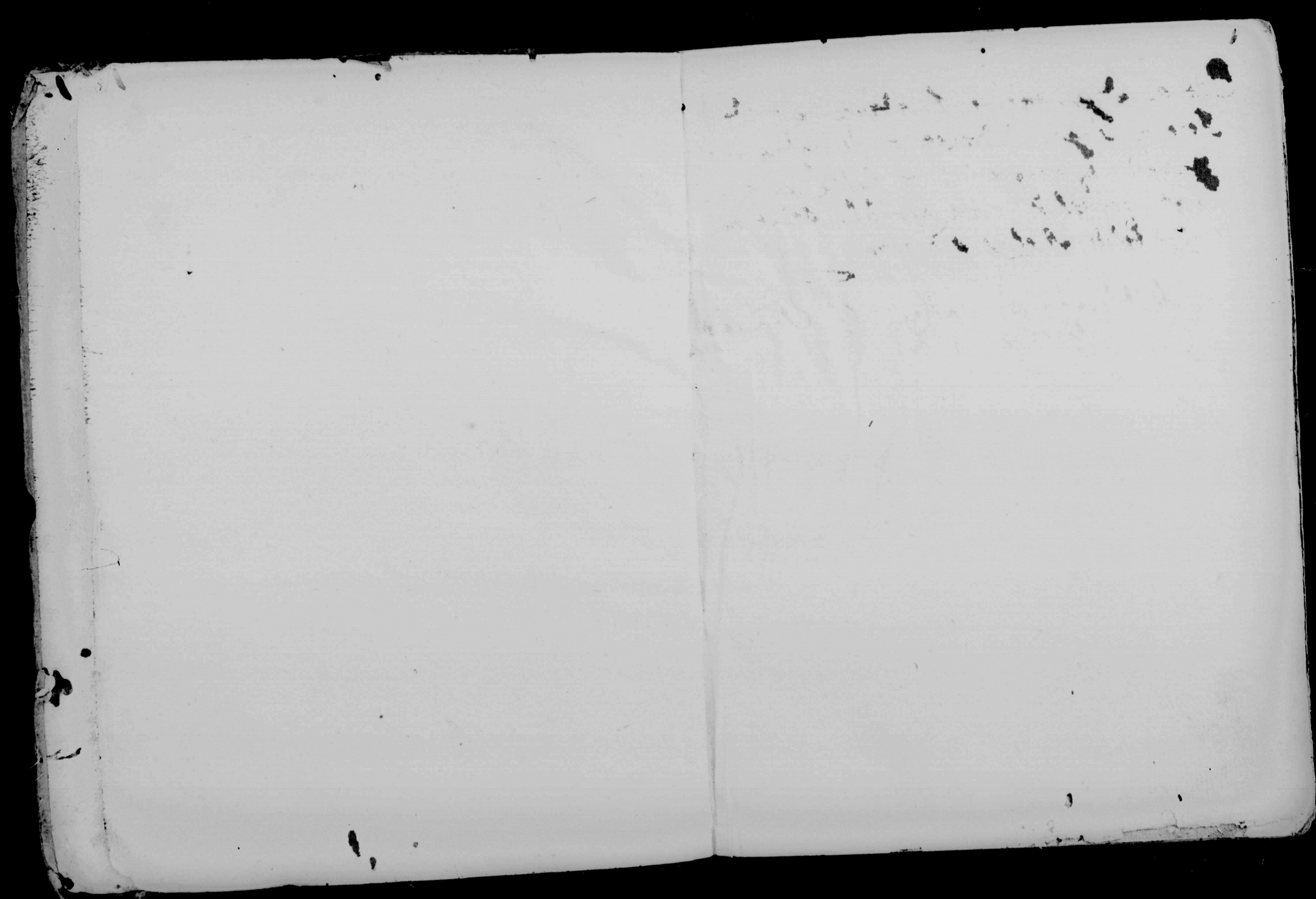
A. N. Kolosvari Reformatum
Collegium B. Gehäjäe.

~~XXXXIII~~

R. M. K. 355.

NY 31

6 IV

Et a disputatione huiusmodi David
Jeremy sigen redoxerit a le wafat ma-
kanal. ez megkettőz a felise nyomta-
tat mostos notariaról. Sőt m-
ny felis Melius a többi

Bibliotheca Collegii St. Andriae.
Anno 1770. 24 April. Tris 60.

Andreas Erdős de Buzon
AZ VÁRADI DI-
SPVTACIONAC AVAGY VE-
TELKEDÉSNEC, AZ EGY ATTYA ISTENRŐL,
és annak Fiaról, az Iesus Christusról, és a Bent
Lélekről igazán való elő fámlalásfa, Melly

mindenic félne akarattyából kez-

detett, Mind Bent hauánac 20.

napián: 1569, es-
tendőben.

Andreas Erdős
Bagdinus

Constat don: 48
ACTO. V.

Megfíllatoc, mint ezelekőtec ez embereckel:
Én aít mondom, Hadiatoc békét ő nekic, és ne
banczatoc őket. Ha emberektől vagyon ez
a tanacz és ügyekőzet, El bomol. Ha
kedig Istentől vagyon, Nem bont-
hattyatoc el: Mert heiba
tufakotoc az Is-
ten ellen.

Deerus

2 6
Köszönet Gyulaj Marton 4 4
1881 XII COLOSVAROT.

I. 5. 6. 9.

Es az Attya Isten, es az
Iesus Christus, az Isten
szóval, az Isten szava
- Jézus igája id őtalmartak David
Finnel.

Handwritten notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text, mentioning names and dates.

Mit haruz am'ls, ha bent
has bent igara foltak
az ember falalmay
ellen, az Trinitas
ellen "

A. B. BETHLEN KATA
G. TELEKI JÓ'SEF ÖZVEGYE
Könyvei közzül való.

AZIESVS CHRIS- TVS VÉRÉNEC ÁLTALA MEG

SZENTELT VALASZTOTT HIVEKNEC ÉS
gész Magyarországon lakazóknac, Az igazítá-
letnec és bölcselégnek Lelkét, az Attya Isten-
tentől, az Iesus Christusban **fiúúnc**
ferént kéuániuc.

TVdiuc és ertyúnc, attyámfiakerefyéne, ho-
gy az Varadon lött Disputacionól külön kü-
len fele ítéletet telnec az emberc, Mind azzoc,
kic ielē vóltanac, Mind azzoc kic tauoly léuén, e-
gyebektől hallottó a Disputacionac az ő rendit:
Mert mindeniknec szabad az ő értelmében bővel-
kődni. Mint az előt, azonképpen mostan is, min-
den vgyúnc, a mű kegyelmes Istenünknek gond-
ia viselése:re hadiuc, Tuduán, Hogy ő mindene-
ket az ő fent akarattya és bölcselége ferént cze-
lekőfic, És az ő edényit az ő iouóltából inditya,
az ő erőtlenségöknek általa czelekőduén, és ez
világi bölcselégét gyalázuán.

Minden őmagában meg mértékelheti az ő fi-
uénec gondolatit. Mert lenki ítéletit nem tulay-
donyuhatyuc magunknac, Meg sem vis gálhat-
tyuc lenkinec fiúúnc. A mű Istenünc, a mű Wrunc
Iesus Christusnac fent Attya, ki műnkünc is ke-
gyelmes Atyánc, az, ki mindē fiúeknec vis galóia,
és ki mindeneket által lát, ő műnkünc ebben bi-
zonlagunc, hogy mű semmi világi dűczőféget
nem kereltünc, sem az ellenkező telnec gyalazat-
tyat, hanem kiúániuc, hogy együgyű képpen a
A 3 mű

m i kere ty: ni vallásunc meg esmertőtnéc, És a
fidalom, mellyel az ellenkező fél münkét illetett,
meg mutatnéc hamisnac lónni.

Hogy è bent és vduósséges czelekődet elő me-
hetne, Terzic, Hogy közenséges helyen, olly
nyelven, mellyet minden meg erthetne, lónne az
vetelkedés, czac az élő Isténec igéiből, mindē per-
patuar nélkül, és kerest fogúttoc nélkül. Az ellē-
kező fél kedig miképpē czelekődet legyē ez vetel-
kő dēsbē, És minēm i ockokal kereste legyē ennec
elm ilatit, a supplicacioc, mellyeket be adtanac a
felséges Királynac, a m i kegyelmes wrunknac,
fabadon és nyiluan meg mutattyac. Vgyan ezent
meg bizo nyittyac az feleletekben is, miképpen
a it meg bizo nyittyac a Disputacionac az ő ren-
di, Hogy soha arra a dologra, mellyet eleikbe ad-
tic, nem akartac egyenest és tista beféddelel felelni,
Hanem a fundamentomnac az ő fűkféges dolgac
mindenha meg kerengetéc, Mint az matskac a
he w kálat. Még is az iamboroc ast hirdetic felő-
linc, (de nyiluan gonos lelki ismerettel) Hogy
m i el kőrűttic, és nem akartuc a Disputaciót, És
m i miattunc múlt el.

Ha az Istennec drága fóméllye, a m i kegyel-
mes Wrunc és Királyunc, (Kit az Wr Istén az ő
nagy iouoltából kegyelmessen meg óltalmazzó,
és meg tarczó) ielen nem vólt volna, Az orfág-
beli Nagylagos wrackal, és minden vduara népe-
uel, És minden sereginec nemes vitezlő Hadna-
gyockal és vitezuel, És egyéb nagy foc iambo-
rockal, Még is mondhatnánac valamit, és költhet-
nénc valami aprofagot m i reanc: De miért hogy
minny a-

minnyian ezec ielen vóltanac, bizony fómérem
dolog, hogy a m i ellenkezői olyanakat merne
hirdetni felőlinc, Mert ezec iol tudiac, Hogy me-
rő hazugság, és hogy czac irégységből költhet-
anc.

Es hogy minden félne az ő czelekődeti, Igal-
sága és hamissága nyiluan legyen, Imē, a mint ő-
magában a vetelkedés auagy Disputacio lőtt, és
vayon, rendel igazán ki nyomtattuc. A tistefég
és dicséféleg legyen az Isténec: Am bator pirúlyon
meg a m i ortzanc. El g minēkunc, akar mint fe-
dezzoc, hogy a tiz ég, és nagy fokokban az iga-
ságnac fikrai geriedeznec. Sidalomban, és ez vi-
lagnac itéleti ferent gyalizatban győzedelmes az
Igalág. Oremest ez vilagnac tistefégat, és annac
iteleti ferent való győzedelmet meg engeditc az
ellenkező félne, Czac hogy m i láthalluc, Mi-
képpen (hála Istennec) láttuc is, Hogy az ő igal-
sága elő mennyen naponként.

Hálat adunc kedig a mindenható WR Istén-
ec, a m i Wrunc Iesus Christus bent Attyánac,
Hogy a m i kegyelmes Feiedelmünkne fűuēt
vgy viseli és igaz gattya, Hogy az Istén igéienec
igalágat ferent, és ez vilagnac fidalinat is kéfi el-
fenuedni, Hogy az Istén Fiánac, az Iesus Chris-
tusnac igéretu be tellyeffediēc ő rayta: Bodogoc
vattoc, mikoron tüteket átkoznac, és minden fi-
dalommal illetnec én éröttem.

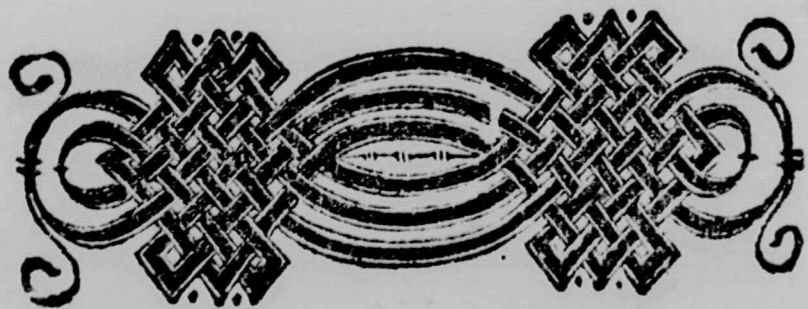
Noha azért mindenestől fogua véghöz nem
ment ez è Varadi Disputacio is, De mind az által
minēmü erőfféget vótt az ellenkező félne, elő tor-
got, és fabadon meg látzot a vetelkedésben, És
ha finte

ha finte több napokon lótt volna a Disputacio is,
Azért ennel egyebet semmit nem tudtanac volna
elő hozni.

Annac okaért, Mind az Isten igazságának ól-
talmaért, Mind kedig a keresztényi gyülekezet-
nec épületi ért, Mind kedig mi érottunc is, kic a
disputacioba forgattunc, sükfég volt ezeket ki
nyomtatnunc. Legyen Istené, és a hiw keresztýé-
neké az ítélet.

Az Attya Isten, az ő Ferelmes fent Fia által,
az Iesus Christus által, könyörüllyen raytunc, és
menczen meg az Antichristusnac rablagából:
Vilagolitsa meg lelki főmeinket, Hogy az ő ige-
iénc igazságát meg erthessük, követhessük és
mind végic abban állhatatoson meg maradhat-
sunc: Amen.

Az Erdeli Lelki pastoroc, kic az egy
Attya Isten felől, és annac ő áldot fent
Fia, az Iesus Christus felől, és e-
zeknec fent Lelkec felől, a
fent irás ferént egy érte-
lembe vadnac.

AZ VARADI DIS- PUTACIONAC AVAGY VE- TELKEDÉSNEC IGAZAN VALO elő fámlalása.

AZ ELSŐ NAPNAC VE- telkedése.

Az az Octobernek 20 napján.

Mikor a meg regzet Disputacionac napján
mind két fél begyűlt volna, leg elő szer az
Nagyságos Bekes Gáspár 20, ő Felsője Maso-
dic Janos, Magyarországnac, Tótországnac, és
Horuátországnac 20 Királyánac főmellyében, és
neu'ben ecképpen állta.

Ő felsője, a mi kegyelmes wrunc, titeket az-
ért gyűtetőt ő hűe a Disputaciona, hogy az Isten-
nec igaz és tiszta igéiből, a mi vduólságunknec
fondamentoma meg bizonyításéc, az egy Attya
Istenről, ennec az ő Fiáról, Az Iesus Christusról,
és a fent Lélekről, Hogy az hiueknec az ő lelki
elmeretec meg czendessék. Miért hogy ez lel-
künkben jár és vduólságunkben: Es kéuánnya ő
felsője tölletec, Hogy a Disputacio Istenec ige-
iénc igaz magyarázatyából legyen, Ne fillo-
gismusoc és capcióc által. Czendetséggel és kereszt-
tyeni szerettel legyen, Es hogy mind ő felsője fő-
mellyét, mind kedig tünnenmagatokat is meg be-
czüllýetec.

Miért hogy kedig ő felsője engemet méltat-
lan voltomra erre választot, hogy a Disputacionac
Moderatora legyec, Rendtférent akarom, hogy a
Disputacio legyen, és értelemmel. Első nap lát-
taséc

ELSŐ NAPNAC
talséc meg, Ki legyen az Egy Isten, Melyről az
írás gyakor helyen emlekdzic: Masod Nap,
Ki legyen az Arya Istenec egyetilen egy Fia.
Harmad Nap, a Szent Lélekről. Negyed Nap, a
Christusnac Istenlégeről.

Astis in kegyelmekeknecc tuttára adgya, Hogy
a Disputacionac rendi és igazsága nem mutattya,
hogy peczétes levelet adna ő felsége: Azért erről
levelet adni nem akar: Hanem mindenic felt az ő
igazságában meg akaria otalmazni: Szabadságot
is ad, ha valamelly rész az Disputacionac írását va-
lahoua akar külden: Aual ő felsége semmit nem
gondol: De itt ast akaria hogy az mer ő sicut írás-
ból legyen.

MELIVS Peter kedig a Debreceni Plebanos
a Magyarországi aryaírac képében est felele: Ma az
Wr Istenec, és ő felségének halát adunc, hogy ke-
gyelmességéből minékinc a mi keuanfágunkat és
Conditionkat meg engette. Az peczétes levelet,
mi nem a Disputacionac meg erősítéseért keuan-
nyuc vala, Hanem hogy io módal és rendel a Di-
sputacio véghöz menne, és az Istenec gyűlékő-
zeti építetnec. Nem vgy, mint ekedig Feyierwarat
Disputálunc, mellyből tőb romlás, hogy nem mi-
nt építés követkőzet.

Hogy kedig minnyáian, a kereszténynek a mi
keuanfágunkat meg erczec, rendserént ezec a Di-
sputacionac condicioi.

Elő, Holot az Istenec sicut Emberi a Szent
Léleknec ihleséből sóltanac, Ast akariuc, hogy
a Bibliánac betűie éppen és erőbac nélkül meg
marad.

VETELKEDESSE.

maradion, miképpen a nyelueknec tulajdonfői
mutattya, Semmiképpen, még a z Angyaloknac
is meg nem engedie, Hogy valaki a halando em-
berc közzül vakmerőséggel, nemellyet a Bibli-
ából ki vegyen, Nemellyeket hozá tegyen: Ne-
mellyeket őfue ferkefessen, Nemellyeket el-
válasson, meg váltoftasson, és patuarkodással ket-
fégeffé tegye, Mellyec az Istenec könyűben a
tulaydon nyelvben be irattanac.

MASODIC. A Bibliából elő hozot bizon-
ságot, ast keuanyuc, Hogy senki az ő feietől ne
magyarazza, Hanem, a tellyes sicut írásnac tellyes
folyásából. Az ellenkezőt, mikor a betűből el-
leninc viaskodic, A betűből hamisittya meg. Ha
kedig a betűvel akar magyarazatot tőnni: A ré-
gi magyarazokat akariuc ellene vetni, Mellyec az
ellenkezőnél bölcebec, és iobbac. És ast keuan-
yuc, Hogy nagyob mltosága legyen ebben az ú-
gyben, a régi, egyenlő, igaz, keresztényi gyűléke-
zetnec, Hogy nem mint imez, auagy amaz hitet-
len feckevésnec.

HARMAD. Soc bizonygoc vadnac az ő
testamentomban, mellyeket Christus wrunc ön-
nen maga, és az Apastaloc világossan meg ma-
gyarásztanac, Ast keuannyuc, Hogy minden ma-
gyarázat, melly ez ellen vetetic, vgy mint hamis-
san költet dolog, meg vetetteffé.

NEGYED. Az ellenkező résznek Disputa-
cioianac Cickeli, mellyec vgy mint hamisoknac
lőnni, meg győzetternec, kiöltattassanac.

OTED. Mirt hogy az ellenkező Disputa-
ciora ingerlet minket, Emlekdzic meg, hogy ez ő
B istti,

ELSŐ NAPNAC
talséc meg, Ki legyen az Egy Isten, Melyről az
írás gyakor helyen emlekdzic: Masod Nap,
Ki legyen az Arya Istenec egyetlen egy Fia.
Harmad Nap, a Szent Lélekről. Negyed Nap, a
Christusnac Istenlégeről.

Astis m̄ kegyelmetek nec tuttára adgya, Hogy
a Disputacionac rendi és igazsága nem mutattya,
hogy peczétes leuelet adna ő fellege: Azért erről
leuelet adni nem akar: Hanem mindenic felt az ő
igazságában meg akaria otalmazni: Szabadfágot
is ad, ha valamely rész az Disputacionac irását va-
lahoua akar küldení: Aual ő fellege semmit nem
gondol: De itt asti akaria hogy az mer ő sent irás-
ból legyen.

MELIVS Peter kedig a Döbreceni Plebanos
a Magyarorsági aryasiac képében est felele: M̄ az
Wr Istenec, és ő fellege nec halat adunc, hogy ke-
gyelmességeből minék̄nc a m̄ keuanfágunkat és
Conditionkat meg engette. Az peczétes leuelet,
m̄ nem a Disputacionac meg erősiéseert keuan-
nyuc vala, Hanem hogy io módal és rendel a Di-
sputacio véghöz menne, és az Istenec gyűlek-
zeti építetnec. Nem vgy, mint ekedig Feylerwarat
Dispurálunc, mellyből tób romlás, hogy nem mi-
nt építés követközet.

Hogy kedig minnyáian, a keresztényec a m̄
keuanfágunkat meg erezéc, rendszerent ezec a Di-
sputacionac condicioi.

Elő, Holot az Istenec sent Emberi a Szent
Léleknec ihleséből sóltanac, Asti akariuc, hogy
a Bibliánac betűie éppen és erőfac nek̄ti meg
marad.

VETELKEDESSE.

maradion, miképpen a nyelueknec tulaydonfági
mutattyac, Semmiképpen, még a z Angyaloknac
is meg nem engedűc, Hogy valaki a halando em-
bereg közzül vakmerőséggel, nemellyet a Bibli-
ából ki vegyen, Nemellyeket hozà tegyen: Ne-
mellyeket őfue kerkefessen, Nemellyeket el-
válasszon, meg váltoftasson, és patuarkodással ket
ségessé tegye, Mellyec az Istenec könyuében a
tulaydon nyelvben be irattanac.

MASODIC. A Bibliából elő hozot bizon-
fágot, asti kéuanyuc, Hogy senki az ő feietől ne
magyerázza, Hanem, a tellyes sent irásnac tellyes
follássából. Az ellenkezőt, mikor a betűből el-
lenűnc viaskodic, A betűből hamisittyc meg. Ha
kedig a betűckel akar magyazatot tönnt: A ré-
gi magyazokat akariuc ellene vetni, Mellyec az
ellenkezőnél bölczebec, és iobbac. És asti kéuan-
yuc, Hogy nagyob m̄ltosága legyen ebben az ű-
gyben, a régi, egyenlő, igaz, keresztényi gyűleke-
zetnec, Hogy nem mint imez, auagy amaz hitet-
tlen seckeuűfne.

HARMAD. Soc bizonygoc vadnac az ő
testamentomban, mellyeket Christus wrunc ön-
nen maga, és az Apastaloc világossan meg ma-
gyarástanc, Asti kéuannyuc, Hogy minden ma-
gyarázat, melly ez ellen veteric, vgy mint hamis-
san költet dolog, meg vetettef̄c.

NEGYED. Az ellenkező rész nec Disputa-
cioianac Cickeli, mellyec vgy mint hamisfoknac
lönni, meg győzetternec, kiöltattassanac.

OTÉD. M̄rt hogy az ellenkező Disputa-
ciora ingerlet minket, Emlekdzic meg, hogy ez ő
B tisti,

ELSŐ NAPNAC

tífti, Hogy predicálással fen ne kiálczon: Hanem, mint tudos és Isten félőhöz illendő, az okoskodásokat, auagy erőssegeket rendel elő fámlallya, Azzoknac hatariban meg maradion, És mindiarrást, minden czuffolás nélkül, és meuettség nélkül meg feytze, és rea felellyen.

HATODSOR. Tudíuc, Hogy az ellenkező három auagy négy Respondenseket is választani fókot. Azzoknac ellenkező feleleteket imár egybe akaria egyenesíteni, Es magánac munkat főrezuén, heiaba mulattya el az vđót. Azokért ást keuanyc, Hogy ő maga czelekődíc ebben: Tagadía, és hamisítfa. Hogy ha kedig az iffiac elenűnc akarnac tufakodni, Vagyon scolanc, melyben őmagokat farazthattyác.

HETEDSOR. Hogy mind ezec rendel lehessenec, Ást kéuanyc, Hogy minden félről két Biro valasztasséc, Kic az czelekődöt nec rendit igazgassác, Hogy a tisztesség, és mértékletesséc ellen semmi ne czelekötteséc. Ezek nec tífti è legyen: Hogy kic az igaz tziel kőuűballagnac, hogy visfa tériczéc, és a fólástol meg tilczác.

NYOLTZADSOR. A mi ebben legfeltyeb valo dolog, Felsőgedtől alazatosson est kéuanyc, Hogy a mű ellen vetéssűnket, az ő erőssegeckél egyetemben, És az ellenkező nec az ő feletit, az egész Disputacioban, hites író deákoc által, deác nyelwuen hiuen meg iratatuán, a keresítyenségnec fő Academiákra Felsőged el küldetzze, Hogy azoknac itéleti ferént, Auagy kárhóztasséc, Auagy igaznac lönni mondattasséc. Mert senki az világosságot nem gyűlölheti, és az előt el

nem

VETELKEDESSE.

nem futhat, Hanē czac az, a ki setéségből bíletet. KILENTZEDSOR. Hogy az egész keresítyeni Gyűlekőzet előt nyilván legyen, hogy Felsőged valoba kéuanyc, hogy az vetelkedés nec vége legyen, Es ez condicioknac ki fólgaltatassá felől, az Iesus Christusnac minden híuei czendezb elműuel lehessenec, Alazatosson kőnyűrgűnc felsőged nec, Hogy felsőged a több keresítyen Fejedelmek nec példaja ferént, (mellyec kőzzül Felsőgedet kéuanyc tellves bíuűnkből, Hogy Felsőged fel magasztaltasséc) Hogy ez condicioknac ki fólgaltatassat, peczites leuűllet felsőged meg erősítse.

DAVID FERENTZ, A FELSŐGES Királynac Predicatora, az Erdeli Attyafiac képeben rőuideden ecképpen felele.

Iol lehet, Hogy műreűnc nézue, mű is a Disputacionac rendiről, és módjáról condiciokat írhatunc vólna: De mind azon által, hogy a mű vgyűnk nec igazsága mindeneknél nyilván legyen, Mindenekben engedelnesséc akarunc lönni. De mind azon által a közenséges igazságnac rendi ferént, főképpen három műltatlan dolgot akarunc meg mutatni, a mű kegyelmetők nec condicioiban, Mellyeckre a Disputacio előt is feleltem vala.

ELSO: Ást akariatoc, Hogy a mint mű az írást magyarazzatoc, és Consequenciákbol és következőssékből a mit az írásnac értelme ellen kitertec, hogy annac állyunc. Est kedig mű nem műuelhettyűc. Mert ha mű est akartuc vólna műuelni, Tchat ingyen sem vólt vólna bíűkűg Disputaciót inditanunc, auagy disputálnunc.

B 2

MASOD,

ELSŐ NAPNAC

MASOD. aſt akariátoc, hogy én egyedül diſputallyác ellenetec. Ha egyedül akartam volna à Diſputacionac terhet viſſelnem, Mi ſükfég volt volna Erdelből, és innét Magyarorſágból az én Attyámfiat mellém hinom. Ezokaért ſemmiképpen igaffágal meg nem yethetitec à Reſpondenſeket.

HARMAD. Hogy eſt kéuányátoc, Hogy az Academiákban küldiuc à Diſputaciót és azok nac itéleti alá veſſic m'inen magunkat: Aſt ſemmiſſen nem műuelhettyüc. Mert azoc minemk'inc ſinte vgyan p'oreſtinc, mint tú: Hanem ſét Pál Apaſtalnac rendeléſſe ſerént, hadiuc az itéletet az halgatókra, és az Iſtennec tűzére, melly meg próbállya az ezüſtet, aranyat, és à pollyuát. De mind ezeket el hagyuan, kéſüllyunc à Diſputaciohoz.

David Ferentz imádſaga.

Iarollyuc à dúczoſég nec Attyához, és könyeregiunc őnekie, Hogy az igaz itélet nec, és ertelem nec Lelkét adia meg minemk'inc, Hogy az igazt à hamíſtol meg válaſthalluc, És az igazt k'ouethelſüc, Hogy à menyei ſent Attyánk nac tanyit uani leheſſüc, az ő ſent akarattya ſerént gyümölczet teremtheſſüc, és őtet dúczoithelſüc: Amen: Mi Attyanc, ki vagy mennyekben 2c.

Melius Peter nec imádſaga.

MELIVS PETER A kegyelmes Attya Iſtennec mű is, az ő ſent Fiaért könyeregiunc, Hogy aſt à ſent Lelket adia ſaiunkba, kit à Prophetáknac és Apaſtaloknac adot. Tegye aſt tűze à mű ſaiunkbā, Hogy à hamis tudományokat mint à pozdoriát meg égelle, és meg eméſſe: A mű az ördegè, aſt meg roncza, És mű az Iſtenè, aſt meg

VETELKEDESSE

meg epicze, És miképpen meg igérte, Hogy az ő ſét Lelkét az igazagnac meg oltalmazza ſara meg akaria adni, moſtan aſt műnekunc meg adia: Amen. mű Atyanc, ki vagy mennyekben 2c.

Miuel kedig hogy ő Felſége kéuánſága ez, Hogy leg előſer az egy Iſten felől diſputállunc, A Propolitioknac rendi és aſt mutattya, Leg előſer azért arról akaroc ſólnom.

Az Iſtennec Lelke, Moſes ötödíc könyuénec hatodic reſében, ecképpen ſól: Hald meg Izrael: A te Wrad Iſtened, egy Iſten. De miért h' en nec előtte is egynyihanſor ſoltunc erről, mind predicacionkban, mind diſputacionckan, Azért leg előſer, à kegyelmet kéuánſága és akarattya ſerént: Mert ez vala à kegyelmed kéuánſága, Hogy à ki az egy Iſtenről akar ſólni, Ne hozzon más ſentenciát, Hanem, az Iſtennec nyiluan valo igeiéből bizonyiczon: Azért, Leg előſer aſt kerdem. Mellyic Prophetanal, auagy Apaſtalnac vagyon ez meg irua, Hogy à ki egy Allatot, és három Sömeilt tanyit, Hogy négyſéget, auagy öttſéget taniczon: Ket bizonyſágot hoz rea, Hól vagyon meg irua, Hogy négyſéget taniczon. Erre dírecte meg felelly ennekem. Mert meg látod, Hogy à propolicióknac minden cickelit az irásból meg akarom látni.

Deut. 6:

DAVID FERENTZ. A diſputacionac elő cikkele ecképpen vagyon. A Haromſág, mellyet à Romai Papa 2c. Ez ellen Peter wram olly kérdéſt tamaſt, Hól legyen ez meg irua, Hogy négyſéget tanítſon, Ki egy Allatot, és három ſömeilyt tanyit: Mellyic Propheta auagy Apaſtal iria eſt: B; Felelec:

ELSŐ NAPNAC

Dan. 11.

Felelec: Egy propheta sem Apostol nem írta meg a négyesget. Mert azoknac vdeibe ingyen sem vólt ez a tudomány: Hanem mint Daniel meg ieuendáste, Hogy az Antichristus olly Istent imadta az embereckel, ki felől a mű Attyainc semmit nem tudtanac. Kit sem Abraham, sem Isaac, sem Jacob nem imadtanac: Azzonképpen az ő iouendő mondása be tellyessedet. Mert a Papa Antichristus wy Istent talált, Egy állatot, És abbá három valóba kélembező sőmélyt, Attyát, Fiut, és Sőmélyt. És az egy bizony Istent, kiről szól nac a Prophetác és Apostolac, Kit a mű Wrunc Iesus Christusnac sient Attyánc mondiác, afit elhatta, és a helyébe est a négyesges báluanyt hozzátábe. Hogy kedig ez nyilván legyen, Meg tetzic a papásoknac, és a Papázo Doctoroknac a könyvekéből, Mellyekben meg valasittyác az Allatot a Sőmélyektől: és vissfontac a Sőmélyeket az Allattól. Egy az Allat: három kedig a sőmély: Ezokaárt Négyesget tetzen. 2c.

Hogy pedig est vered, Hogy semmit ne szóllyunc, hanem nyilván való írásból, nem consequenciákból. Arra est felelem: Hogy az edvessegnec fundamentomaban, az Istenről mikor szólunc, Az írásnac folyása szerént szóllyunc. Mert ugyan ha szólni akarunc is, Az Isten felől igazán semmit nem tudunc szólni, Ha az ő igeinac folyása szerént nem szólunc. Mikor kedig a Pápa léleményiről szólunc, A minemű igeiket ő talalt, azokat kel elő famlálnunc, En tagadom, Hogy a Papai tudomány, az egy Allattól, és három sőmélyiről igaz legyen, és az Istenec könyvében meg talál-

tassac

VE TELKEDESSE.

tassac. Azért, bizonyíts te, Hogy igaz legyen.

MELIVS PETER. Io Ferentz wram, Hald meg. Mikor a mű rendünkről disputacionc vólt, Ha fel töttünc, Meg isiatzottuc. Mű afit mondiuc, Hogy nem mindenestől fogua vagyunc egyessac a Papáual az egy Isten felől való tudományba. A mű sentenciánc az, a mit sient Pál Apostol, 1. Cor. 8: meg írt. Iol lehet soc Istenec és wrac vadnac, mind mennyekben, mind földenc: E három, Tudni illic, az Attya, a Fiu, és a sient Lélec, hogy egy Isten legyen, afit vallyuc. Kegyelmed sententiaia pedig ez, Hogy az egy Isten, czac az Attya legyen. Mű afit mondoc kedig tegnap, Hogy a Fiu az Attyaual egy Isten. Azért bizonyíts meg, Hogy czac az Attya legyen egy Isten, Nem az három, Tudni illic az Attya, a Fiu, és sient Lélec. Mű nem tagadiuc, hogy az Attya egy Isten ne legyen: De nem czac az Attya, Hanem a Fiu is, és a sient Lélec.

DAVID FERENTZ. Hogy az Attya legyen czac az egy Isten, A sient írásban nyilván való bizonyáginc vadnac.

A NAGYSÁGOS BEKES
gaspar 2c.

Bizonnyiczatoc meg tū, Hogy az egy Allatban, a három Sőmély legyen: és a tū vallástoc mellé állunc.

DAVID FERENTZ. Peter wram magyarazattya, tudni illic, Hogy a három legyen egy Isten, Christus Wrunc ellen, az egész sient írás ellen vagyon. Oka imez. Mert afit az Izraelnec Istenét, sient Ianosnac nyoltzadic rébében,

Nem

ELSŐ NAPNA

Nem ömagarol, sem à fent Lélekről, Hanem az ö fent Attyarol magyarázza.

Hogy kedig előfer küldet Corintusbelickrec s. réféből bizonyítani akarod, hogy à három egy Isten legyen, Pál Apasztal ellen, és az ö vallástétele ellé vagyon. Mert afit mondia: Műnekűnc kedig egy Istenűnc vagyon, amaz Attya, 'kitől minde- nec vadnac. Mikor ki feiezet képpen neuzei az Attyát egy Istenec lőnni, Semmi képpen ketőt, auagy harmat nem érthet.

Touábba, Hogy ha az egy Istenec Neuében értene az Iesus Christust is, Semmiképpen nem módhatna annac vtanna vgyan azon felől, Hogy egy Wr legyen, Ki által mindenec vadnac. Mert külemb fölásnac módia, Egy Isten, És, Egy Wr. Mert à Christus, Wr, Miért hogy wrra és Ch-istusa rendeltetett, És olly New adatott ö nekie, melly minden New nec felette vagyon.

CEGLEDI GYÖRGY, WARA-
di predicator.

Afit kerdem, Ferentz wram, Ha à disputacio-
nac Cickelit, mű ellenűnc, auagy à Papistác ellen
irtadé:

HELTAI GASPÁR, COLOS-
uari predicator.

Attyámfia, György wram: Mutasd meg, Mi
czoda külembfég vagyon à tí vallástocközet, az
egy Isten felől 2c. És à Papistác közet. Mert ha
est meg mondiatoc, Tehat Ferentz wram vala-
tesen kérdéssedre.

Haluán est à Felséges Király, Rayta ragada, Es ömaga kéuani
kezde

VE TELKEDESSE.

kezde tölec, Hogy meg mondanac, és meg mutatnac, Micxoda kü-
lembfég volna az ö tudományoc közet. És à Papistáké közet, az
egy Isten felől: De semmit nem akaránac felelni: Noha Bekes Gas-
par 2c. is egynyihansor intene őket.

*Oh ki nehir ö köztök
az Istennek fundatoma
ban diffinat henni, most
együtt abban.*

MELIVS FETER. Mikor mű afit
vallyuc, Hogy è három, Attya, Fiu, és fent Lélec
Isten legyen, Harom tanukat vallunc lőnni men-
nyben, Az Attyát, à fölo Fiat, és à fent Lelket.
Nem harom Istent vallunc, Sem Papa tudomány-
at köuettyűc: De bizonyicza meg kegyelmet,
Ferentz wram, Hogy negységet tanitunc. Mert
mű mind az Állatot, mind à Sömélt el hattuc.
Még Feyer warat hogy valanc, ellene mondotunc
mű ezzek nec. Es afit tanyittyuc, Hogy è három-
nac, Tudni illic, az Attyanac, Fiunac, és à fent
Léleknec egy Istenfégec vagyon.

NOTA,
Est enec Hazuer
vtanna pez arulo ezek
ter pap meg bennis mer
tagadia. az övőza es
Mert mind ürosodó

DAVID FERENTZ. Hallya meg
az Istenec gyűleközetű. Nem tartozunc egye-
bet bizonyítani az irásbol, Hanem afit, à mi à mű
űduességűnk nec fundamentoma. Semmiképpen
nem tagadhattyatoc, Hogy à ki egy állatot, és ha-
rom sómélyt tanyít, Hogy az Négyféget nē tani-
tana. Mert külemb az Állat à Söméllyektől: A sō-
méllyec kedig az Allattól. A tú vallástoc ferent
az Állat nem sōmély: A Sōmélly sem Allat. Az
előt afit vallatoc, Hogy az egy állatban legyen
az három sōmély. Most kedig az egy Istenben
három külembező tulaydonfágot mondatoc. A
Papáffoc vgyan ezent tanyitnac, Lássac meg az
ö irásfokat. Méltán mondom hát: A kic egy A-
latban három sōmélyt vallanac, Hogy à Papát
köuetic,

ő, mind az my bevet
ő tarsai él Vagyó.
nec ez igéc
kel, Es meg inkább bel-
akariác az pollos fain
zokat oltal mrc kezd
mazni. l mois. sm. 2c
azgd ill szone fad
veszi, so ante afo
az Piatu abolygata
Kobaloc meg nem
valahod, ha az Re
damanens vobianat
2c. 2c. nem q trombol

ELSŐ NAPNAC

követic, és Négyiséget tanítnac.

MELIVS PETER. Est kéuanyuc töled, Hogy meg mutassad, Mellyic Propheta, auagy Apastol irta est, Hogy à ki egy Istenfégben mondia lönni à harmat, Tudni illic, az Attyat, à Fiut, és à fent Lelket, hogy négyiséget tanit.

DAVID FERENTZ. Harmat tanitani egyben, nem egyéb, hanem Négyfég. Mert mindenic à haromnac külemb attol, à kibe vagyó. Bizonyitátoc meg tū, Hogy az egy Allatban, auagy Istenfégben három külembező tulaydonfég legyen. Mond meg, Ezè à tū vallástoc, auagy nem?

MELIVS PETER. Meg mondám az élet is, Iol is tudod, Hogy mū még à Feyeruari disputacioban meg vetettūc ez igéket, Allat, Sömély.

DAVID FERENTZ. Vgy vagyon, Egyfer el allattatoc vala melőlec. Azért annac vténna elő vetétec, Es esmet éltetec velec. Egy kedig az értelem, Akar afit mondiad, Egy Allatban vagyon à három sōmély: Akar, Egy Istenfégbē vagyon à három külembező tulaydonfég: Akar, Annac à haromnac egy Istenfégec vagyon. Mindenic vallás à fent irás ellen vagyon. Mert Christus Wrunc, Pál Apastol, Hitōnk nec ága is az egy Istent nem haromnac magyarázzac lönni, Hanem egy nec, tudni illic, az Attya Istenec, ki à mū Wrunc Iesus Christusnac fent Attya.

MELIVS PETER. Mū nem tagadiuc, Hogy az egy Isten, az Attya ne legyen. De afit tagadiuc, Hogy nem czac az Attya legyen az egy Isten: Hanem à Fiu, és à fent Lélec. Bizonyicz

VETELKEDESSÉ.

nyicz meg, Hogy czac az Attya legyen az egy Isten, Es nem à Fiu, és à fent Lélec.

DAVID FERENTZ. Peter wram afit kéuanya, Hogy meg bizonyiczam, Hogy az egy Isten czac az Attya legyen: Es nem az Attya, Fiu, és fent Lélec egyfers mind. Im meg bizonyitom.

Leg előfer, Moses ötodic könyué nec negyedic Réfében imigy fol Moses: Mind azzoc ferént, mellyeket mū érōttūnc czelekōdet à mū lehoua Istenūnc Egíptusba, sōmed láttára, Hogy meg esmeriéd, Hogy az Ichoua te Istened, Es ninczen tōb az egyne.

Annac vtánna ezen könywnec hatodic réfében est mondia Moses: Hald meg Izrael: A te wrad Istened Egy Isten.

Esmet ezen könywnec, 32, réfében est mondia: Lássatoc meg, Hogy én egyedül vagyoc, Es én köuülem más Isten ninczen.

Ezigéket Christus Wrunc fent Ianosnac, 8, réfében, az ő Attyarol magyarázza. Tizenhetic réfében pedig czac az ő Attyát egyedül mōdia bizony Istennec lönni.

Esaías Prophetanac kedig 43. 44. és 45, Réfében nyiluan ecképpen fol az egy Isten: Czac én egyedül, Es senki én velem 2c. Mikoron est mondia: Czac én egyedül 2c, Mindeneket kireckest. Mert ahol czac egyedül egy vagyon, és senki ő vele, Sem kettőt, Sem harmat ot nem érthetz.

Pál Apastolnac pedig magyarázattya, 1. Co. 8. Eph. 4, vgyanezent bizonyittya. Mert est mōdia: Minkūnc kedig egy Istenūnc vagyon, amaz Attya. Nem

ELSŐ NAPNAC

Nem tönne hozza amà kimutato igét, hogy ha az Attya kòuul többre és másra kellene ertentinc.

Im nyiluan meg bizonyítottã á Prophetáknac irásból, Christus Wrunknac, Es Pál Apastolnac vallástételéből, Hogy az egy Isten, az Attya legyen, Nem am az három egyffers mind.

MELIVS PETER. Ferentz wramtol est kéuanom vala, Hogy meg bizonyítsa, Hogy az Attya Isten legyen czac az egy igaz Isten: Nē à Fiu, és à fent Lélec. De meg nem bizonyithata. En kedig meg bizonyitom, Hogy nem czac az Attya legyen az egy Isten, Hanem az Attyaual à Fiu is, és à fent Lélec.

Leg előfer, Azon Isten, melly Mosesnec ötödíc könyuénecc hatodic részében astit mondia: Hald meg Israel: A te wrad Istened egy Isten, Azon mondia: A te wradat Istenedet ne kesertsed. Pál Apastol kedig, 1. Cor. 10, astit mondia, Hogy à püstaban à Christust késértöttéc. Kòuetkòzic hát, Hogy az az egy istē, Nem czac az Attya legyen, Hanem à Fiu is.

Masodfor, Sent David, 69, enekében, magastaltatic az az Isten, Ki az ő népét Egiptusból kihosta, és czodakat tót. Pál Apastol kedig, Ephes. 4, az igéket az Iesus Christusrol magyarázza. Kòuetkòzic tehat, Hogy nem czac az Attya, Hanem à Fiu is azon egy Isten legyen, ki Egiptusból az ő népét kihosta.

Harinadfor, Azon Isten, ki kihosta az ő népét Egiptusnac fokságabol, panasolkodic, Hogy az ő népe ötet kesértötte à püstaban, Psalm. 94. Pál Apastol, à Sidoknac irt leuelénecc harmadic részében

VETELKEDESSE.

részében astit à fent Lélekról magyarázza. Azokaért, Miképpen à fent Lélec fol: Ha ma az ő fauat hallandiátoc, Meg ne keményítsétec à túfüveteket. Kòuetkòzic azért, Hogy nem czac az Attya legyen az egy Isten, Hanem mind harman, Attya, Fiu, és fent Lélec.

DAVID FERENTZ. Peter wram, nem az én magyarázatomat, Hanem Christus Wrunkét, fent Ianosnac nyoltzadic részében: Peter Apastolét, Acto. 2.3.5. Es Pál Apastolét, 1. Cor. 8. Ephes. 4, rontani akara. Mert ezec, az egy Isten, Nem háromról, Hanem az Attyáról magyarázzac. Oluasac à keresztyénecc ezeket à bizonyágokat az wy testamentomnac könyuébe.

Hogy kedig Peter wram, Pál Apastolnac beszédit forgattya, mellyeket meg irta, 1. Cor. 10, Pál Apastol nem mondia astit, Hogy amazoc késértöttéc à Christust: Hanem meg valasztya mütölunc. Mű, vgy mond, Ne késértűc à Christust: (Es fent Pál nem amaz ketfer sületet Christust emlegeti. Mert arról nem predicállot soha semmit: Hanem czac astit, Ki fogantatott fent Léleletől, Es à fogantatásba meg kenetet, és az által Christussa, és mű Wrunkà lött: Kit az egy Attya Isten minékűnc aianlot, Hogy ötet halgassuc: Es kiról iouendöltetett Moses Phrophéta által, Deut. 18: Hogy à ki annac ő beszédét meg veti, Hogy az Isten azon bõssut állani akar) Mondom mű ne késértűc, kiknec à Christus immar meg adatott: Miképpen amazoc meg késértöttéc, Kit késértötenec kedig az Izrael fiai à püstaban? A Christustē: Nem: Mert ingyen sem sületött vala ackor:

ELSŐ NAPNAC

Kiczodát tehat? Az egy Attya Istent.

Hogy pedig ez vgy legyē, Oluasác el à fent írást, Exo. 20. Ios. 24. Psalm. 79. 135. Nehem. 9. Act. 3. 7: és ott à helyeken à fent iras az Israel népének Egiptusból való ki kihazássat czac az Attya Istenec egyedül tulajdonyittya,

Semmiképpen hát è bizonyágból nem köuetkőzic, Hogy à Fiu is azon egy Isten legyen, ki az Attya. Bizonyicza meg Peter wram, Hogy valahon az irás à Christust egy Istenec neuezi, és menten mellé állóc, és ő vele együt vallom, Hogy nem czac az Attya, Hanem à Fiu is azon egy Isten legyen.

Masodszor, Ha vgyan vgy kellene ertentinc, Hogy à Christust kesertettéc à Sidóc à puftrában, Még is nem köuetkőzic abból, Hogy à Christus azon Isten legyen, ki az Attya. Mert Pál Apasztol önne magá meg magyarázza, Miképpen lött ez è kesértés, Ezec, vgy mond, példaül löttene. Miképpen ezokaért à lelki kőficklából ittanac, Azonképpen kesértótéc à Christust. De az példában lött, és más képpen nem lehetet, Holot az ő Testamentomba à Christus másképpen nem völt, Hanem czac abrazatokban.

Harmadszor. Hogy à Soltár könywnec 44 részéből völt bizonyágot, à Sidoknac irtt leueleből elő hozza, Hol ást mondia fent Pál, Hogy à fent Lélec mondotta legyen est è besédet: Abbol nem köuetkőzic, Hogy à fent Lélec legyen az egy Isten. Oka imez: Mert soholt az Istenec Ig'ie à fent Lelket azon egy Istenec nem neuezi. Amellyer az irásnac folyássa ferént solnac à Prophetác,

VETELKEDESSE.

phetác, mikoron est mondiác: Az Isten sol: Az Jehoua est mondia: A fent Lélec sol, auagy, est mondia: Az Jehouanac Lelke solt én bennem 2c, Nem ást akariác mondani, mit te, Peter wram, ki akarnál saytolni belőle. Bizonyicz meg, Peter wram, Hogy à fent irásban à fent Lélec egy Istenec neueztettéc, Es vallásodat iaualom.

MELIVS PETER. Nem ást bizonyittya, Ferentz wram, à mit mű tőle kérdunc, Hanem másrol sol, czac hogy el feleytsic, mit mondotunc. Ez à mű kérdéssunc, Hogy ha azoc, kic egy Istenégbe mondiác lönni az Attyát, Fiut, és fent Lelket: Auagy, Az három mennyeitani, hogy egy ne legyen. Est nem bizonyítottad. Mű kedig ást deréc fent irásból meg bizonyitattuc, Hogy az à három egy Isten legyen.

Pál Apasztolnac mondását. 1. Cor. 10: hamisan magyarázza, az Istenec Lelke ellen: Minnyaian isfnac vala à Lelki kőficklából, Melly őket köueti vala. Nem à kőfickla köueti vala őket, Hanem à lelki kőfickla, à Christus: Ama testi kőficklából à barmok is iuanac: De imeből czac à huc: Azért mondom hamisnac à te magyarázotdat.

Masodszor. Pál Apasztol nem az Attyáról sol, Hanē à Christusrol. A Soltár könywnec, 44 részében, à fent Lélekről sol, Es Jehouanac, és Adonainac neuezi, Az az, Imádando Istenec.

Hogy Nehemiásnac, 9 részéből, à teremő Isten egyedül bizonyitod, Hogy ő kihofra az Israel népét Egiptusból: Műnē tagadiuc, Hogy az Attya Isten ne legyen teremő, és hogy à kihofra az ő népét Egip-

ELSŐ NAPNAC

Egiptusból: De nem egyedül, Hanē az ő Fiaual,
és a fent Léleckel egyetemben. Mert az ő Isten-
ségeg el fackathatlan. 2. Samuel. 7, mondati:
Az Istenec mentenec el, Es ki hoftác a népet a
fokfágból. Nem fól itt azírás a bálványokrol,
Hanē az Attyáról, a Fiurol, és fent Lélekről: Még
is bizonyiczad, Hogy czac az Attya hofta ki
a népet Egiptusnac fokfágából, Es nem a Fiu, és a
fent Lélec.

DAVID FERENTZ. A mű vetel-
kődéssünc erről vagyon. En est mondom, Hogy
az egy Isten czac az Attya. Peter wram penig,
Hogy nem czac az Attya, Hanem a Fiu, és fent
Lélec. Bizonyits meg, Hogy a fent Lélec, és a Fiu
valóban egyedül, és ömagatol való Istenec ne-
uestessenec, mint az Attya.

Hogy kedig czac az Attya legyen egyedül az
az Isten, ki kihofta az Izael népét Egiptusnac fok-
fágából, Nyilván való képpen meg bizonyitot-
tuc. Act. 13. kedig ecképpen fól Pál Apastol: Az
Israel népének Istene valasztotta a mű Attyainkat,
Es a fent a népet fel magasztalta, Mikoron időuevény-
ec volnának Egiptus földében 2c. Nyilván vagy-
on Pál Apastolnac vallástételéből, Hogy czac az
Attya Isten hofta ki a népet Egiptusból, Es min-
den czodákat czac ő czelekötte az ő hatalmas ke-
zéuel. Mert Pál Apastol a fent mondia: Hogy az v-
tan soc estnedő múlua hofta ki az Attya Isten az
Vduezítő Iesust, Davidnac maguából: Hogy hoft-
ta volna ki a Christus a népet Egiptusnac fokfá-
gából, Ha az vtán az Attya Isten Davidnac mag-
uából, az ő Lelkénec általa formáltatta őtet:
Hogy

VETELKEDESSE.

Hogy pedig a lelki kőficklat neuezi fent Pál
Apastol, Nem azért műueli, Hogy testi és külső
kőfickla nem volt volna, Es hogy czac a hiuec it-
tanac volna abban. Mert vtánna veti: Es sokakat
ő közülec nem keduelte az Isten, Mert a pustá-
ban elhullanac. Lelki kőficklanac neuezi, Az
Lelki iedzésért. Mert az a viz iedzette a Chris-
tust: ki fent Ianosnac hetedic részében önnen ma-
gát élő víz nec neuezi, Es a fenti uhozokat öma-
gához hiya.

Est ved e fenedben, Hogy minden Sacramen-
tomban kettő vagyon. Külső, Es Belső. A külső,
testi dolog. A belső, Lelki, a belső iedzésért, Es
ezért, az iedzés ért neuezi fent Pál a pustabeli kő
ficklat, Lelki kőficklanac. Est kerdem kedig
mostan tóled, Peter wram, Ha a testi kőfickla,
valóban Christus volt: Auagy, Haczac annac
abrazattya volt:

Hogy kedig az vdot annyi soc heaba való
hátkodással el ne mulassuc. Bizonyicz meg, Ho-
gy a Fiu, és a fent Lélec a fent írásban egy Isten-
ec neuestessenec. Ha est meg bizonyitod: Igaz
leszen a te vallásod. De ha meg nem bizonyitod:
meg nem áthat semmiképpen a te vallásod.

MELIVS PETER. A mit mű reanc
Papai modra mondas, A fent tagadiuc. Vallyuc
kedig a Christust vgy teremő nec lönni, mint az
Attyát, Es öröcké áldando Istenec, Rom. 9.
Szent Ianos Euangeliomanac 5, részében vgy mond
a Christus: Az én Attyám mind eddig munkál-
kodic, En is munkálkodom. Nem reckestem ki a
Christust, Noha az Attya czeleködic mindeneket
a Fiu-

D

ELSŐ NAPNAC

à Fiuban. De meg bizonyítsad, Hogy czac az Attya hoſta ki az Izrael népet Egiptusból, és nem à Fiu, és à ſent Lélec. De ha én meg nem bizonyitom, hogy mind à három teremto legyen, Baror meg ſegyen illyec és tiſteſégem ne legyen

Melius Pe-
terne ſoga
dáſſa.

ő Felſége elót, Es az Iſtennec gyűlekezeti elót. Az Figurarol aſt mondom, Hogy nem vgy vagyon: Hanem műreanc applicállya. Meg mondia, Miben voltac példac, Tudni illic, Hogy bályány imadoc ne legyűnc, Paráznac ne legyűnc. Aſt mondom, Hogy kettő volt à Figura. Egyic, Melly czac ő reaioc nézet. Mafic eſmet műreanc: Ennec czac à lelki dolgai néznec műreanc.

DAVID FERENTZ. Nyiluan valo és vilagos Pál Apaſtol mondáſſa, Hogy mind mű nekűnc, és őnekiec példaban lóttene az ő teſtamentombeli czelekedetec. Peter wram tagadia eſt. Pál Apaſtol pedig eſt bizonyittya.

Még is keuánnya Peter wram, hogy meg bizonyiczam, Hogy az Attya Iſten czac egyedül hoſta ki az Egiptus fokſágabol az Izrael népet. Ez kedig nyiluan bizonyitatic. Mert az az Iſten, ki aſt mondia: Czac egyedül én, Es ſenki én velē: az hoſta ki à Sido népet Egiptusból. Ha harman hoſtác volna ki: Semmiképpen meg nem áthatna az Attya Iſtennec bizoſnággtétele, Holot eſt mondia: Czac egyedül én czeleköttem, Es ſenki én velem. Chriſtus Wrunc ſem mondhatta volna: Czac tégedet eſmerienec egyedül igaz Iſtennec lönni, Iohan. 17. Vgyan azon, à ki kihofita az ő népet, A ki főuerſéget tött à puſtában az ő népuel, A ki à törüent adta őnekiec, Es ki meg igerte

VETELKEDESSE.

igerte à Meſſiaſt. Mind ezeket az egy Iehoua Iſtennec, à Ieſus Chriſtus Attyánac tulaydonyittya à ſent irás.

MELIVS PETER Proteſtaloc, Hogy eſt keuányuc ő tölle, Hogy meg bizonyicza, Hogy czac az Attya hoſta ki az Izrael népet Egiptusból. Mű kedig aſt mondiuc, Hogy az Iehoua Elohim hoſta ki, Az az, Az Attya, Fiu és ſent Lélec. Mert Pál Apaſtol Rom. 14, az Ieſus Chriſtusrol magyarázza aſt, Hogy egyedül ő, és ſenki ő vele fondálta à földet, és teremtozte az egeket.

DAVID FERENTZ. Az az Iſten, ki à Sidoknac aſt kiálttya: Czac egyedül vagyoc én, Es ſenki én velem, Az hoſta ki à Sido népet Egiptusból.

MELIVS PETER. A hoſta ki őket. DAVID FERENTZ. Eſt az egy és őmagatol valo Iſtent, Chriſtus Wrunc, ſent Ianofnac, s, réſében, mondia az ő Attyánac lönni.

Mafodſor: A ſent irás aſt az Iſtent, ki az Izrael népet kihofita Egiptusból, neuezi Abrahamnac, Iſaaknac, és Iacobnac Iſtenénec. Eſt kedig Peter és Pál Apaſtoloc, nem az Haromſágról, Hanem az Ieſus Chriſtus Attyarol magyarázzác, Act. 3. 5. 13.

Hogy kedig Pál Apaſtol Eſaiáſnac, 45. réſéből à Chriſtusrol magyarázza imè mondál: Ennekem haiol meg minden terd, Nem azért műueli, Hogy aſt bizonyitana, Hogy à Chriſtus azon Iſten volna, ki Eſaias Prophetánal eſt mondia: En

ELSŐ NAPNAC

naftam à földet, Es az embert azon én teremttõttè:
Az én kezeim teriesztettèc ki az egeket: Hanem,
Hogy meg bizonyicza, Hogy az Attya Istè est à
méltóságot és tisztességet adta õ nekie, Hogy ez
világot meg itéllye, Es minden terd meg hajolly-
on az õ nevében. Lásd meg, Rom. 14. Phil. 2.

En is protestaloc, Hogy Peter wram mind ed-
dig meg nem bizonyithatta, Hogy mind à harõ,
Tudni illic az Attya, à Fiu, és à sènt Lélec egy sers
mind hosta volna ki az Israel népet Egiptusból.
Mutassa meg, Hol sòl az Istenec lelke olyan kèp-
pen. Ha meg mutathattya: Kèsi vagyoc enged-
nem.

En Christus Wrunc magyarazattya sèrènt,
Es Pál Apostolnac, 1. Cor, 8. az Attya Istent mon-
dom annac az egy Istenec lònni, ki kihostta az Is-
rael népet Egiptusból. Mert a sènt mutattya Pál A-
pastol, mikoron az igerskèt, I L L E, hoza tefi,
monduán: Amaz Attya. Még is mondom: Ha az
à harom egy Isten, Tehát írva lesèn valahol à sènt
írásban: Azonképpen ez is, Hogy à Fiu is egy le-
gyen, A sènt Lélec is. Ezokaért bizonyicza meg
Melius Peter, Es mutassa meg, hol vagyon olyan
kèppen meg írva à sènt írásban. Hogy nyilván
legyen, Mellynec vallásza igazb.

MELIUS PETER A sènt keuanoc,
Hogy à mit tagadunc, A sènt bizonyitanad. De à
mit nem tagadunc, A sènt bizonyitod. Hogy czac
az Attyara magyarazod az egy Istent, ki kihostta
az Israel népet à fokságból, Es nem à Fiura, és à
sènt Lélekre, est mondom hogy hamis. Mert ez
Attya Isten, vgy egyedül valo isten, Hogy sènt
az õ

VETELKÉDESSE.

az õ Fiát, Es tõle, és à Fiatol sèrmazic à sènt Lé-
lec. Ezcèc kedig noha harman vadnac, Azért nem
harom, hanem egy Isten, kinec tulaydona az va-
lastás és vduezites, Es az Israel népènc à fokság-
ból valo kihozásza egyaránt néz mind à haromra.
Mert sènt Ianosnac ötödèc refèben ekèppen sòl
Christus Wrunc: Az én Attyám mind eddig mun-
kálkodic, En is munkálkodom. Sènt Ianosnac
nyoltzadic refèben, mikor a sènt mondia, A tû Is-
tentec, én Attyám, Nem vgy mondia az egy Istent
Attyanac lònni, Hogy õmagát, és à sènt Lelet
ki tekeftene az Attyanac Istenfégeból. Ki rekefti
ti magát és à sènt Lelet az Attyanac Attyaságá-
ból: Mert à Fiu nem sènt attya, Sem à sènt Lé-
lec: de az Attyanac Istenfégeból ki nem rekefti
magát, Sem à sènt Lelet: Mert a sènt mondia: A
mit az én Attyám czelekõdi, En is hasonlatos
képpen czelekõdem. A Kereftégben és az egy
Istenfégben be foglalnatnac mind à Fiu, s' mind à
sènt Lélec. Vgy sòl sènt Ianos: 1. Ioh. 5, harman
vadnac, kic bizonyágot tefnec mennyben, Az
Attya, à sòl Fia, és à sènt Lélec. Ezcèc kedig è
harman egyec.

Hogy kedig sènt Ianosnac 17, refèben látta-
tic, mint ha czac az Attyáról sòlta, Bizonyitom,
Hogy nem: Mert õmagát ki nem rekefti, Mikor
a sènt mondia: Es kit el boczáttál, az Iesus Christust.
Masod sòr bizonyitom à Subiectumból. Az õrec
élet, Az egy igaz Istent meg esmerni: De à Chri-
stus az õrec élet: Azért à Christus is az egy igaz
Isten. Mondom azért, Hogy à Christus finte vgy
az õrec élet mint az Attya. Senkinec à Fiu az
õrec

D;

ELSŐ NAPNAC

örök életet nem adia az atya nélkül: Sem az Attya à Fiu nélkül. Ezokaért, Ez az egy igaz Isten, A ki az örök élet: De à Christus az örök élet: Követközic hát, Hogy à Christus legyen az egy igaz és ömagatol való Isten.

Touábba: Mikor Pál Apastol, 1. Corinth. 8, amaz Attyát mondia egy Istenec lőnni, Nem reckestti ki à Fiat, és à sent Lelket. Mert v-tánna veti: Egy Wr, Iesus Christus. Másut kedig: Egy Lélec. Azért, Nem à Fiat reckestti ki, Sem à sent Lelket, hanem à báluanyokat.

Végezetre, Pál Apastol, Acto. 13. Nem vgy mondia egy Istenec az Attyát, hogy à Fiat ki reckesttene: Mert ninczen ott, Nem à Fiu. Hogy kedig Dauidnac maguát neuzei, Söl à Christusnac emberiségéről, Nem Isteniségéről. Mert az emberiség öröktől foguán nem volt. Ahol az Attyát neuzei Israel Istennéec, Nem reckestti ki à Fiut és à sent Lelket: Mert ašt mondia: En, és az én Attyám egyec vagyunc, A mi tiyed, attyám, Azenim is: És à mi enim: Az tiyed is. Az Attyám én bennem vagyon: En kedig az én Attyamba.

Minec clötte Dauidnac maguát felvötte volna, Iehouah Angyalnac neuestetie az Iesus Christus, Act. 7. Az Attya nem mondathatic elküldö Angyalnac, Hogy kedig az az Angyal à Christus lött legyen, Ose. 12: meg bizonyitatic. Aferfiu, ki tussakodic vala Iacobbal, Iehouanac neuestetie, Se regec Wranac Istennéec. Sent Dauid à Soltár könywnec 68 részében: A ki magasságban felmēt, Az hostaki az Israel népet. Nem az Attyament menny-

VETELKEDESSÉ.

mennyben, hanem az Iesus Christus. Mű protestalunc az Isten elöt, Hogy mű mindent bizonyitunc, Te kedig nem bizonyitast semmit.

AZ. N. BEKES GASPÁR 20. Miért mered est mondani, io Peter wram: Hisse fülunc vagyon, halluc, és hallottuc, hogy nyiluán meg bizonyította, Hogy czac az Attya Isten egyedül, az ő hatalmas ereiuel, és senki ő vele, hosta ki à Sido népet Egiptusnac fokságabol. De ašt kérdé tölled: Az az Angyal, ki à czipke bokorban volt, Az é az egy Isten?

MELIVS PETER. Azon az Angyalon, à Christu erttyic.

DAVID FERENTZ. Christus Wrunc sent Mathenac 22 részében, és sent Mark. 12. részében ellene söl Melius Peter értelméec: és magyarázza ašt az historiát az ő mennyei sent Attyarol: Sent Istuán is, Act. 7. Christus Wrunc pedig sent Ianosnac 20. részében, meg magyarázza, Miczoda Isten legyen, Mikoron ašt ő Attyanac, és mű Attyánknac mondia lőnni.

Peter wramnac meg kel vala bizonyítani, Hogy à három, Tudni illic, az Attya, à Fiu, és à sent Lelec egyfers mind hosta legyen ki az Egiptusnac földéből à Sido népet. Est kedig czac egy betüuel is nem bizonyította. Erről ezokaért én is protestaloc.

Sent Ianosnac ötödic részéből akara bizonyítani, Holot Christus Wrunc ecképpen söl: Az én Attyám mind eddig munkalkodot, En is munkalkodom. Ha sinton meg engednem is, à mint magyarázza, Tudni illic, az ő testamentombeli czeleke-

ELSŐ NAPNAC

czelekedetről, Még sem bizonyította, Hogy mind a három hosta volna ki a Sido népet Eiptusnak fokfágabol: Mert csak kettőről vagon itt emlékeztet, Tudni illic, Az Attyáról, és a Fiúról.

De nyilván vagon, Hogy nem az ő Testamentomnac az ő czelekedetről szól Christus Wrunc ez igékbe: Mert nem mondia: En is czelekedtem az ő testamentomban: Hanē est mondia: En is czelekedem, Ielen való czelekedetekről szól, Nem elmúltakról. A ielen való czelekedet pedig vala az ő czodatétele, Hogy a kórat meg gyógyította vala, az ő Attyánac ereie és hatalmása által, Iohan. 5.

Hogy pedig ez igaz legyen, Ezen Euangelista irásának folyásából meg bizonyítatic. Mert a Sidoc káromlyác vala a Christust, Hogy az inepet meg fejtötte volna. Ő pedig meg menti magát az ő mennyei fent Attyaual, Mivel hogy az czelekötte volna a czodat ő általa: Miképpen Christus Wrunc masut est vilagosban meg ielenti és meg magyarázza, monduán: A czodat, mellyeket én teszek, Nem én czeleködem azokat, Hanem az én Attyám én bennem. Az élő Attya czeleködi én bennem a czodat. Nem szól az ő testamentombeli czelekedetekről: Mert ha azzokról szólna, Es ha valamit czeleködet volna az ő testamentomban, Sem ő maga, Sem az Euangelistác el nem titkoltác volna. A fent Euangelistác pedig rend szerint iriác meg a Christusnac czelekedetét, De egyről sem emlékezec, mellyet az ő testamentomban czeleködet volna. Szent Lukács ecképpen kezdi a könyvet, mellyet irt az Apasto-

VETELKÉDESSE.

Apastoloknac czelekedetről: Hogy az előt az ő Euangeliomaban meg írta mind azzokat, mellyeket a mű Wrunc Iesus Christus czelekedet, és tanítot. Lássac a keresztyénec. Egyről sem emlékeztet, mellyet ő testamentomban czelekedet volna.

Hogy pedig fent Ianosnac nyoltzadic részéből akarod bizonyítani, Hogy a Christus ki nem rekeztettic azokkal az igeekkel, Holot a fent mondia, Hogy az ő Attya Israel Istene, Bizony hogy czodalkozom raytad, Minemű vakmerőséggel tekered és vissza magyarázod az irást. A fent mondod, Hogy nem rekeztettic. Mutas irást rolla, Hol mondia a Christus, Hogy őtet is oda kel érteni: So ha irást nem adhatz rolla.

Azonképpen, Mikoron Christus Wrunc a fent mondia: Ez az őrc élet, Hogy tégedet esmerienec csak egyedül bizony Istennec lónni, Mint glossalod ezeket az nyilván való igéket: Hogy semmi Agoston barath nem ér veled. Christu ki fejezet igéekkel mondia, Hogy az ő Attya csak egyedül a bizony Isten: Te pedig minden embereknek értelme ellen több Isteneket akar belé rekeztetni: Maga foros az ágy: nem férnec többen oda etc.

A fent mondod, Hogy Christus az őrc élet, Es hogy ő adia az őrc életet, Es abbol consequenciaskodol, hogy egy legyen: De mind heába. Mert Christus Wrunc vallást teszen erről, és meg magyarázza, Miképpen ő adia az őrc életet, Iohan. 5. Mert a fent mondia, Hogy az Attya adta őnek az őrc életet, Hogy az ő hiueinac adia. Ha azon Isten volna: Semmikeppen annak Fia nem lehetne. Ez az oka: Hogy a magyarázat meg nem alhat.

E

Masod-

ELSŐ NAPNAC

Masodszor: Hogy ha è mondásban: Czac te-
gedet egyedül esmerienec igaz Istennec lónni, be-
reckestetic à Fiu, Haffontalan amaz ige, melly v-
gyan ortan mindiarást követközic: Es az Iesust,
kitte el boczáttal, hogy az legyen à Christus, a-
uagy az igaz Messias. Ha kedig aſt mondod, ho-
gy ez igéckel: Kit el boczáttal à Iesust, be reckes-
tetic, Tchat az Attya is el boczáttal. De ez ha-
mis, még à tú vallástól ſerént is. Semmiképpen hát
ez az vallás meg nem álhát.

Hogy kedig Peter wram okoskodic eckép-
pen: A Christus az órec élet: Ezokaért à Christus
egyedül czac, és ómagatol valo Isten: Ez heaba
valo okoskodas: Mert nem követközic belöle.
Mert miképpen legyen Christus az órc élet, ónen
maga meg magyarázza: Mert az Attya adta ó-
niekie. De it Christus Wrunc nem aſt magyaráz-
za, Ki legyen az órc élet, Hanem, Miképpen a-
datic az órc élet, Tudni illic, Ha az Attyát egye-
dül bizony Istennec esmeriúc lónni, Es az Iesust,
hogy az legyen az Messias auagy Christus. Ha à
Christus berekestetnec az igékben, Czac tégedet
egyedül, Semmiképpen nem álhátna è ſolás-
nac módia: Czac tégedet. Sõt abból ki reckesti,
Mikor aſt mondia: Es kit el boczáttal zc.

Masodszor: Bizonyítani akarád, Hogy az egy
Istene, mind à harmat kellyen erteni. Mert Pál
Apastol, 1. Cor. 8: mind à harmat be foglallya,
Mikoron aſt mondia: Minekúnc kedig czac egy
Istenúnc vagyon, kiamaz Attya. Aſt mondod,
Hogy ſent Pál mind à Fiut, s' mind à ſent Lelket
az Attyababe reckesti, és benne kel meg erteni.
Eſt

VETELKEDESSÉ.

Eſt pedig Pál Apastol nem m'ueli: és az ó mon-
dáſſabol ki nem tekerethet: Mert az egy Istent
czac az Attyát neuzei: A Christust kedig egy
Wrnac, Nem egy Istennec neuzei. Mert óret az
Attya Wrra és Christuſſa tótte:

Pál Apastol pedig, Act. 13 részében à Fiut és à
ſent Lelket ki reckesti. Mert egy igéuel sem em-
leközic, sem à ſent Lelekről, sem kedig amaz ó-
röktől foguan valo Attyabol ſületet Fiurol, ki
azon Isten volna, ki az Attya: Hanem arról, à ki
Dauid királynac maguából valo.

Hogy kedig eſt à Christuſnac emberſégéről
magyarázád, Az à magyarázat vgyan te ellened
vagyon. Mert à minapi predicacioban, mellyet
az én magyarázatom ellen helyheſtöttel vala, az
Sidoknac irt Leuelénec első részéből, Aſt mon-
dad, Hogy ſoholt ninczen az írásban, Hogy az
ember Christus vduöziczen. Itt kedig Pál Apas-
tol aſt mondia, Hogy az Iſraelnec vduözitőit
Dauidnac maguából hoſtra ki.

Harmadszor: Hogy ſent Ianoſnac 14: részé-
ből bizonyítani akarod, Hogy az à három egy
Isten legyen, Miért hogy Christus Wrunc aſt mo-
ndia: En, és az én Attyám, egyec vagyunc, Sem-
miképpen nē bizonyittya. Mert azoknac az igék
nec igaz ertelme, à Christuſnac több igékből nyil-
uán vagyon. Az Attya, vgy mond, mindeneknél
nagyob. Az Attyám adta ennekem az iuhokat,
Senki ki nem véſi őket az én markomból. En, és
az én Attyám egyec vagyunc. Nem aſt mondia:
En, és az én Attyám, egy Isten vagyunc: Hanem
aſt mondia: Egyec vagyunc. Miben vadnac
Ez egyec

ELSŐ NAPNAC

egyec? Az iuhoknac meg oltalmazásban, Es az örök életnek meg adásban. Itéllye meg az Isten-gyülekezeti, Hogy ha innét bizonyítatic, Hogy à három, Tudni illic az Attya, à Fiu, és fent Lélec, egy Isten legyen. Auagy, Hogy mind à három egyfers mind az Egiptusnac fokfágabol hosta ki az Israelnac népét.

Negyedfer: Bizonyítani akara Peter wran egy mondással, Mellyet monda, hogy irua volna 1. Iohan. 5: Mellyet így számlála elő: Harman vad nac, kic bizonyítatic tessene mennyben, Az Attya, à falo Fia, és à Lélec: és è három egyec: De è mondásnac ninczen helye, Miért hogy nem fent Ianos írta meg: Hanem idegen toldás és foldás, Es à régi igaz könyvekben nem talaltatic. De ha fin-te be vesük is: azért vgyan nem nagy füstet tessene aual. Mert inkább nekünk fogal, hogy nem à mti ellenkezőknek. Szent Ianosnac 5. és, 15. részéből vilagos magyarázatot ki vehetni ez igéknek. Az Attya bizonyítatic tessene az ő Fia felől. A Fia is bizonyítatic tessene őmaga felől, hogy ez világnac ő legyen vilagossága: A fent Lélec is à Christus-fol tessene tanubizonyítatic. Ennec à haromnac bizonyítatic tessene egyre néz. Mert à Göreg nyelvenc tulaydonosága ferént ennyit tessene: E haromnac bizonyosága egyre megyen, Azaz, Egyet valnac, és nem külembeznec egymástol, Tudni illic, Hogy az Attya Isten, à Christus által vduóztat, és az örök életet adia, Miképpen őnnenmaga Christus Wrunc erről fol, est monduan: A ki én bennem hiszen, Vallya az örök életet. Ha ezokaért estè mondást elő kel venni, Tehát ez az ő igaz magya-

VETELKEDESSE.

magyarázattya és értelme. Semmit nem folpedig, Hogy à három egy Isten volna: Auagy, Hogy à három egyfers mind az Israel népét ki hosta volna Egiptusbol.

MELIVS PETER. Somma ferént, Kettőben forog à te dolgod. Első: Egy igével sem bizonyítod, Hogy czac az Attya legyen egyedül valo Isten. Masod. Valamelly irást citalunc: Iras ellen valo magyarázatot hosta rea. Est kerdem told, Honnét és mtiel bizonyítod, Hogy Christus Wrunc ez igékbe: Az én Attyam mind eddig munkálkodot, En is munkálkodom, Hogy az wy testamentomnac az ő czelekedetiről fol, Es nem az ő testamentomnac?

DAVID FERENTZ. Leg előfer euel bizonyítom, Hogy az ő testamentomban mindeneket az Attya őmaga egyedül czeleködet. Az wy testamentomban penig az Attya, à Fiu által, Melly czelekedetec itt iratnac meg.

MELIVS PETER. Nem fol az wy testamentomnac czelekedetiről, Hanem az ő testamentomnac czeleködetiről. Mert afit mondia: Miképpen az Attya à halottakat fel tamasttya és meg eleuenyiti, Azonképpen à Fiu is, à kiket akar, meg eleuenit: Az Attya kedig eleytől fogua eleuenitet: Ezokaért à Fius is. Touabba afit mondia: Attyám, Minden à mi tiyed enyim: Es à mi enyim, tiyed. Ezokaért kettőt bizonyicz. Előfer: Hogy czac az Attya hosta ki Egiptus fokfágabol à Sido népet. Masikat: Hogy Christus Wrunc fent Ianosnac öttödíc részében, az wy testamentomnac czelekedetiről fol.

E;

DAVID

1. Joh. 5.
Verbois Tres Junis
in corlo 4. 5. 6. 7.
genuimus.

ELSŐ NAPNAC

DAVID FERENTZ. Hogy czac az Attya hosra legyen ki à Sido népet Egiptus földből, bőségesen meg bizonyítottam, Es bizonyítást írásból meg nem feythetl. Hogy kedig kévanod töllem, Hogy meg bizonyítom, Hogy Christus Wrunc is ielen valo czelekedetről szóljon, Mellyeket az ő Attya ő általa czelekedet, Meg bizonyítom.

Legelőfer, Az ő testamentombeli czelekedetéről az Attya Isten azt kiáltta: Egyedül csak én czelekedtem és műveltem, és senki én velem. Itt kedig à Fiu azt mondia: Semmit nem művelhet à Fiu őmagától, Hanem à mit latand, hogy az Attya czelekedic.

Másodfer. A ielen valo czelekedetéről szól Christus Wrunc, Nem az el multakról, mellyek lőttenec volna az ő testamentomban. Czelekedic (vgy mond) Nem, Czelekedet. Meg mutatya az Attya őnekie: Nem, Meg mutatta az előt az ő testamentomban.

Harmadfer. Pál Apostol, az Ephesum városbelieknek irt Leueléne 1. és 3. részeiben, Az Attya Istennek, Christus által valo czelekedet, mellyekről itt szól Christus Wrunc, Azt mondia, Hogy az vődöncbetelylestésben lőttenec. Ha ő testamentombeli czelekedetec, mint te mondod: Tehat nem az vődöncbetelylestésben, hanem az előt lőttenec.

Negyedfer. A Christus által valo czelekedetec, Eletne meg adása, A halálból meg szabadítás, Es az életne szolgálata 2c mind à másodc Adamnac

VETELKEDESSE.

Adamnac általa lőttenec, Miképpen Pál Apostol 1. Cor. 15, tanit, monduán: A másodc Adam a datot meg eleuenítő Lélecké.

Ezeket immár rend szerént meg mértékeluén, Es Christus Wrunc vallása mellé vetuén, Nyiluán meg tetzic, Hogy itt az wy testamentomnac czelekedetéről szól.

Mert legelőfer azt mondia: A Fiu őmagától semmit nem czelekedetic. Semmiképpen ez nem illic az ő testamentombeli czelekedetökre, Holot az Isten mindeneket czelekedet őmagától.

Másodfer: Az Attya szereti à Fiut, Es mindeneket meg mutat nekie, à kiket czelekedic. Nem mondia, A kiket az előt czelekedet.

Harmadfer: Az eleuenítéséről szól, Melly az Halalnac meg rontásában mutat meg.

Negyedfer: Hogy minden ítéletet adot az Attya à Fiuac. Ez kedig az ítélet, Hogy ki nem hiszen az Istennek Fiában, Hogy az Istennek haragia marad azon. Az ítéletet pedig az ő Fianac adta. Mert ez által akaria meg ítélni ez vilagot: Acto. 10. 17. Rom. 2.

MELIVS PETER. Protestalunc, Hogy semmit nem felele arra, à mire felelni kel vala. Műsem tagadiuc, Hogy az Attya ki nem hosra volna az Izrael népet Egiptusnac fokfagából, Es hogy az ne legyen à teremő: De azt mondiuc, Hogy nem czac az Attya, Hanem à Fiu is, és à sient Lélec.

CEGLEDI GYÓRGY VA-

radi predicator.

Hogy ha czac az Attya hosra ki à Sido népet Egiptus-

ELSŐ NAPNAC

Egiptusból, Hát nem igaz lehen Pál Apasztolnac vallása, 1. Cor. 10, holott azt mondja, Hogy a Christus hozzánk ki. De igaz Pál Apasztol vallása.

DAVID FERENTZ. Bezeg hamar talála a iambor a tőveket. Azt kened Pál Apasztolra, mellyről soha semmit nem irt. Soholt nem mondja Pál Apasztol, Hogy Christus hozzánk legyen ki a Sido népet Egiptusnac fokfagabol.

CEGLEDI GYÖRGY. Felséges wram: Felséged mőnekőnc meg boczásson: A soc villangásnac vége nem leső, ha rövid sommaban az vetelkődőst be nem foglallyuc. Mő azt mondja, Hogy nem csak az Attya, Hanem a három egyfőrs mind, Tudni illic, Az Attya, a Fiu, és a sőnt Lélec hozzánk ki Egiptusnac fokfagabol a Sido népet. Ferentz wram pedig azt vallyá, Hogy csak az Attya. De én meg bizonyitom, Hogy nem csak az Attya. Valakiknec a természetec egy, Egyenlő azzoknac a czelekődetek is. De az Attya nac, Fiu nac és sőnt Léleknec egy természetec: Azért czelekődetek is egy.

KOZARVARI PÁL. COLOS- uari Predicator.

Bizonyicz meg, György wram, mind a kétőt: Elsőt, Hogy kiknec egy természetec vagy, Hogy egyenlő czelekődetek is legyen. Másikat: Hogy mind három hozzánk legyen ki a Sido népet Egiptusnac fokfagabol.

CEGLEDI GYÖRGY. Pál Apasztol bizonyítja, 1. Cor. 10. Heb. 2. KOZARVARI PÁL. Pál Apasztol soholt nem bizonyítja. Ott kedig, ahol te mon-

dod, nin-

VETELKEDESSE.

dod, ninczen betű ferént. Semmit nem bizonyítat euel. Az igen hituán fele argumentom ez, György wram. Mert mind az első, mind a másik mondas hamis. Ezokaért tőd toua, és mást hoz elő, iobbat annal.

MELIVS PETER. Mő azt vallyuc, Hogy az egy Isten hozzánk ki az Israel népet a fokfagabol: De ez az egy Isten nem csak az Attya, Hanem a Fiu is, és a sőnt Lélec. Bizonyittyuc kedig Esaiasnac, 63, részéből. Mert a Propheta nem csak az Attyaról szól, Hanem a Fiurol is, és a sőnt Lélekről. Sőt a Fiurol, Mikoron azt mondja, Kiczoda, a ki Edomból iő bemarttot öltezetőckel Botzrabol: Az Attyarol pedig a köuerkőzendő igékben: Az Iehouánac kegyelmességéről emlekőzem 2c. A sőnt Lélekről: Hol vagy az, a ki kihozta őket a tengerből, az ő nyainac pastoriuál egyetemben: Hol vagy az, ki ő közőiec helyestőtte az ő sőtinec Lelket, Auagy, az ő sőnt Lelket: Es ez igéc vőn így köuetkőzic, Mint egy ártatlan állat, melly a mezőben iár: Az Wranac Lelke volt ő vezőrlőie. A Fiurol pedig vilagosban: Az ő ortzáianac Angyala sőbadította meg őket. Moses őttődic könyuénec 32, részében Deut. 32, így sől az irás: A Iehoua őmaga sőbadította meg őket, ét nyugotattá őket.

DAVID FERENTZ. Ez Esaiasnac bizonságaban, Sem az nem bizonyítatic, Hogy a három egyfőrs mind hozzánk volna ki a népet, Sem azt, Hogy a három egy Isten legyen.

Az első részében ennec a bizonságnac iőuendő mondas vagy a Christusnac halálarol, melly

F

ielen

ELSŐ NAPNAC

ielen képpen mutatit meg, holot még iőuendő va-
la, A bizonyos voltaért, Es ebben az ő vérénec
kiontássa, és kénfenedéssé abrafitatit meg: Mel-
lynec feltamadássa vtán a poganoc adandoc vol-
nanac őnekie örökségül, az egész birodalommal
egyetembe.

Panašolkodássa is, vgy mint ielen a kereššan
iratitit meg a Prophetatol, Műuel hogy semmi
segitőie nem volt. Azért kiált vala: En Istenem,
Miért hádtal el engemet?

Az vtán, az Attya Istenec képébe šol a Pro-
pheta, Es a népneć hálaadattlanšagát feddi meg,
Hogy ő felőle el feletkőštenec, Miképpen Esai-
asnac első részében is panašolkodit az Isten, Hogy
az őker az ő wranac gyafšlát meg ismeri, és a ša-
mar az ő gazdaiát.

Elő šamláluán azért minden hálaadattlanša-
gokat, és gonoš czelekődetőket, Mind azon ál-
tal a Propheta meg mutatya, Hogy a kegyelmef-
šegét töllec el nem vonnta, Hanem az ő ortzaiá-
nac Angyala által meg šabaditotta őket, hordoz-
uán őket a puštaban. Ez az Angyal nem a Chri-
štus volt. Mert ingyen sem šületőtt vala még,
Nem hogy immár meg kenetet volna, hogy Ch-
rištusšá lőtt volna. Nyiluan mondia pedig az irás,
Hogy az Iehoua ašt mondia: fel nem megyec ve-
letec, Hanem az én Angyalomat boczatom fel tő
veletec.

Az vtán ašt mondia: Az Wrnac Lelke višfel-
te őket az ő paštoriuál egyetemben. Mert az Isten
az ő Lelkét helyheštőtte vala Mofesben, és a tőb
hadna-

VETELKEDESSE.

hadnagyokban, Es az ő hatalmas ereiēnec általa
czelekődic vala. Egyiket sem mondia Esaias, A-
uagy hogy az Istenec fia, a Christus, hošta vol-
na ki, Auagy a šent Lélec hošta volna ki, Auagy
az három egyšers mind, Auagy hogy a három
egy Isten volna. Mert ešt kellene Meli s Peter-
nec az ő taršaiual meg bizonyítani.

De nem hogy bizonyitanánac Esaiasnac a
mondáššauál: Šőt inkább ez a bizonyšg, a mű val-
lášunkat bizonyitta és erőšiti, Tudni illic, Hogy
az Attya Isten egyedül hošta ki, Es ielen voltat
az ő Angyala által mutatita meg. Somma šerēnt
azért itt a kihozáššanac modia adatic előnkbe,
Nem az, Hogy harman egyšers mind hošta
volna ki.

MELIVS PETER. Ferentz wram-
tol ešt kéuanyuc vala, Hogy meg bizonyicza,
Hogy czac az Attya hošta ki a Sido népet Egi-
ptusbol. De nem bizonyita. Mű kedig bizonyitoc,
Hogy nem czac az Attya, Hanem a Fiu is, és a
šent Lélec, 1. Cor. 10. Heb. 3.

Hogy pedig Esaiasnac, 63. részében mind az
három neueštetšec, és meg bizonyitaššec, hogy őc
hošta legyen ki, Ecképpen bizonyitom. Berū
šerēnt neueštetit az Attya: Te vagy, vgy mond,
a mű Attyanc. Abraham nem tudot minket.
A Fiurol kedig hogy šollyon, hárommal bizo-
nyitom. Leg előšer. Mert a Christus hošta
ki az Izrael népet: Mert Gen. 15. 31. 32. mi-
koron Abrahammal és Iacobbal šol az An-
gyal: En Iehoua hozom ki a te népedet.

ELSŐ NAPNAC

Vgyan ottan mindiarást az Wrac abrazattyánac
neueftetic az Angyal, melly folt az attyáckal,
Az lelki köfickla à Christus, 1. Cor. 10. Erről fol
itt Esaiás è helyyen, Mikor aſt mondia, Hogy az
ò ortzáianac Angyala ſabadította meg őket.

Pfal. 68.

Szent Dauid, à Soltar könywnec, 63, réſében
ezent bizonyította, Es à Christust Iehouanac, Elo-
himnac, Iáhnac, aruac attyánac, ſent Iſtennec, ki
az ò népet kihoftra, Ki az ò népe elõt iárt à puſta-
ba, Ki fel ment à magafságban, Melly ígéket Pál
Apaſtol, Eph. 4, à Christufrol magyarázza. Ez-
okaért eſt mondom, Hogy Pál Apaſtol nyiluan
bizonyította, Hogy az Ieſus Christus legyen az, ki
à puſtában hordoftra és viſſelte az Iſrael népet.
Mert mennyből, ſem az Attya, ſem pedig à Chr-
iſtus emberſége alla nem ſállot, Hanem à Fiu Iſ-
ten alla ſállot, Azon ment eſmeg fel minden e-
geknek felötte, Eph. 4.

Eph. 4.

Ezent mondiuc à ſent Lélec felől is. Mert
ſent Dauid 94, enekeben panaſolkodic, Hogy à
puſtában az Iſten meg kefertötte az ò népe. Pál
Apaſtol kedig, Heb. 3, ſent Lélekről magyaráz-
za. Inkáb akarom én az Iſtennec Lelkének ma-
gyarázattyát köuetnem, melly nem hazud, Hogy
nem mint à tiyedet. Ezenképpen bizonyította 2.
Samuel. 7, Holott az irás eſt mondia: Az Iſtenec
mentenec el, és meg ſabadította à népet. Nem
ſoc Iſtenec vadnac, hanem czac egy, à terméſetre
valo nézue. Iſteneknek mondatnac à tulaydonſá-
gokra valo nézue: Mert harman vadnac: Tudni
illic, Attya, Fiu, és à ſent Lélec.
Moſtan immar meg felelec à te hamis magya-
razatodra.

VETELKEDESSE.

razatodra. Aſt mondad: Hogy Eſa. 63, réſében Eſa. 63.
à Christufnac iöuendö haláláról fol. En kedig aſt
mondom, Hogy az irás à Christufrol két képpen
fol: Elöſer, Teſt ſerént, Vgy mint bizony em-
berről. Maſodſor, Vgy mint Iſtenről, melly egy-
enlő az ò menyei ſent Attyához, Rom. 1. Min-
deniket meg bizonyítom ezen Prophetanac irafá-
bol. Mikor emleközic az vérnek ki ontafáról,
aſt mondom, Hogy az iöuendö emberſégben va-
lo halálról fol. Mikor kedig fol à czeleködötök-
ről, és az Iſrael népének kihozáſfáról, Vgy mint
elmult dologról, fol az ò Iſtenſegéről, Mint az i-
gékben nyiluan vagyon: Az én boſſuálláſfom-
nac napiai az én ſüuemben: Az én ſaiát karom
ſabadita meg engemet, Az ielen valo Fiurol fol,
Nem az emberſégről. Mert miképpen az Apaſ-
toli czeleködetről írt könywnec 10, réſében irua
vagyon, Az emberſégnek adatott az hatalom, De
az Iſtenſégnek ſaiáttya volt, nem adatott. A me-
nyében ember, adatott az ítélet ò nekie. A me-
nyében Iſten, Az élet vgy vagyon ömagában,
mint az Attyában: Ioh. 5.

Touábba, Holot aſt mondad, Hogy Eſaias-
nac az ò mondáſſa együt iár ſent Dauid Soltar
könyuének maſodic réſéuel, Arra aſt ſelelem, Ho-
gy ott is két képpen fol az irás à Christufrol. Elö-
ſer, Az ò Iſtenſegéről, és öröckè valo fiuſagáról.
Mert aſt mondia: Ma ſültelec én tégedet, Mikép-
pen Pál Apaſtol, Heb. 1, eſt bizonyította. Maſod-
ſor, Az ò teſtéről és emberſegéről fol. Mert kene-
tet, Es Sionnac hegyen királlya kenetet. Holot
immar az irás külemb külemb képpen fol à Chris-
tusrol,

ſpal. 2.

ELSŐ NAPNAC

tusrol, Semmiképpen nem kel ezeket esue zurnunc zaurnunc, Mert Pál Apastol ez igéket, Ma fültelec en tégedet, Acto. 13, az ő fel tamadássa felől magyarázza. Azont a Sidoknac irt leuelé- nec 5, részében, az ő Papságarol valo fel fentelése- ről. Azért abban az énekben Dauid, Propheta ha- rom képpen fol, Neha az Attyáról, Neha az ő- rőcké valo Fiuról, Neha kedig az ő testeről. So- ha kedig meg nem bizonyítod, Hogy az Isten az ő lelke által nem hošta volna ki az ő népét, és meg nyugotatta. Itt kedig ašt mondia, Hogy az ő ortzájánac Angyala hošta ki, és az Iehouánac Lelke. Egyenelitsed őšue ezeket az írásnac fol- lyassa ferent.

Holot ašt mondod, Hogy az Isten az ő né- péuel fel nem akart menni az igéret nec földében, Vgy vagyon: Mert meg haragut vala reaioe. De az után Moses, Hogy ašt monda, Hogy semmi- képpen nem akarna indulni a néppel, Hogy ha az Iehoua el nem menne vélec, Meg igére, Hogy el akarna menni vélec. A Királyokrol irt könyw- nec masodic részében ecképpen fol az Isten: En Iehoua, ki túteket kihóstralac Egiptusnac foklá- gabol, Meg esküttem a tú attyaitoknac. A terem- tet Angyal nem esküt meg. Ha egy betűuel meg bizonyíthatod, hogy teremtet Angyal volt, ki a Sido népet ki hošta: győzedelmes légy.

Végezetre ašt mondia: Hogy az első te- remtés az Attyaé, nem a Fiué, sem a fent Lélec- ké. Hogy az hamis legyen, Meg bizonyítom. Mert fent Dauid 102, énekében, Az Sidoknac irt leuelé nec első részében ez igé hozattatnac be: Te Iehoua

VETELKEDESSÉ.

Iehoua (vgy mond) kezdetben fondaltad a föl- det, Az egec te kezeid nec munkái. Ezeket Pál Apastol a Christusrol magyarázza, és nem az At- tyarol, Iol lehet, az Attyat és a fent Lelket ki nem reckestem. Hármat mond kedig a Christusrol: Első, Hogy Iehoua. Masod, Hogy Isten nec Fia. Harmadic, Hogy mindenek nec teremteie, és meg wyitoia legyen. Ašt mondad, Hogy Esaias az Israel népé nec ki hozússanac módiát írta meg, Nem est, Hogy mind harmã egyšers mind hoš- tãc volna ki. De ez nyiluan vagyon Esaiasnac í- rássabol, Hogy ašt magyarázza, Ki hošta legyen ki őket; Nem ašt, Mi modon hošta legyen ki őket.

DAVID FERENTZ. Bő bešéddel folla Peter wram: De hogy mi esünkbe vehes- sűc az vetelkődés nec cickelit, Rőuideden foloc. Est akara bizonyítani, Hogy nem czac az Attya hošta ki a Sido népet Egiptusbol, Hanem a Fiu is, és a fent Lélec. Es hogy az az Angyal, terem- tet Angyal nem lehetet.

Ez az okoskodás semmiképpen meg nem ál- hat, Imez írássoknac bizonságtételeért.

Leg előšer, Christus Wrunc, fent Ianosnac 15, részében est mondia, Hogy semmit el nem tit- kolt azokban, a mellyeket hallot és látot az ő men- nyei fent Attyától. Soholt kedig nem emlekőzic arról, és nem mondia, Hogy az ő Attyaual egyc- tembe hošta volna ki a Sido népet Egiptusnac fok- sagabol. Es halalánac oraián, mikor fel kiálta, Ho- gy mindenec meg tekéllentenec, Meg mutatã, Mi- czoda czelekődeti voltanac ő nekie, Es az ő teste mire nézet. Masod-

ELSŐ NAPNAC

Masodszor: Nem hogy az ő ortzaiának Angyala bizonyítana, Hogy a Christus volt volna az; Sőt inkább azt bizonyítja, Hogy nem a Christus volt: Mert a Christus az után született a szűznek méhéből.

Harmadszor: A Christus a feltámadásnak utánna ezt mondja az ő tanítványainak: Lásátok és tapasztoljátok meg: Mert a léleknek nincsen teste és teteme, miképpen látjátok, hogy enneké vagyon. Ha az ő testamentomban ferfiu abrazatban, és vő férént való testnek fel vételében megjelent volna, Semmiképpen Christus Wrunc valóstételének az ő igazsága meg nem maradhatna.

Negyedszer: Hogy azt az Angyalt mondod, hogy Christus volt, Es Esaiasból, és Malachiasból, bizonyítani akarod: Sinte aul győzettel meg. Mert Isaias a szűz Mariától születendő Christusról szól, Melly még akkoron nem születet vala: Es iőuendőbe mondja, Hogy a nagy tanácsnak Angyalának hiuatait. Malachias is az iőuendőről szól, A ki iőuendő vala az wrnac templomába.

Ottódszer, Soholt az egész ő testamentomba betű férént nem találod, Hogy a Christus Istennek Fia neustörtne, ki akkoron ielen léuén megjelent volna az Artyáknak, auagy valamit szól volna. Követközésekben a mi bizonyítatic, éretlen és semmire kellő. Mert ha az vgy volna, Semmiképpen az Apostaloknak írása, és az Istennek igazsága meg nem állhatna. Mert a fent Apostoloc, és az Euangelistác, mikor a Christust magyarázzac, Az ő elküldéséről, és testben való eljeteleéről emleköznez, Nem ez előtt valorol, Ki nem

bocza-

VETELKEDESSE.

boczáttot, Auagy a szűztől nem születet.

Ha az előtt Angyali formában a Christus megjelent, Semmiképpen Pál Apostolnak az ő beszéde meg nem állhat, 1. Tím. 3, mikor azt mondja A testben meg jelenűen az Isten, Hirdetett az poganoknak, és látatott az Angyaloktól. Ha az előtt látatott: Miképpen mondja, Hogy a kor látatott.

Hatodszor: Szent Ionosznak vallástétele sem állhatna, Holot azt mondja: Hogy az az Antichristus, ki tagadja, Hogy a Christus testben nem iőt, Auagy a test előtt, Auagy a test köuül, valami Angyali, auagy egyéb abrazatba.

Hetedszer: A fent irás azokat az Angyalokat soholt nem neuezi Isten Fiának, Auagy Iesus Christusnak. Nagy vakmerőség pedig, az irásnak igazságot fel forgatni, és ahol Angyalokat neuez, Isten Fiát ott magyarázni.

Hogy azt mondad, Hogy nyertes legyec, ha meg bizonyítom, hogy teremtet Angyal előtt legyen, a ki kihosta az Israel népét Egiptusból, Im eképpen bizonyítom.

Legelőször: E szólásnak modiai egy arant vetetnek az irásban: Az Iehoua szól. Az Iehoua nac Angyala szól: Mert az Iehoua, az ő fogai által, az teremtet Angyaloc által szól, Mint fent Pál bizonyítja, Heb. 1.

Masodszor: Hisem meg engeded, Hogy azon Isten, ki kihosta az népét Egiptusnak fokigából, ugyan azon adta legyen ki a törűnyt az ő népének. Pál Apostol kedig, Gal. 3, azt mondja, Hogy Moses Közbe iaro léuén Isten közet, és a nép

G

közet,

Hogy az Angyaloc teremtette, Es nem teremtőc az.

ELSŐ NAPNAC

közet, az Angyaloc által vötte à törüent. Angyaloc által mondon, Nem egyról: Hogy meg erced nyiluán, Hogy teremtet Angyaloc voltanac. Mert tünętec az teremtetlen Angyal, az Iesus Christus, czac egy Angyal.

Azonképpen à Sidóknac irt leueléne masodic réfében ezen bizonyitatic: Mert eképpen fölfent Pál: Hogy ha à Beséd, melly az Angyaloc által mondatott, meg erősítötett 2c, Latodé Hogy Angyalokról föl: Es meg magyarázza, Miképpen fölt az Isten, az ő testamentomban.

Végezetre: Szent Istuán, Act. 7, az ő törüenben lött historiakat à fönt Attyákról elő fámlallya, és nyiluán bizonyittya, Hogy Angyaloc által lött à dolog. Miert pedig, hogy à Christus vallassaért holt meg, Igaz Martír nem lött volna, Hogy ha ebben à Christus tisztetséget nem oltalmafta volna, és meg nem vallotta volna, Hogy azzoc az Angyaloc à Christus volt volna. Erről pedig egy föual sem emlekőzic. Hogy à három egyförs mind hosta volna ki à Sido népet.

Még is bizonittya Peter wram, fönt Dauidnac Soltarabol, Pfal. 68, Miért hogy ott à Pröpheta, az Israel népének Istenéről emlekőzic à kezdetiben annac az énekne: De az à magyarázat semmikäppen meg nem álhát. Mert Act. 3, és 5, az, az Isten ki legyen, meg magyarásttic, Tudni illic, A mű Christufunknac az ő áldot fönt Attya. Es vtánna vetetic: Hogy ez az ő Fiát, az ő igéreti ferént meg adta és felmagasztalta.
De

VETELKEDESSÉ.

De műuel erősíti az ő dolgát Pál Apastol: Vgy mond, Ez igéret: Fel mentel magasságban, és aiándékokat vettél az emberektől. A Christusrol magyarázza. Azért ez köuetközic belöle, Hogy az Israelnec Istene legyen à Christus, De lássuc meg, hogy ha igaz è köuetközes.

AZ. N. BEKES G A S P A R 2c. Wruné
ő Felfége est paranczollya, Hogy holnapra hagyad feleletedet Ferentz wram. Ha à masic felé volna à felelet, el nem hagyatnaia.

G 2

MASODIC

Peter **MASODICNA-**
PON VALO VETELKODES,
Az az, Mind Sent Hauanac
21, napián.

*Melius Peter
ternec imad
saga.*

*Miért nem
könyörg
az ő három
saganac?*

MELIVS PETER. Könyörgünc
az kegyelmes Attya Wr Istennec, az ő ferelmes
Fiaért, à mű Wrunc Iesus Chzistufért, halgasson
meg minket: Adia műnkünc az ő sent Lelkét,
mellyel meg vilagositson, Es az ő igéiét à hiuek-
nec az ő fiaiokban tegye tűzé, Hogy à hamis tu-
domant, mint à pozdoriát égeffe meg: Hogy à
mit építeni kel, az őuét épicze meg: Es à mit ron-
tani kel, az őrdégét, roncza meg.

*Mert Istent
nemis. hazug
ebbeni*

M

*Melius Peter
ternec imad
saga.*

*Miért nem
könyörg
az ő három
saganac?*

*az Gönzi Plebanos, à töb Magyar orsági tanitoc képeben ekképe
pen solla.*

Ez könyörgés nec vtánna, Melius Peter wrunknac, à felséges
Királynackönyörgé, Hogy besédeket meg halgatna. Wrunc ő fel-
sege kegyelmessen meg engedé, hogy solnánac. Es Radicz Gaspar,
az Gönzi Plebanos, à töb Magyar orsági tanitoc képeben ekképe
pen solla.

Felsőges Király, Kegyelmes wrunc, A nagy-
ságos wrackal, Nemesseckel, és felséged nec min-
den hiueiuel, könyörgünc alazataffon, Hogy méltó-
toltassac reuideden à mű besédünket meg hal-
gatnia.

Leg előfer könyörgünc az Attya Istennec, az
ő Fiaért, à mű wrunc Iesus Christufért lélekben,
Hogy felségedet meg áldia, lelki és testi iockal,
Vilagositfa meg elmeiét Felsőged nec ez nyomo-
rult föld nec oltalmazására. Felsőged nec alaza-
tasson meg akarunc ielenteni, Honnét, és mi okért
iöttünc ide, à Felsőged varossába: Iol lehet az Is-
ten, ki el ronttya, és fel építi az országokat, Es à
Birodalmokat vgy ořtogattya, à mint ő nekie
tetzic,

VETELKEDESSE.

tetzic, Eck'ppen rendelte, Hogy mű más biroda-
lomalat legyünc, Tudni illic, à Romai Czáfár-
uac birodalma allat, Mind azon által örömmünc
vagon azon, Hogy az Wr Isten Felsőgedet erre
vitte, Hogy közenséges disputacioban az igazság
ki mutattassac, Es à hamisság eltauořtassac, Es az
őnen ielen voltáual ez à gyűleközetet meg akarta
ékefsíteni. Mert az igaz io feiedelmec mind két
tablánac hogy őrizői legyenc főkség, Mellyet az
Istenfélő királyoknac peldaiáual is meg bizonyit
hatunc. Illyenec valanac az ő testamentomban,
Dauid, Iosaphat, Iofias. Es Christus főletés nec
vtánna amaz nagy Constantinus Czáfár, Melly
az Nicenum varosbā az egyhazi főmellyeket egy
be gyűtünc, Arriusnac à fiaiát be dugastala, és
annac heretnek ség nec v'get veté: Holot mű is
olly v'gyeközetet látunc felségedben, mű főgeny
egyhazi főlgác nagy őrómmel iöttünc, az felsé-
ged varossában. Ha kedig ezért nem iöttünc vol-
na, minden közzülünc őremesben otthon marat-
hattunc volna: Hogy semmit ne főllyunc külön
külön kárainkrol, mellyet főképpen olly v'dőben
vallunc, Hogy kedig az külfő károl ne főllyac,
Kiczoda volna közzülünc, Ki mostani v'dőben
gyűleközetet, és ides háza népét elhadna: Őmagát
kedig, és életét vesedelemre, effele bollygo v'dő-
ben vetné: Hogy ha minket az Istennec tífte sé-
ge erre nem kénseritet volna, Melly műnkünc
beczületesb, hogy nem mint életünc, auagy hala-
lunc: Az vtan az egyenlő vallás és tudomány e-
zeknél, az attyafiaknál, kik nec segítségökre iöt-
tünc: Hogy az aiándékc ferént, Mellyel az Isten
műnket

MASOD NAPNAC

munket feretet, őket segétező. Ez okoc kénfe-
ritöttec munket, Hogy az igazságnac óltalmaz-
záfsára, à mű atyánkfiával együt lönnénc, Es à
hamis tudománt meg mutatnoc, Nem czac à mű
főméllyünkben, Hanem à több magyarországi at-
tyafiak képében, kiknek főméllyeket is felséged-
nec aiányuc. Nem tulaydonyitunc magunknac
fellyeb valo tudománt. Mert mindenekben az
Istennec aiándékit böczüllyűc: Hanem czac az
vallástételben egyenettlenséget akariuc meg mu-
tatni. Ezokaért supplicaltunc felségednec, Hogy
à disputacionac io módia és kezdeti legyen, Hogy
az vége is io lehessen, Hogy kedig à disputacio-
nac condicioit visontac elő nem fámlálllyuc, Ezen
könyörgűnc Felségednec, Hogy Ferentz wram
à disputacio közet ne predicállyon. Mert hallot-
tuc ez előt is az ő predicacioit. Est kéuányuc Fel-
ségettől, Hogy Arbiterec auagy Birác legyenec,
Kic mind az ő feleletit, Mind kedig à mű ellene va-
lo vetésséket és bizonyágokat meg itéllýc. Hogy
ha Felséged est műueli, A mennynec földnec
wra Felségedet megáldia, Es minden keresztyén
Feiedelmeknél Felségednec io hire neue lehen.
Est ha Felséged meg engedi, Disputalunc: Ahol
nem, Semmiképpen nem disputalunc,

A FELSEGES KIRALY 2c. A tú
kiuánfágtoc ferént késséc vagyunc Arbitereket
adni, Czac hogy euel à disputacio elő mehessen.

AZ N. BEKES GASPÁR. Mi-
czoda Arbitert adhatunc? Holott az előbeli di-
sputacio

VETELKEDESSE

sputacioban is voltanac Arbiterec, Es semmit
nem használtunc vele, Holot az Arbiterec őnen
kössétec is őkie nem fértene. De ez à tú kéuán-
fágtoc nem néz egyébre, Hanem, Hogy auagy
à disputacio elmullyéc, Auagy hogy à tú vallástoc
nyilván ne legyen à ősség előt.

MELIVS PETER. Mű à disputacio
előt nem futunc: Sem kiuányuc, hogy el mullyéc:
Hanem est kéuányuc, Hogy à condicio meg
tartassanac, Es Pál Apastol rēdelēsse ferént legy-
en, Hogy mindenecépületre, ne romlásra legye-
nec: Birác legyenec, kic meg itéllýc.

DAVID FERENTZ. Legelősser az
én mennyei sēt Atyámnac, à Christus Iesus által
halákat adoc, Hogy ez vđót adta érnem, és enge-
met, sēgény sēgetskēt elő állatott, Hogy az ő tíf-
telségéről és méltoságáról vallást tegyec, Mellyec
az Antichristus Papa meg homallyossitot, Meg
változtatván őtet, az egy felséges és mindenható
Istent, háromra, Halákat adoc őnekie, Hogy en-
gemet az ő sērelmes Fianac, az Iesus Christus-
nac esmeretire hozot: Könyörgűc őnekie, Ho-
gy az ő sēt Lelké nec általa ebben engemet
meg őrizzen, Adion est és elmét, Hogy est à
Christust, (Ki à Sidoknac botrankozas, A Gő-
rög bölczeknec bolondfág, Es à mostani világ-
nac vtállatosfág) mondom est à meg fessűlt Chri-
stust meg oltalmazhassam sēuembe, és ast minden
koron batorfággal meg vallhassam, Es annac igaz
esmeretiben mind vegic meg maradhassac: Amen:
Adiad felséges Wr Isten, én mēnyei sēt Atyám.
Bizonyá-

*Bizony mint az
ordog ak wmi
hisz az fultok
mofib.
Melius est scely
factum sēbrake
quod optat.
Dēmo ien crucē dita
secunda pugi.*

*of
hamisi kuanjag*

MASOD NAPNAC

Bizonyságom ennekem az én Istenem, Esazén lelki esmeretem, Hogy én à disputaciót nem vontattam, Hanem Peter wram az ó külön bizonyságinac elő hozásival kénferitet engemet arra, hogy bőueb beszéddelel kelet felelnem: Es főképpen feleletemben arra néstem, Hogy à halgaróc meg erczé, Miről vagyon az vetelkedés, Hiszem, à kiknél az Istenec Lelke vagyon, meg itélic. En minden condicioknac engedni akaroc, Es minden fidalmat őremest el senuedem: Mert tudom, hogy igaz, à mit ranyitoc, Noha nemellyec m'ist itélnec tanýitassom felől. De az Isten mostan is meg mutatta, Ennec vtanna is az v' d'ő meg ielenti, Segit sed és meg oltalmazd, felséges W' Isten, à te v'gyedet.

MELIVS PETER. Iorendtartásnac okaért kiuányuc az Arbitereket, Nem azért, Hogy à disputacióról itéletet tegyenec.

DAVID FERENTZ. A mint kiuányuc Peter wram, Vgy legyen. Pál Apastol a'ft mondia: Egyic főllyon, A többi itéletet tegyen felőle. Hadiuc hát az itéletet az Istenec gyűlékőzetire: Iollehet, A keres'ttyén ember nec elég nyiluan az igazságnac meg bizonyitására, Hogy à s'ent Prophetác, és Apastaloc à Papa Haromság Istenről semmit nem predicállottac: Mind azon által nyiluan valo bizonyságokkal meg bizonyítottam, Hogy az egy Isten, à m'it Wrunc Iesus Christusnac s'ent Attya legyen, Nem amaz három főm'ly egy'sers mind.

E'ft az igazságot meg vetuén Peter wram, külemb külemb fele bizonyságokból akara meg mutatni,

VETELKEDESSE.

mutatni, Hogy nem czac az Attya legyen az egy Isten, Hanem à Fiuis, és à s'ent Lélec: Okat e'ft ada, hogy ezec harman hostác legyen ki à Sido népet Egiptusnac foklagából. En kcdig tegnap neműnemű bizonyságokra meg feleléc. De azzoc közzül nemellyec hátra maradnac: Azokra feleléc immár.

Pál Apastol, mikor à Christusrol, s'ent David-^{Psal. 68.} nac 68, énekéből behozza à mondáft, Fel mentel à magasságba, Aiandékokat adtal az emberek-^{magyaras- tatic.} nec: Nē a'ft bizonyittya, Hogy à Christus azon egy Isten legyē, ki az Attya, Auagy, hogy à Christus hosta ki à Sido népet Egiptusbol: Hanem Hogy meg mutassa, Hogy az Attya Isten, à Christus által tekéllete meg az ó testamentombeli czelekődetőket.

Ecképpen s'ol s'ent Pál: Mű közzülűnc mindenec adatott az kegyelem, az az, Az aiandékok, A Christusnac meg aiandékozzásnac mérteke s'erént, Miképpen iruán vagyon: Fel mentel à magasságban. Meg mutattya Pál Apastol, Hogy azért ad à Christus aiandékokat, Mert az ó mennyei s'ent Attyától v'ötte. Es à mondás, Fel mentel à magasságban, Iőuendő képpen nézet à Christusra. Inrét vagyon, Hogy Peter Apastol a'ft mondia: Es véuén az ó Attyánac igéretit, Ez aiandékokat, mellyeket látoc, mű reánc ki őntötte, Acto. 2.

Masodfor. Az igék nec külemlége is meg mutattya, hogy igaz legyen az én magyarázatom. S'ent Davidnac énekében, az igék nec foly' s'fa imez: Aiandékokat v'öttel az emberekben. Mert

H

ackor,

MASOD NAPNAC

ackor, Minec vtánna à Sido nép sűuetséget és frigyét tón az Istennel. A fő fő emberek az Isten faktoránac csináltatásfára, sabad akarattyc ferént aiandékokat adánac, Mellyeket az Isten io keduel és akarattal vón ő töllec. Arra az Historiára néz David Propheta ez énekben. Pál Apostol pedig à Christusrol módia: Aiandékokat adtál az embereknek, Hogy meg bizonyítsac, Hogy à Christus azzokat az aiandékokat adta az ebereknec, Mellyeket az ő mennyei sűent Attyától vött.

Psal. 94.
Heb. 2.
magyaras-
tatic.

Pál Apostol, à Sidoknac irt leuelénecc, részében, Mikoron ez igéket: Meg ne keményiczétecc à tú sűuetekecc, à sűent Lélelnecc tulaydonyittya, Nem kőuértkőzic abból, Hogy à sűent Lélecc legyen az egy Isten, ki à Sido népet Egiptusból kihostira. Mert à sűent Prophetac is sűoltanac, Christus Wrunc is, és az Apostoloc: De azért ezec kőzet egy sem amaz Izraelnec egy Istene. A sűent irás meg mutattya, Mint kelyen meg erténűnc, mikor az irás est mondia, Hogy à sűent Lélecc sűolt: Tudni illic, Hogy az Isten ő maga sűolt az ő Lelkénecc általa, 2. Pet. 1.

Psal. 94.

Masodfor, Bizonyitom vgyan ezen Psalmusból, auagy énekből. Mert sűent Pál vgyan ezen leuelnecc 4, részében, holotez igéket elő hozza: Meg eskűttem az én haragomban 2c, az Attya Istenről magyarázza, Mellyből nyiluan vgyon, Hogy efféle sűolásnac módiai, az Attya Istenre néznecc.

2. Sam. 7.
magyaras-
tatic.

A masodic Samuelnec 7, részéből vót bizonyoságot, az Istennekről, Hogy azoc el mentenecc, és kihostiac à népet 2c, semmiképpen nem magyarásharod Haromságodról. Mert nem ast bizonyit-

VETELKEDESSE.

tya, Hogy à három sűömély egy sűers mind hostra ki à népet. Mert ha ez ige ELOHIM, Istenecc, haróert vétetic: ottan három Isten leszen, Kicket tú ertőssen tagattoc, Hogy három Istent nem vallotoc.

Masodfor, Semmiképpen nem ertethni ast az Attya Istenről, Sem à tú öröktől foguán valo, az Attyánac allattyaából sűületet Fiatokrol, ki allattyanban azon Isten legyen, ki az Attya, Sem kedig à sűent Lélekről: Mert, à mint tú tanyitotoc, azzoc sem mennecc, sem ionec, Istenegecc sűerent: és hogy mindenűt ielen vadnac. Kel ezokert est è mondást erteni az egy Izraelnec Istentől, Kit à sűent irás bizonyos okból sockasságnac neuuel gyakorta neuuz. Hogy penig arról czac kellyen erteni, ast à biblianac Cronicaianac könyue meg bizonyittya, holot ezen igécc vadnac meg iruán, de nem sockasságnac neuuel, Hanem neuestetec egyedűl czac az Izraelnec Istene: Miképpen mindenűt à sűent irás czac ez egy Israel Istenecc tulaydonyittya est à tistetséget, Hogy ő hostra legyen ki az Sido népet Egiptusnac fokszágabol. A Sido Doctoroc magyarázza est è mondást Mosestől, Aaronrol és tőb Feiedelmekről, kiket az iras Istenneknecc mondia, Mint Mosenec masodic könyueben oluashatni.

Rőuideden: Est è mondást, és à többit à sűent irásban, ahol az Isten sockasságnac auagy Elohimnac neuuel neuestetec, Nem kel à Papánac haromságos auagy négyféges Istent, kit tú is vallotoc, azon erteni: Hanem az Israelnec egy Istent, Mellyet Christus Wrunc ő sűent Attyánac mondia lőnni, Iohan. 8. 17: Mert az

H 2

Elohi-

*Papának magi
Epiphonema
ad or. solum
lyf. 17.*

MASOD NAPNAC

Elohimat ő arról magyarázza.

A műnemű magyarázzatot töttem Esaiáfnac 63, részében, Tudni illic, Hogy az iöuendö Christufrol Prophetál, az ő haláláról, és vére ki ontásfarol, Eu elveted meg, Hogy az irás kétképpen föl a Christufrol: Emberfégeről, vgy mint iöuendöben. Istenfégeről, vgy mint ielen valo czeleködetről. Eft én tagadom, Es hamífnac lönni, ecképpen bizonyítottom.

A szent irás mindenüt ezac egy Christufrol föl.

Pál Apasztol, Az Apasztoli czelekedettről irt könywnec 26, részében eft mondia, Hogy mind kiczinnec, mind nagynac tanubizonságot tesen, Hogy egyebet nem tanyitot, hanem czac aft a Christust, mellyről Mofestól fogua Samuelic iöuendöltene a Prophetác, Hogy senuedö volna, Ki első vilagoságot és életet hirdetendö volna a népeknek. Nem mondia, Hogy két Christust predicállot, Egyiket, ki az ő testamentomba volt volna: Malikat, ki az vtan ödö ferént fületet volna a fűztől, Minnyaián a Prophetác czac erről a Christufrol irtanac. Lásd meg a Peter Apasztol vallását, Acto. 10, Es Iohan. 5: meglátod, Kiről tesnec bizonságot a Prophetác.

Aft mondad továbbba, Hogy soha meg nem bizonyíthatom az Istenec igeiéből, Hogy az Attya Isten az ő Lelkénc auagy ereiénc általa hosta volna ki a Sido népet az Egiptusnac foksgából. En kedig az irásnac folyáísa ferént aft mondok: Valahol az irás a snt Lélec felöl ecképen föl; Hogy tanít, Vilagosít, Hordoz, Vissel, oknac mod Meg sntel, Oítogat, Eleuenít 2c, másképpen nem kel ertenünc, Hanē, hogy az Isten czeleködi mind

A snt irás mindenüt ezac egy Christufrol föl.

Szent Lélec

VE TELKEDESSE.

mind ezeket az ő ereiénc auagy Lelkénc általa. Pál Apasztol, az irásnac igaz magyarázoia, ecképen föl, 1. Cor. 6, Meg snteltötüén vattoc, Meg igazuluán vattoc, a mű Wrunc Iesus Christusnac neuében, Es a mű Istenüncnec Lelke által, Eft e magyarázzatot meg nem vethetitec.

PAVLVS THVRI. Az a Kérdés, Hogy ha az Attya hosta ki az ő Lelkénc általa az ő népét Egiptusbol.

DAVID FERENTZ. Peter wram aft mondia, Hogy meg nem bizonyíthatom, Hogy az Attya Isten az ő testamentomban az ő Lelkénc általa, auagy ereiénc általa czeleködöt volna mindeneket. Tiyetec az, Hogy meg bizöit sátoc, Hogy a három főmely Haromságtoknac egyfers mind hosta legyen ki: Auagy, Hogy az három főmely egy Isten legyen. Mert én eft tagadom, Vallom kedig, Hogy az egy Attya Isten az ő Lelkénc, auagy ereiénc általa czeleködöt mindeneket, Es hogy az ő népét is az által sabadította ki a foksgabol. Ez kedig Zacharias Propheetanac 4, részéből nyiluan vagyon: Holot az Isten ecképpen föl Sorobabelnec: Nem seregben, sem külső erőben, Hanem az én Lelkemnec általa sabadítom meg, Aft mondia a seregnek wra Istene. Vgyan ezen fölásnac modia adaticelönkbe, Eph. 4, Somma azért: A snt Lélec mondati az Attyanac és Fiunac Lelke, Miért hogy az Attya aft a Fiunac adta, és aual ötet meg kenuén, Christa tötte, Es vgyan azont az ő Fianac általa mű belönc önti, és mindeneket azon Lélec által czeleködi, mind ő maga, s' mind a Fia. Esa. 61. 11. Matt.

Bizonyítom

H;

MASODNAPNAC

Matt. 3. Luc. 4. Iohan. 3. Act. 3. 10. Tit. 3. 2c.
MELIVS PETER. A te beféded-
nec két részre felelec. Első: Hogy soholt irua nin-
czen, hogy az Isten az ő lelkének általa hósta vol-
na ki az ő népét. Hogy kedig az Attya Isten az ő
Lelkének általa czelekedic, Aft mű nem tagadiuc.
Masodszor, A két fele Angyalokrol foloc. Egyic
ki teretőttet. Más ki teretőttlen, auagy terető Isten.
Exo. 20. teremtet Angyaloc voltanac à Sinai he-
gyen, Mikoron Isten à törvényt kiadra. Es terem-
tet Angyalokrol fol fent Pál, à Sidoknac irt le-
uelének első részében, ahol folgalo Lelkeknek ne-
uezi. Ahon kedig az írást aft mondia, Hogy az
Iehoua Angyal Moseffel, Abrahammal, és à
több Attyákkal, Czodakat tót, Aft mondiuc, Ho-
gy az, az Istennek öröktől foguán valo Fia, és igaz
Iehoua Istē, Mellyet imez erősséggel bizonyitoc.

Valaki à fent írásban őmagát Iehouánac, valo-
ságos Istennek, Abrahamnac, Isaac és Iacob Istené-
nec, teremtnec és vduezítőnec neuez, ki őmaga-
nec, teremtnec és vduezítőnec neuez, ki őmaga-
tra eskefic, és őmagát Isten gyanant imádtattya,
Az nem teremtet állat, Hanem az egy őmagatol
valo Isten, ki kőuül más ninczen, Es nagyob nem
lehet. Az Angyal, ki à czipke bokorban fol, ő
magat Iehouánac, Abraham, Isaac és Iacobnac
Istenének neuezi, Ki őmagára eskefic, Es ki az
Israel népét kihósta Eígyptusbol: Ezokaért az az
Angyal nem teremtet Angyal volt, Hanem az
Istennek öröktől foguán valo Fia.

DAVID FERENTZ. Peter wram
az én feleletemet az Angyaloc felől euel akaria
megrontani, Hogy két fele Angyal vagyon, Te-
remtő Isten Angyal; Es teremtetet Angyal. Leg

*La. 10. meg Act. 7.
Hogy Iamissat mon-
- onzi. Mert Angyal
al. Men Fia, az Iy
Iehouának nevia
magat. Prory
re. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

VETELKEDESSÉ.

elker azért est kéuánom, Hogy az Istenec ige-
iből meg bizonyicz, Hol vagyon irua à fent Bi-
bliaba, Hogy teremtő Angyal Isten legyen.
MELIVS PETER. Lám meg bizo-
nyitottam, Exo 3.

DAVID FERENTZ. Oluafsác meg:
Ott nem találod, Hogy terető Angyal Istenec ne-
uezné, Sem penig az egész Bibliabá soholt nem ta-
lalod. Kőuetkőzésből akarod bizoyítani. Az An-
gyal aft módia: En vagyoc, ki vagyoc: En vagyoc
az Iehoua, Azért az az Angyal à teremtő Isten.
Nē kőuetkőzic: Annac neuezi magát: Azért az.
Mű az Istenec kőnyuében czac egyfele An-
gyalokat talalunc. Az Angyal vgyā Angyal. Az
Isten pedig vgyan Istē. A terető vgyan teremtő. A
teretet állat, vgyan teretet állat. Ezeket à fent írás
őfue nem zuria zauraria. Ha meg bizonyithatod
az Istēnec igeiből, Hogy teremtő Angyal Isten
vagyon, A te vallásod mellé álloc. Es meg vallom,
hogy eddig az igazságot nem ertőttem.

De ferető Peter wram, Ha finte meg erteth-
ném, Hogy ez az Angyal, ki őmagát Iehouanac
neuezi, terető Isten volna (ki vgy ninczen) Még
iskérdés volna, Mellyikről kellene ertenunc? A
Fiurolé, Auagy az Attyárol? Az írásnac foly-
ássa ferént bizonyáual az Attyárol kellene ma-
gyaráznunc. Mert az mondatic teremtő Istenec,
Christus Wrunknac vallástétele ferént, Es à Cre-
do, auagy à hitnec agai ferént.

Rőuideden azért, ecképpen felelec meg az el-
lenuetésre. Gyakorta à fent Prophetác, és az
Angyaloc, kic az Istenec kőuetfégében iárnac, nec képebo
gyakor helyen olly folásnac modiaual élne; Az
solnac 2c.

*Az Angya-
loc Istenec
kőueti, Isten
nec képebo
solnac 2c.*

MÁSOD NAPNAC

Iehoua aſt mondia, Maga ōc ſólnac. Azonkép-
pen: En vagyoc az Iehoua: En vagyoc Abraham
nac, Iſaaknac és Iacobnac Iſtene. Mert az Angy-
aloc annac az Iſtennec kőueti, Es annac beſédít
ſólyác. Es ez annac az oka, mikoron az Angya-
lokat láttác, és ſauokat hallottác, Hogy mondot-
tác, Műuel hogy az Iſtent láttác, és az ō ſauát
hallottác. Eſt nem azért mondottác, Hogy valo-
ban az Iſtent láttác volna, Hanem annac az ō An-
gyalát, Ki az ō ielen voltát, és akarattyát az An-
gyaloc által mutatta meg.

Hogy ha en nec az igaz magyarázatnac nem
hiſtec, Láſſatoc meg à tūnen Bibliátokat az
Vatabluſt, minemű magyarázatot teſen az An-
gyaloc felől, Moſesnac Maſodic könyuénec 28,
réſében, aſt mondia az Iſten: Az én neuem leſen
ō benne.

Ezokaért, ſemmiképpen nem kőuetkőzic,
Hogy az az Angyal, à ki à czipke bokorban ſolt,
Hogy teremtő Iſten volt volna, Auagy az ōrök-
től foguán valo Fiu, Holot Chriſtus Wrunc ſent
Mathénál 22, réſében, és ſent Marknac 13, réſé-
ben nem ōmagarol, Hanem az ō mennyei ſent
Attyarol magyarázza, ki az Angyal által ſolt.

Azért még is aſt kéuanac, Peter wram, Ho-
gy meg bizonyiczad, Hogy az Iſtennec igeie va-
lahol teremtő Angyal Iſtent neuezen.

MELIVS PETER. Aſt mondad,
Hogy czac egy ſele Angyal vagyon. Aſt mon-
dom, Hogy az à beſéd nem igaz. Mert Iſaiasnac
9, réſében, à Chriſtuſt nagy tanacznac neuettetic.
Malachias Prophetanal kedig 3, réſében à frigynec
Angya-

VE TELKEDESSE.

Angyalánac. Azokaért két ſele Angyal vagyon.
Egyic, A teremtőt Angyaloc, mellyikről à Si-
doknac irt leuelénec elſő réſében ſol ſent Pál,
monduán: A ki teremti az ō Angyalit 2c. Azért
eſt mondom, Hogy hamis az, Hogy czac egy
ſele Angyal volna. Itállye az Iſten.

Holot kedig aſt mondog, Hogy à teremtet
Angyaloc Iehouánac neuettetic volna magokat à
tiſtért: Hamisnac mondom aſt is: Imez okaért.
Mert à teremtet Angyaloc ſoha nem engőttéc,
hogy imádnac ōket, Apoc. 19, 22. Es ha à terem-
tet Angyalokat imádtac volna, Tehát baluány
imádóc lőttene volna: Mert iruán vagyon: ōde-
gen Iſtenc ne legyenec teneked én előttem, Ne
imádiad azzokat, ſe tiſtellyed. Es az Iſten, az ō
tiſteteſég: t máſnac nem adia.

En nec előtte à Papíſtakat euel karhoſtattyuc
vala, Hogy à bálványozáſt euel fedezic vala el,
Hogy nem à képek nec tőnnéne tiſteteſéget, Ha-
nem az Iſtennec, ki à képekben abraſtatnac. Moſt
kedigezent az Angyaloknac tulaydonyittátoc
tū. De bizonyicz meg czac egy betűuel, Hogy
az Angyaloc, ki imáttatnac, és Iehouáhnac neuettetic
őnnenmagokat, Hogy teremtőt Angya-
loc voltanac.

DAVID FERENTZ. Ket dolog-
gal akaria rontani az én beſédemet Peter wram,
Előſer, Eſa. 9: Es Malach: 3. Holot à Chriſtus az Eſa. 9.
nagy tanacznac, és à Frigynec Angyalánac ne- Malach. 3.
uettetic. Aſt mondia, Hogy abból kőuetkőzic,
Hogy teremtő Angyal Iſten legyen. Ezeckel Pe-
ter wram ſemmit nem bizonyit. Mert nagy ta-
nacznac

MASOD NAPNAC

nacznac és frigy nec Angyalanac, nem à teremti Isten hiuattatic, Hanem à Christus, Ki vdo ferent fülletet füz Mariatol. Mondatic pedig nagy rancznac Angyalanac: Mert à mennyei Artya Istennek akarattyát magyaráfra, és ielentörte minkünk. Frigy nec Angyalanac, Mert ő általa békeltetünk meg à mi Istenünkkel. Tíftiért mondatic az ember Iesus Christus Angyalanac: Nem azért, Hogy amaz teremto Isten volna. Ezeckel è bizonyágockal ezokaért semmit nem bizonyított.

Iudicum. 6.

Touabba, A minemű bizonyágot hozza be à Birákrol irt könywnec 6, réféből, Hogy ott az Angyal imádatott, és hogy aldozatot töttec neki: Es ezért teremto Isten volt volna az Angyal: Aual sem bizonyítot semmit. Mert ninczen ott, Hogy az Angyalt imádtác volna, Auagy, hogy áldozatot gyuytottanac auagy töttec volna önekie. Oluassác meg à textust ott à helyen. Czac az eliot hozzatoc elő, A többit el hadiatoc. Nyiluan vagyon à betüből, Hogy az áldozatot el nem véfi: Hanem est mondia, Hogy à köficklara vigye, Mellyben az igaz köfickla, az Iesus Christus abraftatic, minden áldozatoknac igazsága. Nagy dolog kedig ez, Hogy az irás mindenüt az Wr Angyalanac neuez: Tú pedig aít teremto Isten Angyalanac meritec hini.

Aequipoſſentia

Mondom azért, Hogy egy, amiképpen véte-
tic az irásban. Az Iehoua folt: Az Angyal folt:
Az Iehouanac Angyala: Az Iehoua Angyal.
Hogy kedig ez igaz legyen, Oluassác meg Mofes-

VETELKEDESSÉ.

Mofes nec első könyuénec 18, réfét, Mellyből fő-
képpen az Haromságot bizonyítani akariác. Me-
rt aít mondia, Hogy az Iehoua ielent meg A-
brahamnac. Az három Angyalnac à kettei, kic-
Sodomaba Lothhoz menénc 19, réfében, gya-
kor helyen Angyaloknac neueftet nec. A Sidok-
nac irt leuelénc 13, réfében kedig vgyan teremto
Angyaloknac neueftet nec: Kiket (vgy mond)
nemelylec nem tuduán, embetec gyanant be fo-
gattac állásokra.

Mofes nec masodic könyuénec 20, réfében ir-
ua vagyon, Hogy az Iehoua adta ki à törüent. Es
est mondia: En vagyoc à te Wrad Istened, Ki té-
gedet Egiptusnac fokfágabol ki hostalac. Pál A-
pastol, Gal. 3, aít mondia, Hogy az Angyaloc
által adatot ki à törüeny. Es à Sidoknac irt leue-
lénc 2, réfében, Hogy à Beféd az Angyaloc
által mondatot: Hald meg, Izrael, A te Wrad Is-
tened, egy Isten. En vagyoc à te wrad Istened.
Nyiluan vagyon kedig Christus Wrunknac
vallástételéből, fent Ianosnac 5, réfébe, Holott
aít mondia, Hogy az egy Izraelnec egy Istené-
nec, sem fauát nem hallottác, Sem abrazattyát
nem láttác.

Ezekből ezokaért nyiluan vagyon, Hogy à
teremtet Angyaloc Iehouanac neueftet nec: Nem
azért, hogy teremto Istenec volnanac, Hanem
hogy à teremto Istenec köueti, és annac köuetse-
get, befédét és neuét viffelic.

Az Angyaloknac imádásloc felől, Mellyel Az Angya-
Melius méltatlan karhostat minket, rduide-
den aít mondom, Hogy az ő testamentomban, dásf-
krol.
az Abra-

MASODNAPNAC

az Abrahamnac, Isaaknac és Jacobnac Istenei matatott, Nem az Angyaloc. Soha nem montam, Hogy az Angyaloc imádtattanac azon imadással, mellyel az Isten imaratott, Hanem külső tisztelettel. Ha kedig imádtattanac: Külső abrazatban imádtattanac, Nem igaz imadással. Mert az ő testamentomban külső abrazatban valo imadás is volt, Miképpen a fent Ianosnac 4, részéből Christus wrunknac tamitássabol nyiluan vagyon. Ezokaért, est möduán, Semmi Pápai báluányozást nem keftúnc, Báluányozokz s m. s. úc a fent Attyákat. Mert vgy terít az Istenec az ő testamentombā, Hogy külső formáknac abrazattyokban, az ő ielen voltát meg mutatna őnekiec, Még len az Angyaloknac feie, a mű Wrunc Iesus Christus, az ő teruénec a teste és valosaga, meg adatnéc.

Est is mondom, Hogy az Angyal, ki a fent mondia Jacobnac: Menny fel Bethelben, és épicz óltárt ennekem, Hogy Jacob nem annac áldozot: Hanem, az egy teremto Istenec. Mert az Angyal által az Iehoua Isten ielenéc meg Jacobnac, és az Angyal által ielentetot meg, Hogy őneki épiczen óltárt. Mert a szólásnac modiai egy aránt vétetnec az irásban: Az Iehoua ielenéc meg. Az Wrnac Angyala ielenéc meg. Az Iehoua folla. Az Iehouánac Angyala folla. Ezokaért, Nem az köuetközic, Hogy az az Angyal, a ki Iehouánac neuzei őnnen magát, teremto Angyal Isten löt legyen: Hanem, Hogy a teremto Istenec Angyala löt legyen, Ki az ő tisztiról és köuetfégeről neuet vót magánac: Miképpen is fokot lönni.

Melius

VETELKEDESSE.

MELIVS PETER. Az Angyalokat, kic meg ielentene Abrahamnac, és magokat Iehouánac neuestéc, a fent mondad, Hogy teremtet Angyaloc voltanac: Azért arra rövidenecképpen felelűnc. Az az Angyal, kiről Moses első könyuénec 18, részében szól, négy neuel neuzei őnenmagát. Előster, Iehouánac. Masodster Adonainac. Harmadster, A fent igéri, Hogy Sara fiat fogant mehében, és fül, Melly czac egyedül az Istenre néz. Negyedster, Abrahamnac ő fogaiánac neuzei magát, Es è világnac Biraiánac auagy itélőienec mondialónni. E négy dolognyiluan bizonyittya, Hogy it a Moses nem teremto Angyalrol szól, Hanem az Iehouarol, a teremto Isten Angyalrol. Meg bizonyitatic ez, a Romabeliek nec irt leuelénec 9, részéből. Mert ígéretnec igeie ez: Ez vdo mulua hozzád terec, és Saránac fia lefen. Est az Istenre magyarázza fent Peter is. A minemű abrazatban meg ielenénec, férfiaknac mondatatnac: A természetre nézuén, Iehoua Angyalánac, Kegyelmes Istenec. Mert a fent mondia Abraham: Miért hogy est è kegyelmességet czeleköttet én velem.

Valaki ezért è négy dolgot tulaydonyittya magánac, Nem teremtet Angyal, Hanem, teremto Isten. Mert a teremtet Angyalokrol az modatic, Hogy a Sina hegyen fogáltanac az Istenec a törüénec kiadásában. Ebből azért nem köuetközic, Hogy a közbeiaro Angyal is ott nem volt volna, Tudni illic, Az öröktől foguán valo Istenec fia, a Christus. Szent Istuan Act. 7, két fele Angyalrol emleközic, Tudni illic, teremtetrol,

Aequipoitentia

MASOD NAPNAC

tötről, és Iehoua Angyalrol, Melly azt mondta: En Iehoua hostalac ki tüteket, Exo. 19. 20. Az Birákrol irt könywnec 6, refét, nem igazán oluafád.

DAVID FERENTZ. Ha az Istenec igazságát feretnétec, könnyen őstue férhetnénc. Az vetelkődés vagyon a két fele Angyalrol: Teremtő, és teremtetlenről. Kőuetközéssék-ből akarad bizonyítani, Hogy az Angyalt imádtác, és áldostanac őnekie. En kedig est mondám, Hogy Istenec Angyala volt, Es hogy az Istent imádtác, és annac áldostanac. Hogy ez igaz legyen, Az Istenec könyue meg mutattya. Mert őstólásnac modíauál egyaránt él az irás: Az Wr ielenéc meg. Az Wrac Angyala ielenéc meg. Az Iehoua stólla. Az Iehouánac Angyala stólla, Miképpen Iudicum 6. Heb. 2, nyilúan meg magyarástátic. Ha ezokaért ez vetelkődésnec végét akarnánc vetni, Könnyen meg lehetne. Mert teneked az Istenec nyilúan való igéiből meg kellene bizonyitanod, De semmit nem bizonyítas. Mert te ellened kőuetközic, és a te értelmed ellen, az igéknek folyásfabol, A mint meg bizonyítám.

Mikor David Ferentz ezeket mondana, és feleletit meg el nem végezte volna, Thordai Adamnac, az Vasarhelyi meszternek fel sorra czuprotskáia, és meg mutatuan kurta elmerskeiét, belé vaga, és feczegetéséuel és czaczogásfáual meg haborita a disputaciót, és közbe sackastá. De elősör Melius Peternek okosk dasira valo feleleteket helyhefstörtytue ide: Annac utánna Thordai Adamnac feczegetéstit Samlállyuc elő, M llyec ért ssep nenet nyere, Hogy Monstrumnac neuezéc.

Peter wram négy ockoskodásfocckal akara bizony-

David Ferentz
mancipiu tritub
muit gog az chm
stafnak avulua
es szidalmuzaia
vult. A zombok
az o kőkentis re
sumorok magh
az hűnk szidalmuzaia
tró pitalmarraok az meg papistozu
David Ferentz kőuetk. 17 az ő Tamituanira az pitalmarraok

Chondok ragalmaras
Jesús Chris szolgálja, magis
David Ferentz kőuetk. 17 az ő Tamituanira az pitalmarraok

VETELKEDESSE.

bizonyítani, Hogy az Angyal, ki Abrahamnac meg ielenéc, nem teremtet Angyal, hanem teremtő Isten Angyal löt legyen. Mindenikre ez a felelet.

Elő. Az Angyaloc Iehouánac neuefstöt nec, Nem azért, hogy teremtő Istenec volnánac, Hanem, Hogy annac az ő Neuét viselic és hordozzic, vgy, mint Istenec kőueti. Lásd meg, Gen. 22. Exo. 17. Jud. 6. Ezech. vtolsot, Holot az a New Iehouah, nem czac az egy áldot Istenec, hanem egyéb állatoknac is tulaydonyitatic.

Masodo Hogy ígéteret tessen, Mint ha az Isten ő általa nem tötte volna azt az ígéteret, Es ki uáltképpen est az Angyalt nem a végre küldötté volna, hogy Isaaknac fogantattásfát hirdesse, Miképpen Samsonnac fogantattásfában. Czudalatos dolog ez, Hogy Christus őnnenmaga hirdette Isaaknac fogantattásfát, Az őnnenmagaét pedig len Gabriel Angyal. Es czudalatos dolog ez, hogy Gabriel a kőuetféget monduán sűz Marianac, Semmit nem hirdetett neki az öröktől foguán valo Fiunac, a testel valo meg egyestülése, auagy meg testestülése felől: Hanem, az Istenec ereienec meg árnyékosfatastá, és a Christusnac igazán valo meg fogantattásfa és stületése felől.

Harmad. Hogy Abraham őmagát solgaiánac hiya: Ebből semmi nem kőuetközic. Mert az Angyaloc mű solgáinc: Miért hogy az Istentől a mű solgalatinkra vadnac rendeltötuen: Mű wrainc pedig, Mikor az Istentől mű hozzánac vgy mint paranczolattockal boczáttatnac.

Negyed. For illud raptus no est verbum hie
tró mondotok manijit Diabolimale
vó David Ferentz kőuetk. 17 az ő Tamituanira az pitalmarraok
Lad carat hie ut Isten.

Mentivis quia
muy nenn
Pohéma Angl
asirt.
vide Luc. 1. 73.
Heb. 6. 13.
Tu mentis solus
na no raptus hie lo
cor raptus hie
et ad hunc hie
hij in hie raptus hie
logui, et hie raptus
gillatij.

Miracula magna

MASOD NAPNAC

Negyedser. Az Apastoloc felől is mondati,
és minden hiuec felől, Hogy ez vilagot meg ité-
lic: De azért nem köuetközic belöle, Hogy az
Apastoloc, és hiuec, teremto Istenec legyenec.

TORDAI ADAM. Hallodé, Mel-
lyic Angyalrol erted asté à mondást, Gen. 48, Az
Isten, ki engemet iffiuságomtol fogua az mai na-
pig legeltet: Az Angyal, ki engemet mindē nya-
uallyaimbol meg mentet, áldia meg é gyermekf-
keket, Es az én neuem hirdetteséc ő raytoc.

DAVID FERENTZ. Szerető Adam
wram, En teremto Isten Angyalt à fent írásban
nem találóc; Ezokaért esté à mondást teremto An-
gyalrol ertem.

TORDAI ADAM. Teremtót An-
gyalról né erteted: Mert ezen könywnec 28, ré-
sége, és 31, nyiluan meg valastatnac à teremtet
Angyaloc, à teremto Isten Angyaltol. Mert az
az Angyal, kiről fol Jacob, Hogy à gyermekö-
ket meg áldgya, 28, részében asté mondia: Es Ja-
cob álmában egy laytoriát látá, melly à földön ál-
vala, Mellynec felső része à mennyet éri vala. Az
Istenec Angyali pedig allás felállnac vala azon.
Es az lehoua kenyeklet vala à laytoriara, Ki asté
mondia vala őnekic: En vagyoc az Wt Isten, A-
brahamnac, à te attyádnac, és Isaaknac Istene. Esté
é földet, Mellyen alofol, teneked, és à te magod-
nac adom 2c. Itt é helyen az Attya Isten tebi az
igéretet à Christus felől; Hat az az Angyal terem-
to Isten,

DAVID FERENTZ. Esté kerdem
töled; Az Attya Isten, Ki az igéretet tötte à Ch-
ristus

VETELKEDESSE.

ristus felől, Hínecc volt Angyalar Kiczodaloczat
ta ötet: Senkitől nem küldettet, Senkitől nem bo-
czáttot. Tehát, semmiképpen az Attyáról nem
magyaríthatod. Sőt inkább à te vélekődésednee
óltalmazására à Fiurok kellene magyaráznod:
De az à magyarázat sem álhat meg. Mert Chris-
tus Wrunc fent Ianosnac első részében meg ma-
gyarázza, és meg mutattya, Hogy az Angya-
loknac à laytorián állás felírássoc, ötet abrafta.

TORDAI ADAM. Ha teremto
Angyal volna, mellyről Jacob 48, részében, első
könyuénec Mofesnac emléközic, soc Angyalrol
folna: De egyről emléközic; Ezért ez az Angy-
al, teremto Isten Angyal.

DAVID FERENTZ. Nem köuet-
közic. Mert noha az írás egy Angyalrol fol, Ne-
ha többről, Azért vgyan teremtet Angyalt magya-
ráz. Egy Angyal hirdeti előser à Christus fűle-
tést: Az után à sereg Angyaloc jelentetéc meg,
és vgyan azon dologrol adnac halát az Istenec.
Es Jacob hogy vissza iő Mesopotamiabol, minec
előtre küsedne völe éyel az Angyal, Esté mond-
ia: Castra Dei sunt. Danielhöz egy Angyal kül-
detéc, ki az Vduar ördeg ellen tufakodic vala.
Elizeusnac oltalmazására kedig nagy sereg
Angyaloc iőuénec. Ezokaért, nem köuetközic
belöle, Hogy az az Angyal, kiről Jacob emlékö-
zic, teremto Angyal Isten volt volna. Mert más
az Isten: Más az Angyal is.

TORDAI ADAM. Még is bizo-
nyitom, Hogy teremto Isten Angyal, à mellyről
Jacob emléközic: Mert annac az Angyalnac kö-
nyöreg

K

Gen. 48.

járna

MASOD NAPNAC

nyörög, Es ast kéuánnya, Hogy meg áldia Io-
sephnec fiait. Somma: A könyörgés, és segítségül
valo hívás czac az egy Istené, ki menynec és föld-
nec teremőie. De Iacob az Angyalnac könyö-
reg, és segítségül hiya őtet: Azért az az Angyal,
teremő Isten Angyal.

DAVID FERENTZ. Nem vallom
vtánnad, Hogy Iacob könyöregne az Angyal-
nac, és őtet segítségül hina. Mert a betű kettőt mu-
tad: Az Angyalrol föl, Anac vtánnad föl az Abra-
hamnac és Izaaknac Istenéről is. Az Angyalrol
ast mondia: Hogy meg áldia a gyermeköket.
Ebből semmiképpen nem bizonyíthatod, Hogy
az az Angyal a Christus löt volna.

Mert miképpen Act. 12, irua vagyon fent
Peter nec meg fabadulása felől, Előfer ast mo-
ndia, Hogy az Wr fabadította meg őtet a tem-
letzből, Az vtán ast mondia, Hogy az Angyal
fabadította meg. Es egyebet nem mond ezeckel,
Hanem, Hogy az Wr az ő Angyalánac általa fa-
badította meg. Itt is az ígék nec vgyan azon er-
telme vagyon. De bizonyicz meg, Hogy ez az
Angyal a Christus volt: Mert én ragadom ast.

MELIVS PETER. Valaki őnnen-
magát Isten nec és hatalmasnac neuezi, Melly-
nec a fent Attyac könyöregenec, Nem teremtet
Angyal az, Hanem, valóságos és állattya ferent
valo Isten. Ez az Angyal imádatott az Attyák-
tol: Ezokaért öröcké valo Isten, Nem teremtet
Angyal.

DAVID FERENTZ. Első felelet,
Valaki őmagát neuezi Bethel Isten nec, Tudná
illic,

VE TELKEDESSE.

illic, Vgy, mint őmagátol: Nem test ferent, au-
gy neuezet ferent, Isten az: Az Angyaloc Be-
thel Isten nec, és hatalmas Isten nec neuezi őnen-
magokat, De nem valoban, Hanem czac test fe-
rent és neuezet ferent: Azért, Nem vólta ferent
Isten nec az Angyaloc.

Masodic felelet. Bethel Isten az, a ki Abra-
hamnac, Izaaknac és Iacobnac Istene. De az A-
brahamnac, Izaaknac és Iacobnac Istene, a mű
Wrunc Iesus Christusnac fent Attya: Ezokaért,
Christus nem lehet, holot ő en nec, az Attya Isten
nec fia.

TORDAI ADAM. Hallodé, Vgyan
innét a helyből bizonyicz meg, Hogy teremtet
Angyal legyen, Nem okoskodásbol.

HELTAI GASPÁR. Szerető wra-
im, Meg kellene gondolnunc, Miért gyűltönc le-
gyen ide. Tudni illic, Hogy az Isten nec igassá-
gát kereszic és tanollyuc, Mind minnen magunk-
ért, Hogy lelkünk bē épüllyünc és czendésülly-
ünc, Mind a fegény kösségért, kinec pastori va-
gyunc, Hogy az meg épüllyen, és kerfégben ne
bologion alá s'fel, hanem meg czendésüllyen.
Mitt veseködünc heiába, és mit versengünc ezen,
Hogy ha az Angyal teremő, auagy teremőtlen?
Nem ez a kérdés, Hanem ez: Hogy ha egy: az
Isten? Es ha ez egy Isten a mű Wrunc Iesus Chri-
stusnac fent Attyaé, Auagy a tű Haromságtok-
nac három bűmellye egyfers mind? Ebből függ a
disputatio és vetelködés. Est kellene meg bizo-
nyítanotoc, Had iarna mostan az Angyalokrol
valo vetelködés.

MASOD NAPNAC

DAVID FERENTZ. Bezec a volna De mégis feleletemre terrec. Nem ezattollya a fent irás o'ue az Angyalt az Istennel, Hanem meg valasitya. Az Istentől foluán, Abrahámnac és Isaaknac Istene nec neuzi. Arról a'ft mondia, Hogy iffius'gator foguán taplalta őtet. Az Angyalról a'ft mondia, Hogy minden nyauallyabol meg f'abadította őtet. Mindenic czelek' det Istenné, Mind a' taplálás, mind az nyauallyából való ki f'abadítás, Noha mindenic eskőz által lőtt és vagon, Miképpen a' fent Peter nec meg f'abadításáról, Acto. 12, a'ft meg ert'hetni.

TORDAI ADAM. Soha ninczen az áldás könyörg's nélkül. Itt kedig az Angyal áld, és áldás tulaydonyitatic neki: Ezokaért a' könyörg's, és segítségül való hiuás is tulaydonyitatic őnekie.

DAVID FERENTZ. Semmiképpen nem köuetkőzic. Mert Moses 4, könyvé nec 6, részében vgyan azon forma iratatic meg, Miképpen áldiác meg a' papoc a' kös's'get. De azért nem köuetkőzic, hogy azért imádiác a' papokat.

Azonképpen Melchisedec meg álda Abrahamot: De nem köuetkőzic belőle, Hogy Abraham imádtá volna Melchisedeket, Hanem a' dézmarada neki.

Ezokaért semmiképpen innét nem bizonyíthatyatos, Hogy ez az Angyal Christus lőtt volna, Akar mint oluassatoc, Mert külemb az Angyal, külemb az Isten. Külemben áld meg az Isten, Külemben az Angyal: Az Isten őmagától, Az Angyal pedig vgy mint Istentől boczáttatott köuet.

Tordai

VETELKEDESSE

TORDAI ADAM. Semmi emlékezet ninczen itt e' helyen arról, Hogy külemben áldana az Isten, külemben az Angyal.

DAVID FERENTZ. Erről én Protestaloc az Istennec gy'ilekőzeti előt, Hogy megkel vala bizonyítanyioc, Hogy az három háromságos s'ömély egy Isten legyen, De egy betűvel sem bizonyítottac: Mert erről ninczen az Istennec könyvében bizonyágunc.

Ma immár mind az Angyalokrol disputálnac, Hogy két fele Angyal legyen. Ha sine meg bizonyítarác, (kit pedig soha meg nem bizonyíthatyac) Hogy teremtő Angyal Isten legyen: Azért vgyan ebből nem köuetkőzic, Hogy a' három s'ömély egy Isten legyen. Ez a' má' vetelkédésink nec Sommaia. Konczatoc meg, Hogy nem az Attya Isten, az Izrael nec egy Istene.

MELIVS PETER. Kérlec, Hogy a' m'ertelm'inket olly be'éddelel f'amlald elő, a' mint m'it mondiuc. Vissza ne tekerd, és külemben ne mondiad. Az az egy Isten, kit m'it vallunc, nem három Isten: Hanem, Az az egy Isten ecképpen íelentőtte meg mag'at, Hogy egy s'ülő Attya legyen, Egy s'ületet Fiu legyen, az Iesus Chsistus. Es egy s'entelő Lélec, Harom mennyei tanubizonyítogoc. Es vallást tőtűnc, Hogy két fele Angyaloc legyenec: Teremtőt Angyaloc, Es teremtőtlen Angyaloc. De immár en nec hadgyunc két, Es mennyűnc tovább a' disputacioba.

DAVID FERENTZ. Miért hogy a' disputacionac masodic cikkelére akartoc állani, Még is e'ft kerdem tölletec, Hogy ha meg akaria- toké

K3

*Hogy nem fud fel
hathattya a' ambe cur
Billerne a' na fi es
sitalast ze. gyiatok b'ly
m' fana al.
Catal s'uyuc
Miert fragarkodd
ordokag' di om
v'bo oriofo racion
v'ldat.*

*cc
Bar b'lye Jady
amale, m'it az
Angyalokat m'it
az Isten tenem
cc
Miert
v'ldat*

Nota bene, lector bone. **MASOD NAPNAC**

toké bizonyítani, Hogy Haromságtoknach három főméllye, egy Isten legyen, Hogy ha nem akarható bizonyítani, (Miképpen nem is bizonyítható) Írástokból és vallástokból ki vakarható est a tő proposíciotokat, Hogy a három főméllye, egy Isten legyen. Mert ez, mind Isten előtt, Mind kedig az ielen valo keresztyénec előtt nyilván van, Hogy én meg bizonyítottam, Hogy az Attya Isten legyen az, a ki a Prophetaknál mindenütt a kiálttya, **CZAC EGYEDVL** vagyoc én: **ES SENKI EN VELEM, A,** miképpen Christus Wrunc ő maga is bizonyította, **1. Iohan, 8. 17. Pál Apostol kedig, 1. Cor. 8. Eph. 4.**

Semmiképpen azért nem bizonyítható, Hogy vagy az egy állatban három főméllye legyen, Auagy három külömböző tulaydontság az egy Isteniségben: Azért az, (Mint mostan Melius Peter mondia) Hogy az egy Isten vgy ielentőtte őnenmagát, Hogy főlö Attya, Sűlettet Fiu, és főrmazo főnt Lélec legyen, Mert mindenic főlisnac modia, irás kövűl vagyoc, Es a Pápa Antichristustól főrmazot, és találatott.

CAROLI PETER. Nem főkűség az őddót heába el mulatnunc. A te vallásod ez: Hogy czac az Attya őróktól foguán valo Isten. Nem a Fiu, és a főnt Lélec. Az Attyát mű is sem tagadiuc, Hogy egyedül őróc Isten ne legyen: De hogy a Fiu, és a főnt Lélec nem volna őróc Isten, Est kőuántuc, hogy meg bizonyicz. De meg nem bizonyíthatad. De had járion: Menyűnc rouáb a Disputacioban.

Ferentz wiam: Kettőre kerlec. **Első.**
Hogy

VETELKEDESSE.

Hogy egy mást meg ne meueffőc. Masodic: Hogy röüdeden felelley. Mert külömb disputálni, Es külömb predicálni.

A disputacionac masodic cickelben a st mondiátoc, Hogy a Christus Isten, és ember. Magyarázd meg az irásból miczoda legyen az Isten: Milegyen az ember: Hogy az vőn az igékrol ne vetelkődiűnc. Azért leg előfőc a st kerdem tőled, Miczoda az igaz Isten?

VASARHELLYI AMBRVS. Meg magyarázza Pál Apostol, 1. Cor. 8, monduán: Minekűnc kedig czac egy Istenűnc vagyoc, Amaz Attya, Kitől mindenec vadnac. Az ember kedig, Okos állat, ter őttet az Istennőc kőpőre, és hasonlatosságára

CAROLI PETER. Hogy ha a Christus igaz Isten, Es czac az Attya egy Isten: Kőuetkőzic, Hogy Christus az Attya legyen: Mert czac ő az igaz egy Isten.

VASARHELLYI AMBRVS. Külömben vétetic az egy Isten, mikoron az Attyáról mondatic. Mert vgy őmagatol valo Isten ertetic. Külömb mikor a Fiuról vétetic, Mert vgy ertetic arrol, ki nem őmagatol valo, Hanem az Attyától, Miképpen főnt lanosnac 7, réfőben bizonyítatic. Mert a st modia Christus Wruc: En ő tőle vagyoc.

PETRVS CAROLI. Meg bizonyítom, Hogy a Christus igaz Isten legyen. A st feleled, Hogy külömben tulaydonyítatic ez a Nőv, Isten, az Attyánac, Külömben a Fiunac. Ebből imm ír a feleletből eckőppő okoskodom auagy olly erőfőget helylyhestetec. Valaki két egyenettlő Istent hoz be, Az irás ellen czelekődic. De

amál ki rekerd
az hitűt, ferleg
is volna, tőle az
után ziffam
hárdnad.

MASODNAPNAC

De tñ aſt müelítec : Azért az irás ellen czele-
köttec.

DAVID FERENTZ. A disputaci-
onac maſodic cickelében nem ſolunc arról, mi-
képpen legyen à Christus Iſten, Hanem, Hogy à
Christus bizony Iſten és ember legyen. Más érte-
közni arról, ki Legyen : Más miczoda és mikép-
pen legyen : Mind azon által meg felelűnc.

Mikor à Christusnac Iſtenſégéről ſóllunc,
Másképpen nem ſolhatunc, hanē, Hogy az Iſtē,
egy, és egy az Iſtenſég. Mert ninczen tēb egy ō-
magatol valo Iſtennel. Mikkor aſt mondiuc, Ho-
gy à Christus Iſten, Annac az egy Iſtennec tellyes
Iſtenſéget tulaydonyittyc ō nekie, melly tellyes-
ſéggel ō beñe lakozic. Mert hogy ez lőn à felelet,
Hogy à Christus nem ōmagatol valo Iſten, Ha-
nem az Attyatól, két egyenettlen Iſtent kene re-
ānc. Ne nekűetközic : Mert tellyes Iſtenſéget adra
ō nekie. A Nicenumbeli Conciliomba à minem ſi
Patremet ſőrzettec, ott is aſt vallyác, Hogy à
Christus Iſten Iſtentől : De azért két egyenettlen
Christust nem vallottac. Mert vgyan ezent
mondottac egy állatnac lőnni az Attyaual.

Maſodſor, Christus Wrunc ōmaga az ellen-
vetéſt meg feyti, és meg bizonyittya, Noha az à
Iſtenſége az Attyatol legyē : Mind azon által tēb
Iſten, és egyettlen Iſten nem kőuerkőſtec. Láſd
meg ſient Ianofnac 10. réſében, ez ellen vettéſre
valo feleleter.

AZ. N. BEKES GASP A R 2c.

Mincc elōtte à Christusnac Iſtenſégéről dispu-
tálni akartoc, az elōt ō Felſége aſt kiuánya meg
tudni,

VETELKEDESSE.

tudni, Ki legyen az Iſtennec Fia. Aſt kiuánya,
hogy meg mutaffatoc à ſient irásbol. Mert haſon-
talan annac Iſtenſégéről disputálni, kit még bi-
zonnyal nem értűnc, Ki legyen?

CAROLI PETER. Mű is hiſſűc és
vallyuc, Hogy az Iſten Fia bizony Iſten, és em-
ber: De külemben hogy nem ōc. Ezokaért meg
akariuc mutatni, Terméſet ſerént valo Iſten le-
gyenē, Auagy czac vđd ſerént. Mert ha à Chris-
tusban két terméſetet vallunc. Meg kel magyar-
āznunc, Miképpen legyen à két terméſet.

HELTAI GASP A R. Miért hogy
az Iſten az ō Helytartoiát, à mű kegyel-
mes Feiedelműnket ide kőzűnkbe adta, és itt ie-
len vagon, Ha ſinte à disputaciót el végeſtűc
volna is, Még is az ō felſége kiuánſagānac ebben
engōdnűnc kellene. Miért hogy ezokaért ō felſé-
ge kiuánya, Mű is minnyaian kiuányuc, hogy
meg magyarázzad, Ki legyen az Iſtennec Fia, à
Christus.

CAROLI PETER. Kéſec vagyunc
~~meg~~ engedni à felſéges Királynac, vgy mint ter-
méſet ſerént valo Feiedelműnkec: De holot az
condiciok és à Disputaciónac cickelīnc rendi eſt
kiuánya, Hogy à Christusnac Iſtenſégéről dispu-
tállunc. Semmiképpen à rendet meg nem váltoſ-
tathattyc.

MELIVS PETER. Mű az propoſi-
cioknac rendi melōl el, nem akarunc menni: De
mind azon által engedűnc ō felſége kiuánſagā-
nac, Miért hogy az Iſtennectiſteſségét, és az ke-
reſtyēni gyűlekōzetec az ō épületit láttyuc,
L hogy

MÁSODNAPNAC

hogy keresi ő felsége. A Disputaciot, Ferentz wram, ki adtat, Es kedig è végre, Hogy minden elene szólhasson. Ha à Christusrol kerdeskődünc, Szükség meg magyaráznunc, Minemü Istenfége, és emberfége legyen.

KOZARVARI PAL. Ez disputa-cionac cickelibe est akariuc meg mutatni, Hogy minékünc ninczen olly Christusunc, ki kettéből őfue bellet volna, Hanem czac az egy, ki fogantatott fent Lélektől, és született füz Mariatol: vgyan azont mondunc mü Istenünknek lönni, Nem mást azon köüül.

MELIVS PETER. Elkezdem az Isten Fiarol valo disputaciót. Somma ez: Valaki minden teremtet állatoknac előtte született az Attyánac állattyaából, Az az Istenec öröké valo fia, és Iehoua Isten, és egyenlő az Attyához: Az Iesus Christus, minden teremtet állatoknac előtte született az Attyánac dűczőségéből és fényéből, Egyenlő Isten az Attyával: Azért az à Iesus Christus az Istenec öröcké valo Fia.

DAVID FERENTZ. Bizonyicz meg az első mondást, Tudni illic, Hogy az legyen az Istenec öröcké valo Fia, ki minden teremtet állatoknac előtte született az Attyánac állattyaából, Iehouah Isten, egyenlő az Attyához.

MELIVS PETER. Bizonyitom Pál Apostol, Col. 1. Mert ez minden teremtet állatoknac első születete.

DAVID FERENTZ. Nem mondia Pál Apostol, Hogy az Attyánac állattyaából öröktől

VETELKEDESSÉ.

öröktől foguán született, Hanem azt, Hogy à Christus minden temtet állatoknac első születete legyen, Mellyet mü nem tagadunc, Sőt inkább bizonyitunc. Mert valaki az Istenec országában meg akar épülni, Szükség, hogy ez által wyonnan születtesse. Ebben azért az Istenec országában, melly lelki ország, à Christus első születet, Ki által mü is minnyáian születetünc. Bizonyicz meg, Hol mondia Pál Apostol, Hogy à Christus minden teremtet állatoknac előtte született, Es azon Iehouah Istenec legyen, Kiaz Attyához egyenlő.

MELIVS PETER. Nem czac innét bizonyitom, Hanem Pál Apostolnac irástit őfue kötezen, és à több irásokat, Philip. 2: Istenhez egyenlő vala. Szent David kedig, Soltár könyve-nec, 45: 65: 85: részében, Iehoua Istenec nevezzi. Hogy kedig öröktől foguán az Attyától született, loh. 1: bizonyitom, Láttuc az ő dűczőségét vgy mint Istenec egyetlen egy születtenec.

DAVID FERENTZ. Pál Apostol az első születén, Nem érti az Attyánac állattyaából öröktől foguán valo születet Fia. Mert azt mondia első születet, Mellynec vére nec ki ontásában vgyon valtságunc. Ezent mondia Pál Apostol egyenlő nec Istenhez, Es nem mondia egyenlő Istenec. Ezenről mondia fent Ianos is, Hogy láttuc az ő dűczőségét. Ezen mondatic Iehouanac is. Mert est à Neuet az ő mennyei Attya adta ő nekie, Phil. 2. Eph. 2.

HARMOD NAPNAC
HELLOPEVS BALINT,

Egri predicator.

Valaki sokoc közet első fületet, Az à többi-
nec előtte iar vődüel. Christus első fületett min-
den teremtet állatoknac: Azért minden terem-
tet állatoc előt iar vődüel.

DAVID FERENTZ. Pál Apastol
ast mondia, Hogy à Christus minden teremtet ál-
latoknac első fülette. Peter wram kedig, Pál A-
pastol ellen, Hogy à Christus öröktől foguán fü-
letett az Attyánac allattyából. Itellyéc meg à ke-
resityénec, bizonyité, auagy nem, bizonyit. Az
erősségre penig rőuideden est felelem: Mind v-
döuel mind méltosággal előtte iar à Christus min-
den teremtet állatoknac, kic közzül első fülett,
Tudni illic, Ad Istenec lelki orságában, melly-
nec ő Királlya és Wra.

HELLOPEVS BALINT Feleletöd-
nec sommáia ez, Hogy két fele teremtés vagon:
Első, A külső egnec és földnec, és à benne valo
élő állatoknac teremtése. Masodic, A fel építés,
à meg remlot emberi nemzet köst. Ast mondád,
Hogy erről sol Pál Apastol: De én meg bizonyi-
tom, Hogy nem erről, Hanem az első teremtésről
fól. Mert ast mondia: Minden teremtet állatok-
nac. Az mindenben, Nem czac az emberec er-
tetnec, Hanem egyebec is, Tudni illic, Mennyc,
földec, és valami azzokban vagon.

DAVID FERENTZ. Erőszakot mű-
uelő Pál Apastol írásán. Mert Pál Apastol az
ő beszédénec igaz magyarázóia. Hogy az minde-
nekben az embereket erceze, Nyiluan vagon,
Vgyan

Az
7

*Hogyan az emberek is a természetet az David Ferentz
Dóglesebesenél Doha az az házat hogy nem gát
i nagy readék, de meg az akon i An*

VETELKEDESSE.

Vgyan innét is, Mikor ast mondia, Hogy az E-
uangelium mindē teremtet állatoknac predicálta-
tot, Mar. 16; Pál Apastol, 2. Cor. 5: Imē à régiec
el multanac, Es mindenec meg wyultanac, Meg
magyarázza, azzoc, à mindenec, mellyec legye-
nec, Mikor vtánna veti: Mindenec kedig az Isten
től, ki minket őmagánac, à Christus által, meg en-
gestelt: Gal. 6; Ha vala ki à Christusban vagon,
Tchát wy teremtet állot.

HELLOPEVS BALINT. Valamikor
az írásbā egy igénec külemb külemb iedzési vad-
nac, és semmi meg hátarozo ige mellé nē vetet-
tic, Sükfég, hogy ast az igét, az ő első és főkép-
pen valo iedzésében vegyúc és ercztic. De itt sem-
mi meg hátarozo ige nem vettetic, Minden
teremtet állatoc mellé: Ezokaért sükfég,
Hogy az első iedzésében, az az, az el-
ső teremtésről ercztic és ve-
gyúc az igét.

K3

*Avan el velle a földoc,
ma is*

*Janos Kiralyoglan
abban felelet.
Kihy kezo fele
Kis meg in lheti
hogy bizony nem v
mine az a doloz
mindenben v
ly a mine a m
akon Predikato
vink akancal,
meg ebben a ka
vbenis sok iras
van az a kiner
minden az o
faval velle no
na az o nevel
ala iztak mi
vel mind az th
yogafia s. mis
Aza Chiphoc
s. mind a hon
nel Patronus
David Ferentz
mine Jozs Jozs
tagatjanak kily
kei vellek Jozs
uram ez keben
holca ucan figeti*

AZ HARMADIC NAPON VALO VETELKE- dés, Mind Szent Hauánac 22. napián.

DAVID FERENTZ. Könyörögüncc az világosságnac Attyánac, Hogy onnét fellyül mennyei erővel öltetessél fel, Az igaz értelmec és itéletnec lelkét adia meg műneküncc, Hogy az ő Szent igasságát követhessük, és az ő Szent tanyitváni lehessünk, és mindenekben a mű mennyei Szent Attyánckat dicsőíthessük; Mi Attyánc, ki vagy 2c.

MELIVS PETER. Mű is könyörögüncc a kegyelmes Istenec, Hogy a Christusért halgasson meg minket, Es adia műneküncc az ő Szent Lelket, mellyel világosítzon meg az ő esmeretire, Es az ő Szent igéit tegye Szenté és lélekké, Hogy a mi igaz és Istené épülhessen, A mi kedig hamis, romollyon el. Mű Attyánc etc.

DAVID FERENTZ. Tegnap Babilint wram, a műnemű magyarázatot töttem vala az első bűletnec igéiről, mellyel Pál Apostol a meg febült Christust neuzei, neminemű kötező bűléddel akara meg rontani. Azoknac pedig a Sommaia ez;

Valamikor egy igénec az írásban külön külön iedzési vadnac, és semmi meg határozó ige melléie nem vetetic, Sűkség, hogy a Szent ige az ő első iedzésében vegyűc és erezűc. De semmi meg határozó ige nem vetetic itt az ige mellé, Minden teremtet állatoknac első bűlette. Ezokaért Sűk-

VETELKEDESSE.

ért Sűkség. Hogy az első, és leg fellyeb valo iedzésében vétesséc az az ige.

Itt Petrus Melius a beszédet közben szakasztá, és a kereszttyén gyülekezetet, és mind ő felséged inte az ő beszédnek meghalgatásárá, Illy Soual:.

Minden ember meg erezze, Hogy nem azért gyültüncc ide, hogy czodálkozunc, Hanem hogy az Istenec tífességét, és a Christusnac Istenfégét oltalmazzuc. Ennec kedig a fő gondia Felsőgedre néz, Es est kéuánya az Wr Isten Felsőgedtől, Hogy az ő dicsőségét felséged meg oltalmazza, és a Szent semmiképpen ne hadiad meg gyaláztatni. Touábba, Hogy az Istenec igasságanc oltalmazásból felségednec is hire neuve öröcké meg maradhasson, és öregbülhessen. Holot kedig ez nem leszen, Öröcké valo gyalázat és sídalom követhet. Mert az iámbor és kereszttyén feiedelmec, kic az Istenec tífességét meg oltalmaztat, hírec neuve meg maradot. Az Istenecnek kedig neuve meg fégyenült.

Te kedig, Ki az egész Kereszttyénfégét meghaborittad, gondold meg, Hogy a botránkozásnac kövéről állunc, Mellyet miért hogy meg vetted, Meg rondt, Ha esedbe nem veszed magadat. Lelki pástor lóuén, meg gondollyad, Hogy Sámot kel adnod. Ha tudatlanságból műuelted è kedig, Tery meg immár. Ha kedig vakmerőségből, és tífesség kiuanásból, Az Wr Isten ronzon és fégyenültlen meg.

A FELSEGES KIRALY 2c. En is azon könyörgec az Wr Istenec, Valaki érti az igasságot,

MASOD NAPNAC

igafágot, Es külső hasonért és tisztességért el titkollya. Az hatalmas Wt Isten roncza és ségyencze meg, és meg ne kegyelmezzon nekie.

DAVID FERENTZ. Miért hogy mind ketten teremtésről szólunc, Aft akarom tudni tölled, Balint wram, Mellyic teremtést, Az elsőte, auagy à masikat mondod nagyobnac lönni?

HELLOPEVS BALINT. Mikor à teremtésnek az ő Igéie egyedül vettetic, Mondom, hogy az első teremtésről kel ertennunc, Mint itt sient Pál Apastolnac mondasában, Minden teremtet állatoknac, első sűlette, Az első teremtésről vétetic.

DAVID FERENTZ. Fellyeb való iedzesse à teremtésnek, à masodic teremtés. Mert amaz meg romlot, Ez pedig lélekben el kezdett éstestben el is végeztetic: De ez had iáron 2c, teritunc à dologra.

En tagadom aft, Hogy semmi meg hatarazo ige nem vetetett volna ide Pál Apastoltol, Es hogy ez az ige, Minden teremtet állatoknak első sűlette, az első teremtésről, és nem à masodikrol magyarástátnéc. Hogy kedig à masodic teremtésről söllyon, nyilván meg bizonyitatic.

Leg előfer, A Christust lelki országauval egyetembe magyarázza meg. Az ő országában ő első sűletet, Melly lelket az Attya Isten őnekie adot. Minemű à király, olyan az ország. De minemű az ország, olyan, az országban az első sűlet.

Touábba, Obenne vadnac mindenec teremtetuén, mennyben és földön. Ez igékben két képpen való meg hatarozás vagyon, Melly meg mutatattya,

VETELKEDESSE.

tattya, Hogy à masodic teremtésről kellyen ertennunc. Első: Mert aft mondia pál Apastol erről à teremtésről, Ó általa vadnac teremtuén. Amaz elsőrol aft mondia sient Dauid, az ő Soltár énekében, 33: ő monda, és löttenece, ő paranczolta, és teremtetténece. Az első teremtésről aft mondia az irás: ő teremtötte. A masodikrol: ő benne vadnac teremtetuén. Masod. Az első teremtésben az irás aft mondia az Attya Istenről: Czac én egyedül, Es senki én velem: En teremtettem, En csináltam mennyet és földet. A masodikrol ott è helyen: ő benne vadnac teremtetuén: Az az, Amott az Attya mindeneket egyedül teremtet: Im-it à másic teremtésben, az Attya mindeneket à Christus által.

Harmad meg valasztás. Az első teremtésről az irás aft mondia: Teremtötte mennyet és földet. Masodikrol, Kic mennyben és földön vadnac.

Negyed, Pál Apastol, az ő igeinec igaz magyarázoia, Eph. 1. aft mondia, Hogy ez è teremtés, melly à Christus által lött, Hogy az vödönce be tellyesitéssében lött. Amaz kedig az első teremtés, ez világnac kedetiben.

Ötödíc, Pál Apastol meg magyarázza à követközendő igékben, Miczoda ertelemmel mondia, Hogy à Christusban vadnac mindenec teremtetuén. Mert ez igéket vtánna veti: Minde-nec, kic mennyben és földē vadnac, az ő vérenee általa vadnac megbékéltötuén.

HELLOPEVS BALINT. Aft mon-dod, Hogy Pál Apastol meg hatarozza à teremtésnek

M

Harmonia de Balint

HARMAD NAPONAC
tészec igeiét, Miért hogy à Christusnac lelki or-
szágat írta meg. Lássa minden ember, Ha igazság
ez. En à Christusnac országáról szól: Ezokaért
nem szól az teremtésről.

DAVID FERENTZ. Igazságnac be-
írta meg, és abban való czeleködetit. Ezokaért
ebben, à lelki országban à Christus első sűletet. A
minemű király, Olyan országa vagy. Az ő
országban pedig első sűletett.

HELLOPEVS BALINT. Aft ker-
dem: Ha Pál Apasztol czac az ő országáról szólé
Auagy sűméllyéről is?

DAVID FERENTZ. Nem czac or-
szágáról, Hanem sűméllyéről is. A Christus lelki
király: Azért, Lelki állatoknac teretője: 1. Cor. 15:
A második Adam (vgy mond) meg eleuenítő lé-
lekre adatot: loh. 6, kedig, Az igéket, mellyeket
én mondoc, lélec és élet.

HELLOPEVS BALINT. Az Attya
Isten Lelki király: Ezokaért, Czac az lelki álla-
toknac teretője. Lássad czac, mint követkőzic.

DAVID FERENTZ. Az Attya Isten
nem czac lelki király, mint à Christus, Hanem
minden külső teremtő állatoknac teretője és
wra. Pál Apasztol aft mondia: Hogy à Christus
minden teremtet állatoknac első sűlete: Nem mo-
ndia aft, Hogy minden állatokat ő teremtett. Pál
Apasztol aft mondia, Hogy az Attya ő általa te-
remtötte: Nem aft mondia, Hogy ő teremtet min-
deneket.

HELLOPEVS BALINT.. Aft mon-
dád,

VETELKEDESSE.

dád, Hogy teremtötenec, Nem teremtet: En ke-
dig aft bizonyító, Hogy teremtet. De előfer eft
kerdem: Ha ielen vólt à Christus, Mikoron min-
denec teremtötenec?

DAVID FERENTZ. A minemű
teremtésről Pál Apasztol sűl, Abban à teremtés-
ben ielen vólt. De teneked előfer meg kel vala-
rontanod aft, Hogy Pál Apasztol itt nem à máso-
dic teremtésről sűl: Mellyet én bőfégesen meg
bizonyítottam. Pál Apasztol írásiban, 1. Cor. 8:
Eph. 4, meg valaszttya: aft mondia: Egy Attya
Isten, honnét mindenec vadnac: Egy Wr Iesus
Christus, Ki által mindenec vadnac.

HELLOPEVS BALINT. Aft mon-
dád, Hogy kitől mindenec vadnac, Hogy az At-
tyára néz. Ki által kedig, Hogy az Fiura néz.
Pál Apasztol, Rom. 11: mind Kitől, mind ki által,
és mellyben, mind à három cickelt az Attya-
nac tulaydonyittya. Ezokaért is ez cickelec, Ki-
ből, és ki által, meg nem valaszttyac à Fiut az
Attyától.

DAVID FERENTZ. Az Attyától
vadnac mindenec, mint egy kutfőből. Ezoka-
ért, Mind Kitől, Es mind Ki által, Es Kiben az
Attyának tulaydonyittyac az első teremtést. De
à második teremtésben, à Ki által, à Christusra
néz: Mert az Attya Isten ő általa epitet fel min-
deneket.

HELLOPEVS BALINT. Mint két
helyen meg vagy, A ki által. Ezoka'rt az i-
ge, Ki által, Meg nem valaszttya à két teremtést,
Hanem inkább egybe sűrkefteti.

M₂

DAVID

MASOD NAPNAC

DAVID FERENTZ. Egybe nem keresteti, Sőt inkább meg választja: Mert az Attya Istenec mindeneket tulaydonit egyedül az első teremtésben. A Christusnac kedig, Hogy ő általa vadnac mindenec, A második teremtésben vgyan azért helyén maraduán, Hogy az Attya legyen, Mellyből, Ki által, és kiben mindenec vadnac.

HELLOPEVS BALINT. A Christus által vadnac mindenec teremtetuén. Elő fámlállya kedig, az Mindeneket: Tudni illic, Az külön külé fele Angyalokat. Az Angyaloc kedig, nem teremtettenec wyonnan: Ezokaért ez a teremtés czac az első teremtésről, és nem az másodikról vétetic.

DAVID FERENTZ. Hogy nem az első teremtésről, hanem a másodikról vétetesene ez igéc, Pál Apastol, az ő igénc igaz magyarázoia meg mutattya: O benne vadnac meg békeltötuén mindenec, az ő kereszténc vére által, mellyec mennyben és földön vadnac. A Sidoknac irt Leuelénc, 9. részében így szól: A mennyec is irt meg békeltettenec az ő vérenc általa. Az Ephesusbeliékcnc irt Leuelénc: első részében, nyilván mondia, Hogy az vdonac betellessítésében mindeneket, mennyen és földön fel épitet.

HELLOPEVS BALINT, Pál Apastol azt mondia, Hogy az Angyaloc ő általa vadnac teremtetuén: De az Angyaloc wyonnan nem teremtettenec, Mert el sem estenec, Hogy kedig Ephes. 1: mondatic, Hogy mennyecieket és földieket fel épitet, Auagy inkább azon egy főre hozot,

VE TELKEDESSE.

hozot, A két fele Istenec gyülekezetről kel értentünc: Egyic, Ki mennyben wralkodic, A másik, ki még itt a földön vagon, Melly meg bekeltötet, és azon vduességre és bodogságra kéfitetet, a Christus által. Mert mindeneknc feie a Christus. Ezért bizonyittya a Sidoknac irt Leuele, Mikoron azt mondia, Hogy minállunc nélkül azoc meg nem tekelletenec: Heb. 11.

DAVID FERENTZ. Pál Apastol, a Colossabelieknc irt Leuelénc második részében azt mondia, Hogy a Christus az Angyaloknac feie: Tehat fűkelköttenec a Christusnac iotéteménye nélkül, és nézet ő reaioc a Christusnac halála.

HELLOPEVS BALINT Azt iegezetec fel, Hoyg meg nem bizonyithatta, Hogy az Angyaloc, a Christus által wyonnan teremtettenec.

DAVID FERENTZ. Iegezetec fel est is, Hogy ok is meg nem bizonyithattac, Hogy teremto Angyal Isten legyen. Azt is, Hogy Erdelben el állottac egyfer az egy Allat melől, és az haroin főmely melől: Most immár esmet elő vettéc. Harmadior, Hogy est is most wyonnan találtac, mellyel eckedig nem éltec, Tudni illic, az egy Istenfégben, három külembező tulajdonfagoc legyenec. Negyedfer, Hogy az egy Isten legyen az Attya, a Fiu és sent Lélec: Es hogy ezec közül egyet sem bizonyithattanac meg a sent irásból.

HELLOPEVS BALINT. Iriác fel bator: De könnyen ki vakarhattyc. Mert mi az egy

*Nota
hat 4.
Mert ists 4
dolgot m. f. idom
zattak magh
M. l. i. p. k*

HARMADNAPNAC

egy állatot, és három főmélyt el nem hattuc. A
mű Istenűnc egy, De az nem czac az egy At-
tya: Hanem ez è három: Attya, Fiu, és fent Lé-
lec.

Ast mondád kedig, Hogy az Angyalocis
à Christus által fel építettenc. Az Angyaloc el
nem estenec: Ezokaért, Fel nem építettenc.

DAVID FERENTZ. Az à fel épi-
tés, nem egeb, Hanem az embereckel valo meg
békéltetés, és tekeletes igasságnac meg adássa.
Mert ellenközés volt az Angyaloc közet, és
az emberec közet, miképpen, Gen. 3: részéből
nyilván vagyon, Hogy à Cherubim Angyal,
tűzes fegyuerrel meg rekesztötte à Paradiczom-
nac vtát. Pál Apaistol penig nyilván valo kép-
pen mondia, Hogy az Euangeliomnac predicál-
lássá, Es à Christusnac iotéteménye néz az An-
gyalokra is, Eph. 3: Hogy az à bölczeség az An-
gyaloknac is meg ielentöttet: 1. Tim. 3. Hogy a-
zoknac is predicáltattot, lásd meg, 1. Corinth. 3.
1. Pet. 1. Ez az oka, Miért az Angyaloc örülnc,
és öremmel hirdetic à mű Wrunc Iesus Christu-
nac fűletését, Luc. 2.

HELLOPEVS BALINT. Ast mon-
dád, Hogy ömagánac békéltötte meg, Nem az
Attya Istenec. En kedig nyilván meg bizo-
nyitom, Ephes. 2: Hogy az Attya Istenec bé-
kélötte meg.

DAVID FERENTZ. Itt è helyen
Pál Apaistol ast nem mondia, Hanem, Hogy
önönköstec békéltötte meg. De az én ellenem
ninczen,

VETELKEDESSE.

ninczen, Es könnyen, ió akarattal meg enged-
hettem, Hogy mind az Attyanac, mind kedig
ömagánac meg békéltötte. Miképpen békéltöt-
te meg az Angyalokat, Az irás est meg nem
mondia, Es erről nem fűkség tusakodnunc, Mi-
ért hogy irás ninczen felölle. Elég minékűnc,
Hogy az irás ast meg mondia, Hogy ö benne is
vétec és gáncz találatot,

HELLOPEVS BALINT. Ast mo-
ndia, Hogy miképpen békéltettenc meg az An-
gyaloc az Istennel, Hogy nem tudia. Erről Pro-
testalloc. Touábba Iobnac irásából vót bizon-
ságnac magyarázzattyára megyec. Ösue has-
sonlítás képpen vetetic és mondatic, Hogy még
az Angyalokban is találatic gáncz. Mert ho-
gy ha az ö tekeletes igasságára tekéntűnc, olly
tekeletes igasság nem találatic az Angyalokban:
Mint ha à bárson à fűrrel ösue hasonlitanac, Kű-
lemfég mutatic à bársony és à fűr közet. Mo-
dus potentialis vagyon az Patriarchánac befé-
dében.

DAVID FERENTZ. Annac az Is-
tennec tekeletes igasságánac eleget tött à Ch-
ristus

HELLOPEVS BALINT. Eleget
tött, De nem az Angyaloc ért, Hanem mű é-
röttűnc.

DAVID FERENTZ. Miért mond-
ia hát az irás, Hogy az Angyaloc be borult ortza
ual néstenc az ö testamentomban az Istennec
ortzaiára, Es ast à tekeletes igasságnac fényesség
et el né fenedhettéc. Most kedig az wy testamen-
tomban

*Flauus Hellopeus
Balint: m. r.
Augia*

HARMOD NAPNAC

tomban à kisdet gyermeköknek angyali mindenkor láttyac az Attyának ortzaiát. Arra az megtekeltetttet igazságra akart à Christus minket vinni. Igaz hát, Hogy az mnnyeiec, és földdiec ő általa meg békéltötenec.

HELTAIGASPAR. Io wraim, és ferelmes attyámfiái, Mit használotc effelle versengéssel: Iob volna irás ferént meg bizonyítanog, Hogy à mŕ Wrunc Christus Iesus az első világnac teremőie legyen, Hogy nem mint erről vetelkődnétec, Miképpen békéltötenec meg az Angyaloc az Istennel: Mert à volna à fő és szükségesees dolog.

HELLOPEVS BALINT, Szerető apám, Kérlec vŕle: Légy veszteg io apám.

DAVID FERENTZ. Miképpen ha az ember őŕue hasonlatic az Istennel, bűnben találtatic, Azonképpen az Angyalok is. Miképpen az emberektől el nem vétethetic à Christusnac io téteménye: Azonképpen az Angyaloktól is. Mert nyilván mondia Pál Apostol, 1. Tim. 3 hogy az Angyaloknac ielentetött meg, Es az Angyaloc őrütenec egy bűnes emberen, ki penitenciat tart.

HELLOPEVS BALINT. Az Angyaloc azért őrütenec és őrülnec, Mert tudíac, Hogy az híuec az ő egy őremre és bodogságra ő velec egyetemben vadnac valasztatúan.

DAVID FERENTZ. Nem czac azért, Hogy egy bodogságra vagyunc velec valasztatúan, Hanem, Hogy ő reaioc is néz, à Christus halalának, és vére nec kiontásanac io téteménye,

VETELKEDESSE.

nye, Vgy mint az ő feié nec tagiaira: De ez had táron. Bizonyicz meg, Hogy à Christus az első világnac teremőie.

A FELSEGES KIRALY 2c. Ezt kíványac tölletec, Hogy Istennec nyilván valo igéből meg bizonyítatoc, Hogy à Christus az első világnac teremőie legyen, és nem köuctkőzésekől.

HELLOPEVS BALINT. Meg bizonyíttyuc, Hogy à Christus az első világnac legyen teremőie. Mert Ieremiásnac 10: részében ez vagyon írva: Elueŕŕenec az Istene c à földről, kic az mennyet és földet nem teremtetec. De el nem ves à Christus: Ezokaért, Mennynec és föld nec teremőie à Christus.

DAVID FERENTZ. A betűben nyilván vagyon, Kiről folyon à Propheta. Mert meg tanyittya az Izrael népét, Mikor à poganoc az ő Istéek nec tisteletere ingerlic őket, Mit felellye nec őnekiec az ő nyeluekē, Tudni illic, Hogy azoc az Istene c el vesŕŕenec, kic nē terētettē c à mennyet, és à földet. Ez semmiképpen à Christusra nem illic: Mert az wy föld nec és égek nec teremteie nec lönni meg bizonyitatic, Mint Isaiasnac, 51: részéből nyilván vagyon: Az én igémet à te ŕaiadban helyheŕtetem, Hogy plantálljad az egeket, és fondálljad à földet. Mondiad Sionnac: En népem vagy te. Ezokaért olyan teremőie à Christus, mint az ő Attya rendelte őtet, és à mineműeket ő általa az Attya teremteni akart.

HELLOPEVS BALINT. Aŕt kérdē, Ha az első vilagot teremtötte à Christus?

N

DAVID

HARMADNAPNAC

DAVID FERENTZ. Nem terem-
tötte

HELLOPEVS BALINT. Ezokaért
Jeremiasnac mondássa à te feleletödet meg hamis-
sittyá.

DAVID FERENTZ. Nem hamis-
sittyá. Oluafác el à betüt. Az Baluányockrol fol,
Nem à Christusról.

HELLOPEVS BALINT. Est kérdé,
Miért sületett à Christus à süztöl?

DAVID FERENTZ. Az első igére-
tec meg magyarázzác, Tudni, illic, Hogy az ké-
gyonac à felet meg rontana, Es öröcké valo áldo-
mást hozna.

HELLOPEVS BALINT Igaz. Mert
est az Istenec igéie mondá. Hogy ha kedig à
mü vduességünkért sületet: De ha czac ezért sü-
letet: Követkőzic, Hogy inkább feretet minket,
Hogy nem mint à Christust. De az hamis, hogy
minket inkább fereret volna, hogy nem mint à Ch-
ristust. Mert, Ephes. 1: vgy vagyon irua: Kedué-
ben von minket, az ő ferelmes Fiaban.

DAVID FERENTZ. Nem követ-
kőzic. Mert è kettő nem ellenkőzic egy mással:
Szerettet minket: Es, Szeretett az ő Fiaban. Mert
az az ő mü hozzác valo fereteri, az Attya I-
stenben mutatatic meg. Annac kedig az ő ferete-
tinec ki jelentesse és meg mutatássa, az ő Fiaban
mutatatott meg, és meg bizonyitatott, Mellyet
mü éröttünc halálra adot, Miképpen Rom. 5. és
hatodic réseiben meg bizonyitatic: Hogy még,
mikor

VETELKEDESSE.

mikor ellenségi vóltunc, feretet minket, Es Eb-
ben aianlatatic à mü Istenünknecc az ő fereteri
mü hozzác. Es mikor aßt mondá: Ez az én fe-
relmes fiam: Nem aßt mondá, Hogy ez, à ki eb-
ben vagyon, Auagy, ki eucl őfüe czattlatott:
Hanem ez, à kit látoc, Ebben vagyon minden
io keduem,

HELLOPEVS BALINT, Meg va-
lasttya az irás az io keduet, és az ingyen valo ke-
gyelmet à feretteröl: Ezokaért más oka is vagyó,
Miért à Christus sületett.

DAVID FERENTZ. Est à te okos-
kodáffodat, az Istenec nyiluan valo igéie meg
hamissittyá. Mert Ianosnac, 3: réseben ez vagy-
on irua: Ecképpen ferette az Isten ez világot,
Hogy az ő Fiat adna érötte. Hallod hogy fere-
tettről fol, Es más okat az irás nem mutatya à
Christus sületésének, Hanem, Hogy ő általa v-
duözüllyünc

HELLOPEVS BALINT. Más oka is
vayon az ő sületésének, Nem czac hogy ő álta-
la vduözüllyünc.

DAVID FERENTZ. Az Istenec
igéie más okot nem mutat: Mert más New az eg-
allat ninczen, mellyben vduözüllyünc kellene, à
Christusnac az ő Neue kövül. Az Isten az vduö-
zütő Fiat adta münckünc, hogy mü ő általa él-
nénc. Iohan. 10: Ezokaért feret engemet az én
Attyám, Hogy az én életemet adom az én luha-
imért.

HELLOPEVS BALINT. Am men-
nyel

*Ebbe bizony harudil nyiluan Hellepevs Balint.
Neki levelet fordits vissza s, meg latod eremul.*

CHARMAD NAPNAC
nyel euel: Vegyan sem kaptal tobet. Még is meg akarom bizonyítani, Hogy Christus ez első világománac első részében azt mondia: Ez vilagon vala, Es az világ ő általa teremtetett vala, Es ez világ őtet meg nem esmere. Nyiluan vagyunk kedig, Hogy kiket vyonnan teremtet, Hogy azzoc őtet meg esmertéc. Semmiképpen hát az másodice teremtelről ez igéc nem vétethetec, Hanem az elsőről.

DAVID FERENTZ. Ezigékből nem követkőzic, Hogy az első teremtelről szól: Sőt inkább ez igéc mutattyac meg, Hogy nem az első teremtelről, Hanem a másodikról szól. Ez vilagon vala. Meg magyarázza, Hogy az emberek közet volt, és azoc közet íárt. Ez világ ő általa csináltatott: Mert az emberekkel iol tött, Mint testi, s' mind lelki nyauallyakba meggyogyította őket. Ez a világ, kiről szól. Es ez világi emberek őtet nem esmertéc meg, Noha annyi soc iockal latogatta meg őket, Mind azon által meg vetetéc őtet, és az ő hozzáic valo iotéteményit nem beczületéc. Az után kedig, hogy az Apastoloc ez világ ferte ki hirdettéc, és meg predicállottac, Hogy ő volt az Messias, az emberi nemzetec vduezitőie, Meg esmertéc nagy sokan őtet, Es noha valasztottac voltanac, és az valasztásnac magua ő benec találtatott, Mind azon által mindiárast meg nem esmertéc őtet. Somma ferent, Szent Ianos a Sido népne háladatlanságát az vduezitő Christushoz mutattyac meg, Es semmit nem szól az első vilagnac teremteléről.

HELLO-

VE TELKEDESSE.

HELLOPEVS BALINT. Utánna veti fent Ianos ez igéket: Es valakic őtet vőuéc, Hatalmat ada nekic, Hogy Istennec Fiaiuá lönnéne.

DAVID FERENTZ. Mért keld meg az vdot, és az embereket, kikről szól, és könnyen őfue egyenessitheted az írást.

HELLOPEVS BALINT, Protestálloc a kereszttyén annya fentegyhaz előtt, Hogy meg bizonyítottain, Hogy a Christus Mennynec és földnec teremtelie legyen, Es öröktől fogua fületett az Attyalól.

DAVID FERENTZ. En is protestalloc, Hogy semmit nem bizonyítottál. Mert soholt az Istennec igéie nem mondia, Hogy mennyet, és a földet, Christus teremtelte volna: Hanem, Hogy ő általa vadnac teremtelőttuén, kic mennyben és földben vadnac. Sol kedig az Attya Istennec másodice teremteléről, Melly a Christus által tekeletet meg.

HELLOPEVS BALINT. Az Christus fületésnéne fő oka. Mert természet ferent, és öröktől fogua valo fia. Es ezért kedues és kelemetes az ő engedelmesége, az ő mennyei fent Attyánac. Pál Apastol bizonyította, Phil. 2. Ki mikoron Istennec formáiban volna, Nem kől czen kérte az Istenhez valo egyellőségét.

AZ. N. BEKES GÁSPAR 2c. Efte kerdem tölled, Balint wram, (Mert látom, hogy a többinél iobban folla a dologhoz) Ama másodice főmely, az öröktől foguan valo Fiu, Ha egyenlő hatalmu volté az ő mennyei fent Attyához?

N₃

HELLO-

*Ebbe bizony bizonyosan Hellopeva Balint.
Neki levelet fordított vissza s. meg látod eremmel.*

CHARMAD NAPNAC
nyel evel: Voyan sem kaptál töbet. Még is meg akarom bizonyítani, Hogy Christus ez első világ nac teremtője legyen. Szent Iános az ő Euangeliomának első részében azt mondja: Ez vilagon vala, Es az világ ő általa teremtetett vala, Es ez ő világ őtet meg nem esmere. Nyilván nagyon kedig, Hogy kiket vyonnan teremtet, Hogy azzoc őtet meg esmertéc. Semmiképpen hát az második teremtésről ez ígéc nem vétethetne, Hanem az elsőről.

DAVID FERENTZ. Ezigékből nem következik, Hogy az első teremtésről szól: Sőt inkább ez ígéc mutatja meg, Hogy nem az első teremtésről, Hanem a másodikról szól. Ez vilagon vala. Meg magyarázza, Hogy az emberek közet volt, és azoc közet íárt. Ez világ ő általa csináltatott: Mert az emberekkel iol tött, Mint testi, s mind lelki nyauallyakba meggyógyította őket. Ez a világ, kiről szól. Es ez világi emberek őtet nem esmertéc meg, Noha annyi soc iockal latogatta meg őket, Mind azon által meg vetetéc őtet, és az ő hozzáioc való iotéteményit nem beczülettéc. Az után kedig, hogy az Apostoloc ez világ ferte ki hirdettéc, és meg predicállottéc, Hogy ő volt az Mészias, az emberi nemzetnek vduezitője, Meg esmertéc nagy sokan őtet, Es noha valasztottac voltanac, és az valasztásnac maga ő benne találtatott, Mind azon által mindírást meg nem esmertéc őtet. Somma ferent, Szent Iános a Sido népnek hálaadatlanságát az vduezitő Christushoz mutatja meg, Es semmit nem szól az első vilagnac teremtéséről.

HELLO-

VETELKEDESSE.

HELLOPEVS BALINT. Utánna veti Szent Iános ez ígécet: Es valakic őtet vőuec, Hatalmat ada nekic, Hogy Istennec Fiaiuá lőnenec.

DAVID FERENTZ. Mértékd meg az vődot, és az embereket, kikről szól, és könnyen őfue egyenessithered az írást.

HELLOPEVS BALINT, Protestálloc a kereszttyén annya Szentegyhaz előtt, Hogy meg bizonyítottain, Hogy a Christus Mennynec és földnec teremtője legyen, Es öröktől fogva fűletett az Attyalól.

DAVID FERENTZ. En is protestalloc, Hogy semmit nem bizonyítottál. Mert soholt az Istennec ígécie nem mondja, Hogy mennyet, és a földet, Christus teremttötte volna: Hanem, Hogy ő általa vadnac teremttötte, kic mennyben és földön vadnac. Sol kedig az Attya Istennec második teremtéséről, Melly a Christus által rekéletet meg.

HELLOPEVS BALINT. Az Christus fűletésének fő oka. Mert természet ferent, és öröktől fogva való fia. Es ezért kedues és kelemetes az ő engedelmesége, az ő mennyei Szent Attyának. Pál Apostol bizonyította, Phil. 2. Ki mikoron Istennec formáiban volna, Nem köl czen kérte az Istenhez való egyellőségét.

AZ N. BEKES GÁSPAR 2c. Ezt kerdem tőled, Balint wram, (Mert látom, hogy a többinél jobban állasz a dologhoz) Ama második főmely, az öröktől fogván való Fiu, Ha egyenlő hatalmu volté az ő mennyei Szent Attyához?

N₃

HELLO-

HARMAD NAPNAC
HELLOPEVS BALINT. Egyenlő
hatalmu volt.

AZ N. BEKES GASPARI. Ha
egyenlő hatalmu volt, Mik'ppen adta hát az
Attya Isten ennea a Fiunac, a ki fogantatott fent
Lélektől, és született füz Mariatol, minden ha-
talmat. Két hatalom nagyon tehát: Es két fent a-
datott. Soholt kedig a fent irás nem mondja,
Hogy a másodíc fémélnec, Az öröktől fogva
valo Fiunac adatott volna az a hatalom: Sem
kedig, Hogy annac a Fiunac az a hatalma a ben-
ne czeleküdné: Hanem, az a mennyei fent At-
tya.

MELIVS PETER. Sent Ianosnac a
tödic részében két fele adásról szól az irás. Elő,
öröké valo születéssel adatott önekie az előt,
Hogy ömagaban legyen, mint az Attyában.
Ez az Istenf'gre néz. Másodfor adator a ne-
kieaz itélet: Mert ember nec fia: Ez az ember-
ségre néz.

DAVID FERENTZ. Azon egy em-
ber Iesus Christusra, néz ennea adator hatalma,
Nem az öröktől fogvan valo Fiura, Ki a tú értel-
metec f'erént azon Isten, ki az Attya.

AZ N. BEKES GASPARI. Ez am
a két Fiu, és a két Christus, kit vallatoc. Egyic
az öröktől fogvan valo Fiu, Kinec születése fe-
r'ent minden hatalom adatott. A másik, Ki a
f'erént született, Meg kenetett és minden hatal-
mor vött az a mennyei fent Attyatol. Amaz,
másodíc

VETELKEDESSÉ.

másodíc fémély az Haromságban: Imez is bi-
zony ember és fémély. Lásd meg, és itéld meg,
Hanem két fémély, és két Christus.

HELLOPEVS BALINT. Mikor m'ü
a Christusról f'ollunc, és az a két természetiről,
Nem két Christust vallunc, Hanem csak egyet.
Mert miképpen a test, és a lélec egy ember: Az-
onképpen az Isten, és az ember egy Christus. Az
Isten, ki öröktől fogvan született: Az ember, ki
a v'dő f'erént fel vétetett.

DAVID FERENTZ. Ezt kellene
Istennec Igyeiből meg bizonyitanod, Hogy az
legyen az Istennec Fia, és Isten, ki öröktől fog-
va az Attyának állattyaiból született. Mert a tú
vallástoc f'erént, ez nem lehet Istennec Fia, Ki
fogantatott fent Lélektől, és született füz Maria-
tol, M'uel hogy ez nem született öröktől fogva
az Attyának állattyaiból.

MELIVS PETER. Az az Istennec
Fia, ki mennyből áll a f'allot: Az vette fel a testet,
és az lött testé. Immár nem kettő, Hanem egy.
Ez az oka, Miért az irás, a mi az Istenf'ge,
ast az emberf'gnec tulaydonyittya: A m'ü
penig az emberf'gé, Ast az Istenf'gnec tulay-
donyittya.

DAVID FERENTZ. Itéllye meg
az Istennec gyülekezeti ezek nec tudományo-
kat, Minemü zur zavar nagyon. Az Istenf'g
és az Emberf'g meg nem változic, Es meg vál-
tozic. Mert a mi az emberf'ge, Tulaydonyi-
tatic

*duplex Chris
adversari.*

Notate

HARMOD NAPNAC

tatic az Istenfégnec: A mi az Istenfége, az tulajdonítatic az emberfégnec. A második főmely az Haromságnac vősi fel az emberi főmelyt. Azért vgyan nem két főmely, Hanem egy, Auagy à kettő egyé változic. Az egyic el tünic auagy el ál melőle. Az Istenfég az emberfégnec ad: Mert adhat: De az emberfég semmit nem adhat az Istenfégnec. Hol vagyon ez az Istenec Igeiben, Hogy az öröcké valo Fiu, ki azon Isten állattyanban, ki az Attya, az emberi testet fel vőtte, auagy Meg testessít: lol esébe vegye az Istenec Gyűlekőzeti. Mind à két fel az Istenec Fiaról fol: De ellenkező és külembező értelemmel. Az wramim minemű Fiat valnac, Külemböz attól, à mellyer m'í vallunc. Mert az ő Fioc, az Attyának állattyanból született öröktől fogua. A főmellyre való tekintőtben Fiu: Az állattra valo tekintőtben azon Isten, ki az Attya, Ki nemellyeknec ő közülec születetic gondolatból, Nemellyeknec kedig az állatból, Nemellyeknec főmelyből, Nemellyeknec még mostan is születetic.

Mi kedig olly Istenec Fiat, az Iesus Christust vallunc, Ki fogantatot fent Lélektől, Es születet füz Mariától.

Hogy immár è két ellenkező fel közet az igazság ki tetséc, Sükfég à fent Prophetáknac, és az Apastaloknac irásit egybe hordanunc, és meg látnunc, Mellyic Propheta irt az öröktől foguán valo születet Fiaról: Es, Ha valami Istenec igéie tanubizonfágot tesené egyébről, hanem erről, à kinec születetni kel vala, Es az wy testamentomban meg adatott, és született:

Ha őc

VETELKEDESSE.

Ha őc bizonyittyác, Hogy az Prophétac és Apastaloc irtanac, és tanubizonfágot tőttenec, az öröktől foguán születet Fiaról, Sükfég, Hogy engedí inc ő nekic, és az ő vallásokat dicziríic. Hogy ha pedig ezen kőuűl, ki fogantatot fent Lélektől, és születet füz Mariától, más Fiu az irásban nem találtatic: Sükfég, Hogy őc is à mű vallásunkat kőuefséc, és iourallyác. Ezokaért ennec vtánna az Istenec Gyűlekőzeti figyelmetessé halgasson rea.

MELIVSPETER. Leg előber, Protestalonc ő Felsőfégnec, mű kegyelmes wrunknac, à tellyes vduar népénec, és minden híw kerefttyéneknec, Hogy Ferentz wram mű velunc nem igazán czelekődic. Mert mikor à Disputaciónac fundamentomara iutunc, Mindenkoron meghaborittyá. En eleggè disputáltam immár. A több attyafiaknac is kel disputálnioc. Mert ez az oka, miért ide gyűltenc.

CAROLIPETER. Ennec vtánna disputállunc à Christus öröcké valo Istenfégeről. Most à disputaciónac sarka ebben forog, Hogy meg bizonítsuc, Hogy az Christus az Istenec öröcké valo fia. Ezokaért, Hogy Istenec öröcké valo Fia legyen, ecképpen bizonyitom. A fent irás astt neuezi Isten Fianac, ki által ez világ teremttet. De az emberfég által nem teremtetet ez világ. Ezokaért az Istenfégnec természetiert mondatic Istenec öröktől foguán valo fianac.

DAVID FERENTZ. Nem kőuetkőzic, Hogy az Istenec öröktől foguán valo születet Fiu legyen, Noha ő általa teremtetett ez világ.

*St. James
Melius pedit
et alia
in disputacione
multo, non latet
sicut vobis non
ignoscitur
in yobagot*

HARMAD NÁPNAC

Világ. Mert nem föl az első teremtéfről, Hanem à másodikról, melly à Christus által lött, Melly fogantatot fient Lélektől, és fületet füz Mariától. Bizonicz meg, Hogy az első teremtés à Fiu által lör: Mert én est tagadom.

CAROLI PETER. Meg bizonyitom, Az Sidoknac irt levelének első részében, A Fiarol est mondia: Isten, A te királyi feked mind öröcken öröcké. Vgyan ezen Fiarol mondia: Te Iehoua, Kezdetben fondáltad à földet, Es à te kezednec munkai az egec.

DAVID FERENTZ. Est kel vala meg bizonyitanod, Hogy az öröcké valo Fiu által teremtetett az első világ: De est nem bizonyithatod meg: Hanem est bizonyitod, Hogy ez Fiu mennynec és földnec teremtoie legyen.

Miért hogy kedig ez à mondás mindenkoron hamis értellemmel fariatokban forog, Meg bizonyitom, Hogy nem az Fiarol, hanem az Attyarol mondatic ez mondás.

A Keresztyénec halgafsanac rea.

Leg előfer bizonyitom az előiaro bizonyágokból és igékből, Az vtán à követközendők-
ből is. Mert valamikor mind à követközendő, és mind az előiaro bizonyágokat elő hozza, Nyilván ki feiezi à Christust, monduán: Es à Fiarol est mondia. Itt kedig ez bizonyágban: Te Iehoua, Kezdetben fondáltad à földet: Az Fiarol valo ki feiezi igéket nem veti melé, Tudni illic ezért, Hogy hamis értellemmel à Christusról ne magyaráznac.

Lásd

VETELKEDESSÉ.

Lásd meg rend ferént Pál Apastolnac bizonyít.

Mikor mondta az Angyaloc között valamelyiknec: En Fiam vagy te, Ma fültelec én tégedet.

Ísmeg az Fiunac: Isten, At te királyi feked, mind öröcken öröcké. Kertöt magyaráz fient Pál Apastol itt è helyen: Első, Hogy az Attya Isten à Fiát adta, Es mit czeleködet ő általa, Minemű hatalommal és méltósággal ékesítötte meg. Mikor az Fiarol föl, vgyan meg mutattya ki feiezet képpen. Mikoron pedig à fiu neuét oda nem helyhetteti, Az Attya Istenről keletenünc, ki azokat czelekette.

Másodic oka: Mert ha ez à mondás az Fiuról magyarástic, Pál Apastolnac írásában az őfue hasonlításnac semmi helye nem lehetne. Nagyobnac, és méltóságosbnac mondia az Angyaloknal, és à Prophetáknal à Christust, Hogy ha à teremto Isten volna: Semmiképpen az Angyalokhoz és Prophetához semmiben nē hasonlítani.

Harmadic oka: Ezen Pál Apastolnac írása vettetic. Mert előfer est mondia, Hogy az Attya à Fiu által teremtetete ez vilagot, Semmiképpen tehát nem lehet, Hogy az Fiu legyen à teremto Isten. Mert Pál Apastol mindenüt meg valasztya az egy Attya Istent, à teremtot, auagy, Kiből mindenec vадnac, Es est, ki által mindenec vадnac, az egy Wt Iesus Christust.

Negyedic oka: Pál Apastol írásának igazsága meg nem álhatna: Mert mindeneket arról az Fiarol bizonyit, Kinec általa az vtólso vdőkben

O 2

folr,

HARMOD NAPNAC

szól, Két és grékessé rendelt. Ezen mind az vőd-
nec be tellyesítésében lőttene. Az első világnac
pedig teremtesse az első kezdetben lőtt, Nem
vődökben.

Oredic oka: Minden magyarázat, a melly i-
gaz hitünknek ágainac linnyáia serént vagyon,
Es Christus Wrunknac, és az Apastoloknac egy-
enő vallásoc serént, Igaz az. Ha ez igéket: Te
Iehoua, Kezdetben fondálad a földet, a Fiurol
magyarástnac: Tehát hitünknek aga meg nem
álhat, Mellyben aſt vallyuc: Hisec egy Istenben,
mindenható Attyában, Mennynec földnec te-
remteiben, Touába, Christus Wrunknac, és az
Apastoloknac vallása ellen lesen, Matt. 11. és 19.
Mar. 12. Luc. 10. Acto. 4. és 17. Eph. 3. Heb. 3:
holot nyiluan mondatic, Hogy az Attya Isten,
mennynec és földnec teremtoie.

Hatodfor, és vődfor: Miért hogy ez Da-
uid Prophetának bizonyágarol vagyon az vetel-
kedés körtünc, En az Attyáról magyarázon: Tú
pedig a Fiurol. Ha az igaz, Hogy a Fiu monda-
tic mennynec és földnec teremtoie: Az irás tehát
masur is ezent erősíti és bizonyítja. Ezokaért,
Eſt kéuánom, Hogy meg bizonyítatoc, Hogy
Christus Wrunc valahol az Apastaloktól menny-
nec és földnec teremtoienec mondatot legyen:
Holot mindenkoron annac az egy, és egyedül, és
omagarol való teremtoienec ő áldot Fiának tölec
neueſteti.

CAROLI PETER. Kettővel ellen-
zed feleletemet, Hogy nem bizonyítottá, Hogy
az Fiu által teremtetett az első világ, Hanem,
Hogy

VETELKEDESSE.

Hogy a Fiu teremto Iehoua legyen, Masod,
Hogy ez a mondás, nem a Fiarol, Hanem az At-
tyáról vétetic, Mellyet bizonyítál egy nyihány
okockal. Mindenikre reuידeden meg felelec.

Előſter aſt mondom, Hogy mind egy, Akar
aſt mondiam, Hogy a Fiu teremtoie, Auagy, A
Fiu által vadnac teremtoienec. Pál Apastol aſt
mondia, Colof. 1: Hogy a Fiu által vadnac min-
denec teremtoienec. Itt kedig aſt mondia, Hogy
a Fiu teremtoie a mennyet, és a földet. Azon-
képpen az Attyáról: Az Attya teremtoie: Es,
Az Attya által vadnac teremtoienec. Es mikor
aſt inondiuc, Hogy a Fia által vadnac mindenec
teremtetuenec, Nem vala eſköſt értünc, Hanem
aſt, Hogy a Fiu legyen az, ki mindeneket terem-
tet. Most immár rend serént az okokra meg fe-
lelec, Mellyeckel bizonyítani akara, Hogy ez a
bizonyág nem a Fiurol, Hanem az Attyáról mon-
dataſſec.

Első oka, imez vala, Hogy mikor Pál Apas-
tol a Fiaról ſol, Hogy hozá veti ez ki feiezi igé-
ket, Tudni illic: Es az Fiarol. Láſſac meg az Pro-
pheta Dauidnac, 102: énekét, honnét ez bizony-
ság vétetic. Ott semmi, Es, ninczen. Itt pedig
Pál Apastol oda veti az, EST, Hogy meg mu-
tassa, Hogy az Fiurol ſol. Láſd meg ſent Dauid
énekénec folyását, Valaki azért ſent Pál Apas-
tol ellen magyarázza az irást, Hamiſſan magya-
rázza.

DAVID FERENTZ, Semmikép
O, pen

HARMADNAPNAC

pen nem bizonyítottad, Hogy az Fiuroi magya-
rázza Pál Apostol. En is viszontac azt mondom:
Valaki Pál Apostol ellen, és az egész sents írás el-
len tessen magyarázatot, Minemű a te magyara-
zatot, Hogy hamis az.

Miért hogy ez igékben, ES, vagyon, az bi-
zonság, előt, Euel akarod bizonyítani, Hogy
az Fiuroi mondaráséc: En kedig azt mondom,
Hogy nem az Fiára néz, Sem nem mondatic az
Fiuroi. De bizonyiczad meg magyarázatodnac
igasságát, Hogy az az, ES, az Fiura nézen.

CAROLI PETER. Bizonyítom,
Mert a deakban, ET, vagyon: Azaz, Ad Fili-
um dixit.

DAVID FERENTZ. Erra ra, Hogy
iő ra. Sēpen bizonyít. ET, Scz, Semmit. De én
meg bizonyítom, Hogy az Attyarol söl. Es az
Isten, ki tölso vődökben az ő Fiának általa söllet,
Kieft az ő Fiát öröckésé rendelte, Nagyob ne-
uet adot ő nekie, hogy nem mint az Angyalok-
nac, Meg kente, Istenné tőtte, Es öröcké valo
királyi sēket adot ő nekie. Mind ezeket meg
művelhette, Es annac az ő czelekedetire elég ha-
talmas volt: Mert kezdetben mennyet és földet
ő teremőtte. Es Pál Apostolnac az ő írásánac
follýássa, Es az egész deréc sents írás igaz magya-
razattya eft az én tanyitátsomat erőlti.

CAROLI PETER. Bizonyítom,
Hogy az Fiuroi mondatic ez a bizonság. Mert
a kiról

VETELKEDESSE.

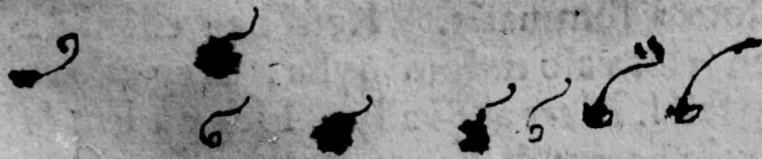
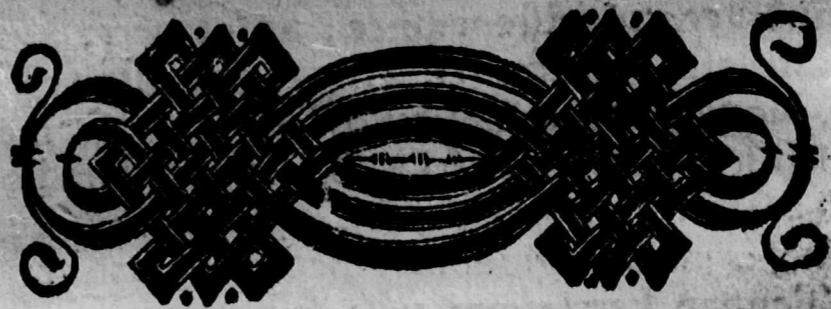
a kiról azt mondia: Isten, A te királyi sēked mind
öröcké meg marad: Ezenről mondia: Te wram,
Mennyet és földet teremőttel kezdetben.

DAVID FERENTZ. Nem mond-
hattya a Fiuroi: Mert ingyen sem volt
ackor, Sem neueőtetett Fiunac
ackor ielen képpen.

Liber Petri *Markos saluz*

Anno Domini

NEGYED

AZ NEGYED NAPON VALO VETELKEDES, Azaz, Mind fent Hauának 23, napián.

DAVID FERENTZ. A mi vdue-
zítő Christusunknak általa arullyunc az vilagofág-
nac Attyához, és könyöregitunc ő nekie, Hogy
az ő igéretit tekéllye meg mi bennunc, Es a mit
az ő Neuének dűczőségere mi bennunc el kez-
det, azon erősítse meg, Hogy a Prophetáknac,
és az Apostoloknac fundamentomára fel épitet-
uén, áthatatosan mind végigien meg maradhas-
sunc, Az ő fent igazságot valhassuc, Es a mi
mennyei fent Attyankat dűczíthessuc. Mi
Attyanc 2c.

CAROLI PETER. Legelőfer én is
könyörgec az én Istenemnek, az ő Fiaért, a mi
Wrunc Iesus Christus ért, Hogy igazgasson min-
ket, Hogy az ő igéiből az ő fent igazságot meg
erthessuc, Epüllyen az ő Gyűlekedzeti, Maradion
meg a Christus tisztsége, Az ő fent igazságot val-
hassuc, és mind végig abban meg maradhassuc.

Tegnap kezdettem vala disputálni Ferentz
wrammal, Hogy kedig meg erthessétec, Im elő
fámlalom a sommaiát. Kettőben ellenkőzunc
az Isten felől valo tudományba. Legelőfer, A
Fiuság felől. Mert a fent vally. Hogy a Fiu örök-
től foguán nem volt, Sem akkor, mikor a menny
és a föld teremtetett: Hanem, Hogy akkor kez-
detett, mikor fogantatott fent Lélektől, és fűletett
szűz Mariától. A mi vallássunc kedig, az Istenec
igéie

VETELKEDESSE

igéie ferént ez, Hogy az legyen az Istenec Fia,
ki az Attyától öröktől foguán fűletet, Ki az v-
tán a testben, az emkerfégben meg ielent: Mikép
pen, 1. Tim. 3: iruán vagon.

Masodszor ellenkőzunc a Christus Istenége
felől. Mert ő tagadja, Hogy nem öröcké valo Is-
ten, Es nem mennynec földnec teremteie, Hanem,
Hogy akkor lőt Istené, Mikor a szűz Mariától
fűletet. Ez, hogy az Istenec igéie ellen legyen,
ennec vtánna meg akariuc bizonyítani. Most a
Fiuságról folyunc.

Tegnapi disputacióban meg akartam bizo-
nyítani, Hogy az Istenec fia akkor is Fiunac ne-
uesttetett, minéc előtte ez vilagnac fundameto-
mi meg vetettenec. Mert Pál Apostolnac bizon-
yságot Ferentz wram euel veté meg, Hogy nem a
Fiurol, hanem az Attyaról fol. A fent kedig hat o-
kockal bizonyíta. Azokra immar rend fent meg
felelec az Istenec igéiből, Hogy a hamis az igaz
tol meg valasthassuc.

Legelőfer azért, Nem fűkség münékunc
más és idegen magyarázatott keresnunc attol,
mellyet az Apostoloc és Euangelistác, a Prophe-
táknac írásokon tőttene. Mert a Prophetac írásit,
senki azoknal iobban nem értőtte.

Pál Apostol kedig fiunac neuezi a fent, ki a
mennyet és a földet teremtőtte. Ezokaért Pál A-
pastol magyarázattya igaz, Nem az emberecké.

DAVID FERENTZ. Reuideden,
Peter wram, a tudománnac külembezését elő
fámlala:

Az Első igaz, Hogy mi más és külemb Fiat
nem

NEGYED NAPNAC

nem vallunc, Hanem aſt, à kiról à mű hitünk-
nec ágaiban valláſt teſtunc, Tudni illic Arrol, ki
fogantatot ſent Lélektól, és ſületett ſüz Maria-
tol. A máſic Fiarol, Ki vagy az Attyánac állat-
tyábol, vagy ſöméllyéből ſületett volna, à ſent
írás ſoholt nem emlekőzic, Noha aſt mondiác,
Hogy irásbol akariác bizonyítani.

Máſodſor, Hogy az Christus Iſtenſége felől
eſt à kőlemléget vete, Hogy vődő ſerént valo Iſ-
tennec mondom à Christuſt, Eſt tagadom. Mert
tudia aſt, Hogy à könyuetskében, mellyet à Ch-
riſtus Iſtenſége felől, ez à nagy és Iſtentelen ca-
lunniát ellenzettem, Es meg bizonyítottam. Ho-
gy à Christus öröcké valo Iſten: Noha az Attya
Iſten az ő Iſtenſégét vődő ſerént adta őnekie: Mi-
nd azon által az az Iſtenſég nem vődő ſerént valo,
Sem kőuetkőzic, Hogy vődő ſerént valo Iſten le-
gyen. Mert az, az Iſtenſég, ſem változo, Sem vő-
dő ſerént valo. Ō az Iſtenſéget meg valaſtya az
ember�égtől: Itt kedig nem akaria meg valaſt-
tani.

En is azért eſt mondom, Hogy átkozot le-
gyen, valaki más, és idegen magyarázatot kő-
uet attól, mellyet à ſent Apaſtalóc, és Euange-
liſtác à Prophetác iráſſan tőttene. De hogy Pál
Apaſtol ez igéket: Te Jehoua, Kezdetbē fondál-
rad à földet, 2c à Fiurol magyarázza, aſt taga-
dom, Es tegnap nyiluan meg bizonyítottam,
Hogy nem lehet, Hogy à Fiurol ercúc az igé-
ket, Hanem az Attyárol. A többi kőzet ebből is
nyiluan

VETELKEDÉSSE.

nyiluan ki tetzic: Mert olly Fiurol ſol, Ki az
vtólſo vődőkben adatot, és ſületet: Nem ollyan-
rol, ki öröktől foguán volt volna, Auagy az ő
testamentomban imeſt, vagy amaſt czelekőtte
volna. Mert à törvény Moſes által adatot: A ke-
gyelem és az igáſſág, à Christus által. Olly Fiu-
rol ſol, kit az Attya fel magáſtolt, és öröckéſé-
t, Iobiára vltetett, Ki vérét ki ontotta, Mel-
lyeknek egyicke ſem illic az öröcké valo Fi-
ura.

Végezetre: Semmi emlekőzet ninczen itt à
helyen à Fiurol. Pál Apaſtol nem mondi aſt:
Te Fia vagy az Jehoua, ki à mennyet és à földet
teremtőtett.

CAROLIPETER. Ferentzwram
ket dologgal akaria bizonyítani, Hogy ez è bi-
zonſág: Te Jehoua, kezdetben teremtőtett 2c.
Hogy nem à Fiurol ſol. Elő, Hogy mikor az
Fiurol ſol, Hogy à Fiui neuzetet hozza hely-
heſteti Pál Apaſtol. Itt nem helyheſteti hozza.
Azért nem ſol à Fiarol. Aſt mondom, Hogy
hamis ez. Mert mikor eſt mondi: En őneki
Attya leſec: Ō kedig ennekem Fiam, Hozza
nem helyheſteti. Touabba, Mikor aſt mon-
di: Villy az én Iobbomra, Noha nem neuzi à
Fiat, Vgyan azért à Fiurol mondi. Azonkép-
pen è ket bizonyſág: Te Iſten, A te Kiralyi ſeked
öröcken öröcké vagyon. Es: Te Jehoua, Kez-
detben fondáltad à földet: Mindenic à Fiarol
vagyon.

P.

DAVID

Nota bene lector bono

Bene magis

NEGYED NAPNAC

DAVID FERENTZ. Am az első két bizonyág nyiluan meg mutattya, Hogy a Fiurot föl, és a Fiu neue a bizonyágban benne vagyon. Ezért nem főkfég volt a fiu neuet elől helyhefteni.

Imez bizonyág kedig: Te Iehoua: Kezdetben fondátrad a földet. Nem a Fiura néz, Hanem az Attyára, A tellyes fent írásnac folyássa ferént. Ha pedig a fiurot mondatic, Bizonicz meg az Istenec igeiéből, Hol mondataféc a Fiu az első világnac teremteiéne.

Mafod: Az Attya Istenec bizonyágtétele sem maradhatna meg, Ha vgy kellene magyaráznunc. Mert ő maga felől est kiálttja a Prophetác által: Czac egyedül én teremtettem, Es senki én velem. Az írás est mondia, Hogy az Isten mondta: Legyen: Es mindenec lóttene. Miképpen állhat meg a fent írásnac ő igazsága, Ha a Fiurot mondra fent Pál, Hogy ő teremttötte ez vilagot.

CAROLI PETER. A Sido nyelv-nec főckássa ferént föl: A Fiunac kedig: Az az. A Fiurot monda. Kiczoda monda: David Prophetá monda.

DAVID FERENTZ. A Prophetá nem ő beszédét mondia, Hanem, Az Attya Istenét, Miképpen Christus wrunc ő maga bizonyította, Iohan. 10: Mellyet az Attya meg fentelt, és boczatot ez világra.

CAROLI PETER. Mű innét Pál Apastol beszédéne folyáffabol meg bizonyítottuc, Hogy a Fiurot föl. Te kedig bizonyicz meg, Hogy nem a Fiurot, Hanem az Attyáról föl.
DAVID

VETELKEDESSE

DAVID FERENTZ. En meg bizonyítottam, a Prophetáknac, Christus Wruncnac, és az Apastaloknac valláffokból, Es hitünk-nec ágaiból, Hogy czac az Attyáról mondatic, Hogy mennynec földnec teremtoie legyen. Ha pedig az Fiáról föl, a mint a te valláffod vagyon, Mutasd meg az Istenec igeiéből, Hol mondatic a Fiu mennynec és földnec teremteiéne lónni. Innét nem bizonyíthatod: Mert ez a bizonyág homálljos, Hogy mind az Attyára, Mind kedig a Fiura magyaráztathatic.

CAROLI PETER. Te ez bizonyágot az Attyáról magyarázod. Pál Apastol kedig a Christusról. Miképpen azért én bizonyítom, Hgy a Fiurot föl? Te is vgyan innét bizonyiczad, Hogy az Attyáról folyon. Mert minden bizonyágokat, mellyec a teremtetésről fölne, az Istenec könyvében, ecképpen magyarázod vissza.

DAVID FERENTZ. Te finte vgy czeleködel velem, mint am a Thordai Adam, az Vasarhelyi of kola Mester. Műuel hogy te is, sem imide, sem amoda nem mehetz: Azért czac vgyan azon bakod nyuzod. Az is a fent mondia va la, Hogy onnét a textusból bizonyiczac. Hisem a fent írás igaz magyarázattyanac állani kel. Ez a fent mondia, és paranczollya, Hogy írást írással magyarázzunc. A magyarázatnac kedig igaz Reguláia imez, Hogy hitünk-nec againac folyássa ferént legyen, Czac az Attya mondatic ott mennynec és földnec teremteiéne lónni, Nem a Fiu. Hogy ha te meg bizonyíthatod az írásnac folyáffabol, Hogy a Fiu is földnec mennynec terem-

*En föl íji az írás,
Hgy az Attya a fent
fiat vnanak monda
volna.*

*Thordai Adam
s Caroli Peter
bizonyítottuc
L-got.*

NEGYED NAPNAC

teremtésének modataféc, Engedninc kel. Mit
vefféddel? Hamisicz meg az Istenec igéiből
nyilván vót mondások, Mellyekben az első vi-
lágnac teremtése czac az Attyának tulaydonyi-
tatic: Esa. 43. 44. Malach. 2. Matt. 11. 19. Mar-
10. 13. Luc. 10. Acto. 4. 14. 17. Eph. 2. Heb. 2.

Még est is mondom, Hogy az wyonnan va-
lo teremtés is az Attya Wr Istenec tulaydonyi-
tatic. Mert est is ő czelekötte, Te à Christus által,
Ioh. 1. Eph. 1. Colof. 1. Heb. 1. Euel ast bizo-
nyitom, Hogy nem mondatic à Christusrol. Me-
rt az ő testamontomban meg ígértetett, Hogy
mindeneket wyonnan akar teremteni: Itt pedig
az wy testamentomban, mint à fent irás bizo-
nyitja, mindenec immár teremtettenc. Mert
immár az ígélet meg tekéltetett, Minec vtánna à
Messias, az Iesus Christus, meg adatott.

CAROLI PETER. Hallya meg
kegyelmetec, miben forog à dolog. Ferentz w-
ram ast bizonyitja, Hogy az Attya legyen à
teremtő, Mellyet mű nem tagadunc. De nem
czac az Attya, Hanem à Fiu is, és à fent Lélec.

AZ N. BEKES G A S P A R 2c. Igaz
ezaz, A mint az előt tanyitnac vala, Hogy az
Attya legyen à teremtő, A Fiu à meg válto, A
fent Lélec kedig à meg Szentelő.

MELIVS PETER. Mind az Attya
Fiu és fent Lélec teremtőnc mondatic à fent i-
rasban.

CAROLI PETER. Pál Apostol ast à
bizon

VETELKEDESSÉ

bizonságot à Fiurol mondia: Ő kedig az Attya-
rol magyarázza. Hogy pedig vilagosban meg
bizonyitaféc, hogy à Fiurol fol, Lássuc meg
Dauid Prophetának, 102, énekét, Honnét ez è
bizonság vétetett. Mert ott à Propheta Isteni
tiszteletet tulaydonyit à Christusnac. Ha ezo-
kaért Dauid à Christusrol fol, Nem főkség más
magyarázatot keresninc. Leg előfer kedig à
Christusnac főmellyét iria meg, Az vtán az à
czeleködetit.

DAVID FERENTZ. Sőt inkább, Ha
fent Dauid énekének minden réseit meg láttyuc,
Az Attya Istenről fol: Főképpen kedig az à
mondás: Te wram, Kezdetben à földet fondaltad.
Az első részében ennek az éneknek könyörgés va-
gyon, Hogy az Isten az ielen valo nyauallyából
és vesedelemből őtet meg szabadicza. Másodíc ré-
sében okát adia, Miért szabadicza meg: Mert so-
holt egyebet semmi segítséget nem találhat. Har-
madic részében meg mutattya, Hogy az Istenec
erre valo hatalma vagyon, és meg műuelheti. Ne-
gyed, Ebből az Istenec az czelekedetiből min-
műioc követközenc. Mind ezec scmmiképpen à
Christusnac nem tulaydonyitnac, czac példa
képpen. Mert miképpen Pál Apostol fol à Sidok
nac irt leuelében: Az ő testének vdeiében, kiáltot
és könyörget annac, ki őtet meg halgatta, Nem
az előt. És itt az Istenec Gyüleközeti ezért kö-
nyörög, Hogy à meg ígért Messias meg adataf-
féc, és Istenec népe, à melly teremtetic, diczirie
az Istent.

CAROLI PETER. Pál Apostol ma-
gyarázattya

*hoc opus hic la-
bor est.*

*Az 102 psalmus
igaz dispositio*

Creabitur

NEGYED NAPNAC

gyarazattya ellen, az Attyáról magyarázza. Ezt kerdem, Az à nép, à melly teremtetie, Kicket ie-gyezzen, Es ki által teremtetie?

DAVID FERENTZ, Az Attya Isten teremti, à Christus által: Mert iöuendöre néz, Creabitur, teremtetie, Miképpen minden iöuendö mondásoc az ö testamentomban à Christusra néz nec: Mert à Christus azoknac be tellyesítesse.

CAROLI PETER. Azon Istenről szól à Propheta, Mikor azt mondia, Te wram, A földet fondáltad: Es mikor azt mondia: A nép, ki teremtetie, dicziri az Wrat?

DAVID FERENTZ. Azonrol, CAROLI PETER. Azon Isten által, ki fondalta à földet, teremtetie à nép. De à nép teremtetie à Christus által: Ezokaért à föld is à Christus által teremtetet.

Indistincti ratio
rinalz Carolius

DAVID FERENTZ. Meg valasztás nélkül okoskodol, Es el hagyod à fő dolgot. Mert az Attya Isten teremtetie az ö testamentomban à mennyet és à földet. Azon Isten az wy testamen-tomban, de à Christus által. Ha azért hozza ve-ted, Ki legyen az, A ki à Christus által teremti à népet, Mellyet az irás Attya Istenec neuez, és mutat lönni, tehát egyé férünc. Ecképpen azért nyiluan vagyon, hogy akar mint tekeried à bizonyfagot, Soha el nem körülheted, Hogy az Attyáról nem szólna.

CAROLI PETER. A te feleletedben ellenközés vagyon. Neha azt mondod, Hogy az Attyaé à teremtetie: Neha kedig, Hogy à Christussé.

AZ N.

1700. 10. 12. ut frequent vult hanc dicitur.

VE TELKEDESSE.

AZ N. BEKES GASPAR. Miert mondod azt, Ha minnyáian iol hallottuc, és hal-lyuc, à mit mond? Mint à két teremtetie az Attya Istené: De à masic az elötöl ecképpen valasztatic meg, Hogy à Christus által lött.

CAROLI PETER. Ez à kérdés köstünc, Ha à Fiu, vagy czac az Attya legyen teremtetie: En meg bizonyítottam, Hogy à Fiu is teremtetie legyen, sient David 102. énekéből. Ezokaért, Meg kel engedned, Hogy mindenie terem-tés à Fiué, Auagy, Hogy mindenie ő általa lött.

DAVID FERENTZ. En bizonyítottam meg, Hogy czac az Attya egyedül mon-datatic teremtetie: Te pedig meg nem bizonyítottad czac egy bizonyfaggal is, Hogy à Fiu teremtetie mondatatnéc. Ezen czodálkozom, Hogy lehet illy vakmerőség benned, Hogy még is azt mered mondanod, Hogy meg bizonyítottad: En pedig nem? Ha à te cauillázkodásfoknac eleget nem töttem, auagy nem feleltem, Aual én semmit nem gondoloc: Mert akar mennyit felellyec én, Tudom hogy te nálad keufet használloc vele. Tudia az Wr, kic az öuei: Azzokban az Igaf-ság meg gyökerezic.

CAROLI PETER. Még is meg bizonyitom, Hogy à Christus, az Attya Istenec Fia, legyen mennyec és földnec teremtetie. Esaiásnac 45. részében, az Istenec Fia ecképpen szól: En csináltam à földet, Es az embert azon én teremtettem: En és az én kezeim teriesztettéc ki az egeket, Es én paranczoltam minden ő sereginec. Az után aláb es meg ecképpen szól:

En

Ua pateris mendax
notum magis refulsan
turpenti

mentis hiffi
ment ott hiffi.

Drig Petrus Carolus
floribus arguit

Q

NEGYED NAPNAC

En magamban meg esküttem, Az én szám-
bol ki is az igazságnac igeie, Es vissza nem ter:
Mert ennekem hial meg minden terd, és meg es-
kefic minden nyelw. Pál Apastol, Gal. 1: afit
mondia: Atkozot legyen, valaki más magará-
zatot tesen, Hogy nem mint ő tört. Pál Apastol
kedig ez igéket: Ennekem hial meg minden
terd, Rom. 14: az Iesus Christusrol magarázza,
Mikoron afit mondia: Te kedig, Mit iteled à te
atnyatfiat: Auagy, Mire vralod meg őtet: Mert
minnyaián à Christusnac itelő feki eleyben al-
lunc: Mert iruán vagyón: Elec én lehouah: En-
neken hial meg minden terd, Es minden nyelw
vallást tesen az Istenec, Ezeket à Propheta, az
öröcké valo Istenec, az lehouánac tulaydonyit-
tya. Pál Apastol pedig, az Iesus Christusnac:
Ezokaért az Iesus Christus, az öröcké valo Isten,
mennynec és földnec teremtieie.

KOZARVARI PÁL. Pál Apastol
nem afit à mondáfit: En teremtöttem à mennyet
és à földet magarázza à Christusrol, Hanem à
masodikat, Tudni illic: En nekem hial meg min-
den terd. Okát adia kedig, Miért magarázza
az Iesus Christusrol. Nem azért, Hogy bizonyit-
sa, hogy azon teremtő Isten legyen, ki az Attya:
Hanem, Hogy az Attya Isten est à hatalmot és
tisztetséget adta az ő Fianac, Hogy minden terd
meg hialllyon az ő neuében. Lásd meg, Phil. 2.

CAROLIPETER. Ez à te felele-
ted: Pál Apastol nem tulaydonyittya à Chris-
tusnac

VETELKEDESSÉ.

tusnac à mennynec földnec teremtiesét, Ha-
nem czac à terd haytást. Est kerdem tölled: Ho-
gy ha azon Isten elöt hial meg minden terd à
ki mennyet és földet teremtet? A melly Isten Isa-
iásnál afit mondia: Ennekem hial meg minden
terd. Azon Isten, nem más, ki à mennyet, és à
földet teremtet.

DAVID FERENTZ. Hogy Esaiás
az Attya Istenrol állyon, nyiluan vagyón ez
45 részénec minden betűéből. Mert mindiarást
kezdetiben à Cyrusrol iouendöl, Kinec példaiá-
ban à Christus abrástatic. Nyiluan mondia ke-
dig, Miczoda lehoua és wr legyen, ki mennyet
és földet teremtette: Ki mind iót, s' mind gonost
czeleködic: Tudni illic, A ki az igéretet tötte,
Hogy à Messiást meg akarja adni: Es ez által mit
akar czeleködni, Tudni illic, Hogy az foglyo-
kat meg szabadittya. Ez Isten paranczol az An-
gyaloknac, Miképpen sent Dauid az 90, éneké-
ben iruán vagyón.

A követközendő igékben kedig még nyil-
uában meg mutattya. Mert azon Isten mo-
ndia: Czac te benned vagyón az Isten, Es te kö-
uüled ninczen. Betű ferént Cyrusrol: Lelki
ertelemmel à Christusrol, Ki afit mondia: En
az Attyámban, Az Attya én bennem. Ezen
Isten küldi el à Prophetat: Ezen Isten mutattya
meg, Hogy ő mindeneknec teremtieie legyen: E-
zen eskefic meg őmagára, Miképpen első Mo-
ses könyuénec 12 és 21, részekben iruán vagyón.

Q₂

Mert

NEGYED NAPNAC

Mert Abrahamnac mikor adna à Mesiásról való ígérteket, őmagára esküvéc meg. Ezen bizonyítatic meg David Prophetánac 110: énekében.

Ezokaért, Minec vtánna nyiluan vagon, hogy Esaiás az Attya Istenről szól, Lássuc meg immár, Pál Apostol mi ockal magyarázza az ígérteket az Iesus Christusról. őmaga okát adia. Mert azt mondia: Ezért holt meg à Christus, Es fel támadot, Hogy mind eleueneken és holtakon v-ralkodícc. Innét vagon, hogy hitünknek ágai-ban est vallyuc: El íouendő ítélneleueneket és holtakat. Meg bizonyítja Pál Apostol, Hogy az, az ítélő sęc, melly eleybe kel állanunc, az Attya Istené, à mint Esaiás mondotta: De az Attya à Christusról adta, Es ez az ő akarattya, hogy ő legyen, mind eleueneknek, mind holtaknac biráta, Ioh. 5. Rom. 2. Acto. 17.

Somma. Pál Apostol est è bizonyítat ezert hozza elő, Hogy meg bizonyítsa, Hogy à Christus rendeltetett az Attya Istentől, Hogy ítéllye ez világot, Miképpen Acto. 10. 17. meg magyarástatic.

CAROLI PETER. Az Esaiás, az egy öröcké való Istennek kettőt tulaydonyit. El-sőt, A teremtést. Masodikat, à tífteletet. Ezeknek mindeniket hogy Pál Apostol à Christusról tulaydonyítja, Rom. 14. meg bizonyítam. De Ferentz vram azt mondia, Hogy nem à Christusról szól Esaiás, Hanem az Attyáról, Mikor azt mondia: En teremtettem mennyet és földet. Phil. 2: részéből vdt bizonyítat az vtán szólloc. Most azt kerdem; Ha azon Isten teremteté à mennyet és à

VETELKEDESSE

és à földet, Kinec Esaiás azt mondia, Hogy őnek ki meg hajol minden terd. Esaiás azt mondia: Ennekem meg hajol minden terd. Pál Apostol ezeket à Christusról magyarázza: Hát à Christus azon Isten, ki az Attya.

DAVID FERENTZ. Nem követkőzic. Mert noha Esaiás az Attyáról szól, Pál Apostol kedig à Fiurol, Hogy az Attya legyen à Fiu. Mert à bizonyítat elő famlalásban à külembfég meg mutattic. Mert Pál Apostol eckép-pē kezdí el à befédet. A Christus azért holt meg. Az Attya kedig meg nem holt: Azért az Attya nem à Christus.

Ha meg akarnád bizonyítani, Hogy à Christus azon legyen, ki az Attya, Meg kellene mutatnod, Hogy à bizonyítatban, és à bizonyítatnac applicálással semmi külembfég nem volna. Ezen Esaiásnac 45 részéből sęc Ianos Larásáról irt könyvnek első részében, hozatattic elő amà bizonyítat: En vagyoc az első, és az vtólso. De à külembfég meg mutattic, az Attya közet, és à Fiu közet. Mert vtánna veti: Meg holtam, Es feltamattam.

Azonképpén Pál Apostol Esaiásnac mondí fát à Christusról bizonyítja, Hogy meg mutassa, Hogy ez az Attya Isten, Ki à Christusról adta az ítéletet, Es kéuánnya, Hogy őtet tíftelettel, mint az Attyát: Nem azért, Hogy azon egy Isten volna, ki az Attya. Mert ha azon volna, Annac fia nem lehetne, Es ez hatalmot és ítéletet az Attya őnekie nem adhatta volna. Mert arról az Attya Istentől Pál Apostol, Rom. 11, azt mondia, Hogy

Q3

senki

Paulus Aplus
quam explinet
L. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

NEGYED NAPNAC

senki őnekie semmit nem adot.

CAROLI PETER. Meg bizonyítom, hogy hamissan magyarázzod Esaiásnac mondását. Mert ez igaztske: Ennekem, meg bizonyította est, Hogy à melly Isten Esaiásnal azt mondia: Ennekem haíol meg minden terd, Azon Isten mondia itt is, Ennekem haíol meg. Az, Ennekem, meg mutattya, Kiról kellyen ertentinc est è mondást. A kiról mondotta az Esaiás, Azonrol mondia Pál Apostol is. Ezokaért ninkel egyébről magyarázni.

DAVID FERENTZ. Est vitatni,

nem egyéb, Hanem az egész sent irást fel forgatni, az ő es wy testamentomot, Es annac külemb-ségét tagadni. Mert az ő testamentom fő képpen az Attya Isten, és annac az ő czelekedetit veti előnkbe. Mikor kedig az Iesus Christufrol emlekdőzic, Nem az ielen valorol, Hanem az iöuendőről kel ertentinc. Nagy erőfac lenne az irásson, ha mindenkoron meg határozás nélkül, à mit à Prophetákból bizonyitnac az Christufrol, az Apostoloc és az Euangelistac be vennéc. Mert à Prophecianac be tellyesítést à Christusban talllyuc meg, Miképpen Christus Wrunc őnenmaga, Luc. 24, bizonyította, Hogy be kellett tellyesedni, valamit à Prophetac, Moses, és à Psalmsoc ő felőle irtanac. Ez à tí okoskodástoknac mindenkoron sommaia.

Itt à Propheta az Iehoua Istenről sol, à mentanynec és földnec teremteieről.
De azt à bizonyagot az Apostoloc auagy Euan-

VETELKEDESSE.

Euangelistac à Christufrol magyarázzóc:

Ezokaért à Christus az, à kiról Isaias, auagy más Propheta solt.

Est mondom, Hogy ez nem követkőzic: Mert valamikor az Apostoloc, auagy Euangelistac az Iesus Christufrol magyarázzac az Prophetácnac mondást, Meg valasttyac az Attya Istenől, Es az ő magyarázattoknac okát adiac, Tudni illic, Hogy az ígéretnec betelleyesítését à Christban mutasttyac meg, Miképpen gyakor helyen v-tánna vetic, Hogy az irás betelleyesednéc, Es Hogy betelleyesednéc, à mi à Prophetáktól mondatot.

Hogy ha az Apostoloknac, auagy az Euangelistáknac ez volna ügyekőzetec az ő testamontombol valo bizonyitástoknac, Hogy à Christust azon Iehoua Istenec lönni akarnac, ki az Attya, Semmiképpen à Prophetáknac, és az Apostoloknac az ő vallástoc és fundamentomoc meg nem állhatna. Mert ott à Christust à Messiaft iöuendőben mutattya. Az Apostoloc kedig, és az Euangelistacannac, az Iehoua Istenec élő Fiánac magyarázzac lönni, Es erre az fundamentomra vagon épitetuén à mű vduőségünc, Matt. 16.

Christus Wrunc kedig őnnenmaga ő felőle azt predicállotta, Hogy annac, az Iehoua Istenec Fia legyen, Es azt paranczolta, hogy ő felőle est el hígyúc, és vallyuc: Est hiuén, és valúan, az őrec eletet vegyúc, Iohan. 5. 6.

CAROLI PETER. Feleletednec ez Sommaia. Az Apostol nem azért magyarástta Esaiásnac

*Lazus et Peter
Mih Vram*

Szép Glorifonny

*mihiud ar
Cordy l atama
fontanij*

*Summa Sophis-
tatum raris-
mationum.*

NEGYED NAPNAC

Esaiasnac mondását à Christus feől, Hogy azon Isten volna, ki az Attya. A minem i okait ada magyarázattyánac az vtán, lássuc meg őket: Mert két egyenettlen Istent tamarca. Lássuc meg most à Prophetánac mondását, Es minem i Isteni tisteleter tulaydonyit à Christusnac. Aft mondia: En magamban meg esküttem, Hogy én nekem haiol meg minden terd. Ebból immar olly erősséget tamarca: Czac egyedül à teremto Istenec haiol meg minden terd: Az Christusnac kedig meg haiol minden terd. Ezokaért, Mind à Propheta, mind kedig Pál Apastol à Christusfrol, vgy mint teremto Istenról vgy folnac. Auagy ekképpen helyhesterem az erősséget.

Czac egyedül à teremto hatalmas Istenec haiol meg minden terd. De à Christusnac haiol minden terd. Ezokaért à Christus czac egyedül à teremto hatalmas Isten.

DAVID FERENTZ. Nem czac az egy teremto Attya Istenec haiol meg minden terd, Hanem még à meg feűlt Iesus Christusnac is. Mert aft mondia Pál Apastol, Hogy az Attya Isten enec à meg feűlt Iesus Christusnac olly neuert adot, Mellyben minden terd meg haiol, és paranczolta, Hogy ötet vgy tistellyéc, mint őnen magát. *Joann. 5.*

Az Ephesum varasbeliek nec penig irtt leuelenec első részében ekképpen fol: Feltamarca tuán ötter halotaiból, vltotte az ő Iobiára mennyekben, Minden Feiedelemségen és hatalmon, Minden erősségen és wraflagon, Es minden Neuen, melly, neuertetic, Nem czac ez vilagon, Hanem az iouendében

*Caroly wram,
Mgy fagadod ij
az atya Istent, ha
tsak vgyindol ar
Chris teremto Jh.*

Phil. 2

VETELKEDESSE

uendében is, Es mindeneket az ő labat ala vetet, Es ötet adta feül az gyülekozetnec, Melly ő tette, és tellyes volta, Melly mindeneket mindenekben be tólt.

CAROLI PETER. Vgyan czac à teremto Istenec haiol meg minden terd. Mert à terd meg haylás, nem egyeb, Hanem imadás, és Isteni tisteleter. Christus Wrunc őnnenmaga aft mondia: A te Wradat Istenedet imádiad, Es czac ötet tistellyed. Ha ezért ez Isten kőuül mást imadandaß, Baluanyozo vagy.

DAVID FERENTZ. A Christusnac imadássa meg nem haborittya, fel sem feyti az egy teremto Istenec az ő tisteleterit. Mert ez az egy teremto Isten magafalta fel az ő Isten, és paranczolta, Hogy nem czac az emberec, Hanem még az Angyaloc is imádnic à Christust. Ha az Attya Isten kőuül, és az ő paranczolatrya kőuül tistelnoc à Christust, Báluány imadoc volnanc: De miért hogy az ő paranczolatrya ferent tistellyuc és imádiuc, Semmiképpen báluányimadoc nem lehetinc.

CAROLI PETER. Most aft mondad, Hogy az imadásból, és tisteledből ki nem reckerstetic à Christus. Tegnap kedig aft mondad, Hogy à teremtesből ki reckerstetic.

DAVID FERENTZ. Az elő teremtesből nem én, Hanem őmaga Christus Wrunc ki reckersti őnnenmagát: De à tisteleterből ki nem reckersti őnnenmagát. Mert nyiluan vgyon, és őmaga mondia, Ioh. 5, Hogy miképpen az Attyát minnyáian tistelic, Azonképpen akaria,

R Hogy

*Expreto 10, 9 subre
rit ei oia. 1. Cor.*

NEGYEDNAPNAC

- Hogy à Fiut is tiszteltyéc.

CAROLI PETER. Aft mondia,
Hogy à Christus à tiszteltyél ki nem reckestetic,
De à teremtsből ki reckestetic. Hogy ez à fele-
let hamis legyen, meg bizonyitom. Mert czac
az egy teremto Istent kel imádnunc, Jerem. 10,
iruán vagyon: El veszenec azzoc az Istenec,
Kic à mennyet, és à földet nem teremtettec, Rom.
1. feddernecc à poganoc, Hogy az egy teremto Is-
tennec az ő tiszteltyégét teremtet állatoknac adrac.
Szent David 86, énekében, aft mondia: A népe-
ket, kiket teremtoittel, te hozzád ionec, es fol-
gálnac teneked. Tehát czac annac folgálnunc
kel, ki teremtet minket.

N. BEKES GASPAR. Eft
kerdem, Holot ez è Christus fogantatot sicut Lé-
lektől, Es mindeneket vót az ő mennyei sicut At-
tya, Es paranczolta az ő mennyei sicut At-
tya, Hogy imádiac őtet, Ki reckestetiké az ima-
dásból: Nem kellé imádnunc: Agy, Kellé i-
mádnunc.

CAROLI PETER. Ki reckestetic,
és nem imádtatic. Mert aft mondia, Hogy az ő
tiszteletét masodiknac nem adia. Ha azért à Ch-
ristus nem öröcké valo és teremto Isten, Semmi-
képpen az az ember nem imádtatic.

MELIVS PETER. A Christs em-
beriségét nem imádiac: Mert aft à sicut Lélec czi-
náta és formálta, Luc. 1: de az Istenég az At-
tyától vagyon.

DAVID FERENTZ. Peter wram
Mikor à Sidoknac irt levelet ez elmúlt napokban
magya-

*Magyarozás az evangyali szava valóságai; de minden
- 1 -*

VETELKEDESSE.

magyaroznád, külemben állás vala akkor: Em-
leközze meg rolla. De az had iáron: Mert Pe-
ter wramnac fockássa ez, Hogy czac hammar e-
gyic beszédet, à másickal artzol czapia.

Sicut Lucác, az ő irt Euageliománac első ré-
fében aft vallya Isten Fiánac ionni, à ki à sicutól
születöt. Az után, Az ő születésének módiát is
meg magyarázza. A sicut Lélec, vgy mond, te
reád fál, és à magalságbeli Istenec ereie meg
környékeztégedet. Ez à Christus Istensége nem
más. Ecképpen sicut sicut Pál Apostol is, Rom. 1:
Dauidnac Fia, test sicut: Istenec fia, à meg sicut-
telő Lélec ért, kitől fogantatot.

Most immár teneked felelec, Caroli Peter.
Az Attya nem czac vgy, mint teremto Isten i-
mádtatic, Hanem à Iesus Christus is, vgy mint
annac, à teremto Istenec egyetlen egy Fia, Is-
tennec baránya, ki ez világnac sicutvötte az ő Bú-
nét. Miképpen Istenec minden híveinek könyör-
géssec meg mutattyac: Iesus, Dauidnac Fia, Kö-
nyörül raytam. Wram Iesus, Az én Lelkemet ved
hozzád. A hit oka à könyörgésnécc. Miképpen
azért hiszünk az Istenben, Azonképpen könyör-
günk. Mert sicut Pál Apostol, Rom. 10, aft mo-
ndia: Miképpen hiyac segítségül aft, A kibem
nem hittenecc.

Hiszünk azért az egy Attya Istenben, menny-
nec földnec teremteiben, Es ecképpen kön-
yörgünk őnekic. Hiszünk az Iesus Christus-
ban, mint mit wrunkban, az Isten egyetlen egy
Fiában: Ezokaért ő nekies vgy könyörgünk:
R. Nem

Mint imá-
tatic az hin-
nekeől à
Christus.

NEGYED NAPNAC

Nem pedig azért, Hogy öröktől fogván való teremtető legyen: Mert nem ő az, Hanem annac a Fia, az Wt Iesus Christus. Eucl sem két hit, sem két könyörgésnek neme nem hozataticbe. Mert Christus Wrunc őnenmaga mondia: A ki én bennem hiszen, Nem én bennem hiszen, Hanem abban, a ki engemet elboczatot. Azonképpen, A ki könyörg az ember Christusnac, Nem vdegen Istenec könyörg, Hanem annac, kit az Attya paranczolt, és kit kéván, hogy tisztellyűc és imádiuc.

Hogy aſt mondád Esaiásnac 42, réſéből, Hogy az ő tiffteſégét nem adia maſodiknac, Olvafod meg Esaiásnac 42, réſét, Es nyiluan meg latod, Hogy az Attya Isten meg igéri, Hogy az ő fianac akaria adni, Es dűczeféggel és tiffteſéggel meg akaria koronázni, Miképpen ſent Ianos 12, és 17, réſéből nyiluan vagon: Ez az ő fia, Kinec kduüle maſodiknac nem akaria adni.

Ieremiásnac 10, réſéből vót bizonyſág a mű Christusunkat ſem átkozza, Sem ki nem reckeſti az imádſágbol. Oka imez: Mert Ieremias az Izrael népét tanyittya, Miképpen felellyenec a Babiloniabelieknek, mikor őket az Baluányoknac tiffteletire és imádáſfokra kezdic inteni, Hogy aſt felellyéc: El veſſenec azoc az Istenec, kic mennyet és földet nem teremttene:

Cirus, Moſes Propheta, a Feiedelmec, kic az vtán Isteneknac neueſtettene az irásban, meg nem átkoſtattanac, Noha mennyet és földet nem teremttene: Mennyéuel inkáb a mű Christusunc? Ki azért adatott minékűnc a mű mennyei ſent

VE TELKEDESSE.

ſent Attyánktol, Hogy minket ſentellyen és vduőziczen: Az Wt Isten eſt a karomláſt tűnektec meg boczáſſa, és meg ne bünteffen érötte, Hogy a mű Christusunkat ecképpen meg gyalázzatoc. En eſt mondom, Semmiképpen nem merném eſt mondani: De a tú karomláſtokat elő ſámlálnom kel.

Pál Apaſtol, Rom. 1: feddi a poganoknac baluányozáſfokat, Hogy az egy Iſtentől el áluán, búluányt emeltec fel magoknac, Es az halhatatlan Iſtencec tiffteſégét meg váltoſtattac. Nem ſól, ſem tanyit arra, Hogy a Christusnac tiffteſéget ne tegyűnc, auagy, hogy ne imádiuc: Sőt inkáb ezen leuelnec 9, réſében, eſt a Christus, ő röké való áldando Iſtencec nevezi, a ki David maguabol való. ſent David kedig, Pfalm. 86, az Attya Iſtenről ſol. Maſut kedig az Fiuról ſol, mikor aſt mondia, Hogy a Fiut meg apolgaffac: E kettő nem ellenközic egy máſſal, Meg ſem rontya a Christushan való hitet, és a könyörgéſt.

CAROLI PETER. A Christus tiffteſégeért és méltofagaért kérem az Iſtencec hieit halgaffanac rea. Aſt monda, Hogy nem czac az egy teremtető Iſten imádtatic. En kedig bőſégefſen meg mutattam, Hogy czac az egy teremtető Iſtent kellyen imádnunc, Es nyiluan abban meg akarom bizonyítani. De minec előtte arra menyec, Bizonicz meg, Hogy az egy teremtető Iſtentől meg válua egyebet és kellyen imádnunc.

DAVID FERENTZ. Miképpen a Christus meg válaſtatic az egy teremtető Iſtentől, Es miképpen nem czac hiſűnc az egy teremtető Iſtenben,

NEGYED NAPNAC

Istenben, Hanem az ő Fiában is, az Iesus Christusban, Miképpen sient Ianosnac 14, részében íruan vagyon: Hístecké az Istenben, Higyétec én bennem is. Miképpen azért meg valastatic az Iesus Christusban valo hir, az Attya Istenben valo hittól, Azonképpen à könyörgés, és az imádás. Lásd meg sient Ianosnac 5, részében, Miképpen őnenmaga erről tanyit: Miképpen minnyáian tisztelic az Attyát, Azonképpen akaria, Hogy az Fiát is tisztelje. Lásd meg Apocal. 4. 5. Daniel. 7. Eph. 1. Phil. 2. Heb. 1, miképpen irattic à Christus, Noha nem mennynec és földnec teremtdie. Mert ez à mű Wrunc Iesu Christusnac sient Attya.

CAROLI PETER. Est kérdem vala Ferentz wramtól, Hogy betűserént meg mutassa, Hogy à Christust imádnunc kel. Még is azért intlec, Bizonicz meg, Hogy szabad legyen aſt imádni, ki nem mennynec földnec teremtdie.

DAVID FERENTZ. Christus Wrunc nyiluan mondia, Hogy nem ő à mennynec földnec teremtdie, Hanem az ő Attya, Matt. 11. Mar. 13. Luc. 10. Nyiluan vagyon kedig ez is, Hogy à Christust imádnunc kel, Iohan. 5. Heb. 1. Dan. 7.

HELLOPEVS BALINT. Nem aſt kérdiuc tölled, Ha à Christust kel imádnunc: Hanem, Az egy teremtd Isten kövül, ki aſt mondia: Czac ennekem folgally, Ha mást kellyen imádnunc.

DAVID FERENTZ, A teremte Istentől

VETELKEDESSÉ

tentől meg valasttyuc à Christust: De est imáduan, vgyan az egy teremtd Istent imádiuc: Mert ez vagyon az Christusban, Meg engeſteluén ő magának ez világot.

ERDŐDI GASPÁR. Tisztelendő wraim: Tudiátoc aſt, Hogy immár egynyihánfor gyültünc őſue nagy ſaratſággal és kölczéggel, De mind ez oraiglan ez világon vonnyásnac és vetelkődésnec semmi vége nem leheret, Mellyért nagy ſockoknac lelki esmeretec meg haborodot, Es à ſegény kölség közet nagy romlás lott. Kérem ő felleget, az Wr Istenec tisztelgeért és előmenteért, Touábba à keresztyének nec vduſſegekért, Hogy mind à két felt kénſericze, Hogy ne az ő agyoknac gondolattából magyarázzac az irást, Es hogy ne kereszéc az ő magoc tiszteléseket, Es hirek nec Neuek nec meg oltalmazását, Hanem az Istenec tisztelését: Es immár vessenec valoba végét à világon vonnyásnac, Hogy à ſegény meg nyomorodot kölség ecképpen ideſtöua ne hurtzoltáséc.

AZ N. BEKES GASPÁR 2c. Igazat mondas, io Gaspar wram: Az volna à modia: De látod, Mit műelnec, Es miképpen kiki mind az ő tisztelését keresi.

DAVID FERENTZ. Miért kellyen à Christust imádnunc, Es minemű okokért, sient Ianosnac 5, részében meg magyarástic. Lásd meg rend ſerént az igéket, Az én Attyám mind eddig munkálkodic, En is munkálkodom.
Az élő

NEGYED NAPNAC

Az első Attya czelekődik én bennem. Ezec à czeleködötéc nem enyimec, Hanem az én mennyei Szent Attyamé én bennem. Tiszteltetic ezokaért à Christus: Mert à mindenható Attya Isten vagyon ő benne és ő vele. Acto. 10. Ioh. 14.

Másodszor, Tiszteltetic és imádtatic à Christus, Mert egyenlő az ő mennyei Szent Attyához, Az ő Iobáira vltetert fel, Es azért vlt ott, Hogy mű érdtűnc eszedezéc, Heb. 7. Rom. 8. Mű is azért könyörgűnc őnekie: Mert más New az ég allat nem adatot, Mellyben vduözűlnűnc kellene, ez Christus Neue kőűl, Acto. 4.

Harmadszor, Mert az Attya à Fiut szereti, és mindeneket meg mutatót ő nekie, Hallotakat tasmást, és megleuenyit, Minden ítéletet adot nekie, tisztelertet, és életer. Hogy mint az Attyában, azonképpen is à Fiuban legyen.

MELIVS PETER. Erről vetelkötteketten, Peter wrammal, Hogy nem azon okokért imádtatic à Christus, mint az Attya, Tudni illic, Hogy teremtdő legyen, és vduezűd őróktól foguan valo. De Christus Wrunc Szent Ianosnac 5. részében, est nyilűn bizonyittya, és meg mutattya, Hogy azon okaért kellyen őtet imádni. Leg előser ašt mondia: Mindeneket, kiket az Attya czelekődik, Azonokat czeleködi à Fiu is. Az Attya azért imádtatic, Hogy igaz Iehoua legyen. Azonért imádtatic à Christus is: Mert igaz Iehoua. Másodszor, Azért imádtatic, Mert Isten nec Fia, egyenlő az Istenhöz, Mint itt à Sidóc mondiác: Nem ezac meg feyti az inneper, Hanē egyenlőűe tefi őnenmagát az Istenhöz. Ecképpē Szent

VETELKEDESSE.

Szent Ianosnac 10. részében est mondiác à Sidóc neki: Te ember léuén, Istené tefed magadat. Ezokaért leg előser ezért imádtatic, Mert egyenlő Isten à Christus az Attyaual, Miképpen Phil. 2, is bizonyitatic. Istenec abrazattyaiban vala, Nē ragada őnen magánac az Istenhöz valo egyenlőséget. Másodszor, A Christust ezért kel imádnunc, Mert à Fiu őmagától semmit nem czeleködi: Miczoda ez: és miképpen illic őstue: Ha à Sidóc nac írt leuelénc első részében imez mondati: A b'innec meg tisztatását őmaga által czelekötte. Itt ašt mondia: őmagától. Amot ašt mondia, Hogy nem őmagától: Mikor ašt mondia, Hogy őmagától, Az egyenlőséget mutattya meg az ő Attyaual: Mert őnekie külemb és más Istenfége ninczen. Es hogy azon Isten legyen, Azért mondia, Hogy azonokat czeleködi. Mert az Attya ő benne: Ő kedig az Attyában, Es valamiket az Attya czeleködi, Azonokat à Fiu is. Az Attya teremt, eleuenyit, valast, vduözit, czodakat tőtt, és az ő népét Egiptusbol kihostta: Ezokaért ezeneket czelekette à Fiu és. Vgyan ezért, ezen okokért imádtatic à Christus, A mellyec ért az Attya.

DAVID FERENTZ. Szent Ianos Euangeliomanac ötödik részében, nem ašt bizonyittya, Hogy à Christus azon Iehoua Isten legyen, ki az Attya, Es azon okokért kellyen imádnia, mint az Attyat, Hanem, Hogy azon Istenec Fia legyen, Es azon Isten mindeneket őnekie adot, Es paranczolta, Hogy őtet tisztellyűc. De lássuc meg, Miuel bizonyittya Peter wram, Hogy

S

azon

*no bene assumit
argum, q est meli*

NEGYED NAPNAC

azon okokért kellyen à Christust imádnunc.

Előben, est mondia: Mert Istenec Fia. Arra est felelem: Ha Istenec Fia: Tehát nem azon Isten: Mert senki őmagánac fia nem lehet, Hanem az ő atyaé.

Masod, Hogy eleitől fogva azonokat czelekdötte, Mellyeket az Attya. Ha finte meg engednem is, Hogy az ő testamentombeli czelekedetekről fölna, Holot azokrol nem föl, Imez volna az igéknecc ertelme: Valamellyeket az Attya czelekdödic, Hasonlatosokat czelekdödic à Fiu és. Ha az első teremtsérről erttyüc, Mutasd meg, Miképpen az Attya egyser ez külső világot teremtsötte, Hogy masodszor à Fiu hasonlatos képpen, egy első világot teremtsötte volna, Es azon czodakot, mellyeket az Attya tött à Sido népnecc ki hozásában, Es az ő törvényénecc ki adásában. Soholt est à fent irásban meg nem találod. Ezokaért, az első és ő testamentomnac ő czelekdötire nem magyarásharod ez igéket, Hanem azokra, Mellyeket az ő mennyei fent Attya ő általa czelekdöt az wy testamentomban. Ebben mutatic meg az egyenlőség és hasonlatosság. Mert ő az Attya nélkül semmit nem czelekdödic, Sem az ő Attya nala nélkül: Mert az Attya ő benne, ő kedig az ő Attyában.

Christusnac azért, az ő Attyától adatot hatalma vagyon, és à tífteletre való paranczolat. Nem föl kedig az ő testamentombeli czelekedetekről, mellyben à Christus nem volt, Hanem, az wy testamentombeliokról. Mű imádiuc és tíftelelyüc à Christust: Mert eg allat nem adatott más

New,

VETELKEDESSÉ.

New, mellyben vduözülhetnénc, Hanem, czac à Christus Neue.

Hogy pedig ašt mondád, Hogy à Christus finte vgy teremt, valašt az vduességre, és vduözit mint az Attya, Irás ellen vagon. Mert ez főképpen az irásban az Attya Istenec tulaydonytatic: Az vtán, mint esköznecc à Christusnac is.

Harmadsor, Ašt mondád, Hogy egyenlő ertelmmel mondia Pál Apastol, Philip. 2. Hogy à Christus Istenec formaiában volt, és Egyenlő volt az Istenhöz: Ezokaért azon Isten nem lehet: Mert amannac formaiában volt, és ahoz egyenlő volt.

MELIVS PETER. Mű ašt mond iuc, Hogy azért imádtatic à Christus, Hogy azon hatalma és czelekdödeti vagyon à Christusnac, à minemű az Attyánac, és à fent Léleknecc.

DAVID FERENTZ. Ha est valyatos, Hogy azért kel imádnunc à Christust, Hogy az Isten ő benne, Es az Attya czelekdödic ő benne, Miczoda küleinség vagyon tehát köstünc?

MELIVS PETER. Nagy külembfég vagyon köstünc: Mert nem vallod, Hogy à Christus azon teremtsö volna, ki az Attya, Hogy à Fiu kezdettől foguán azonokat czelekdötte volna, mellyeket az Attya.

DAVID FERENTZ. Ašt nem valom, Mert az irás czac egy teremtsö Attya Istent neuez, Nem kettöt. Christus sem mondia, Hogy kezdettől fogva czelekdödet: Mert arról à czelekdöttről ašt mondia az Attya Isten, Czac én egyedül, és senki én velem. Itt kedig Christus Wrunc

S 2

ašt mond-

NEGYED NAPNAC

ast mondia: Mindeneket, mellyeket az Attya czelekodic, Azonokat czelekedi a Fiu is. Mas czelekodetról fol hát, Hogy nem mint az o testamentomban, Mellyec czac az Attyától egyedül czelekodettenec, Nem az Atyától és a Fiutól egyfens mind, Miképpen itt Christus Wrunc bizonyitya. Ha ez igaz magyarázatnac nem akar engedni, Mutasd meg az írásnac betűieből, Mit czelekedet a Christus az o testamentomban. En ast mondom, Hogy semmit nem bizonyithatz. De más volna, Peter wram, előtted: Mert Debreczembn est fogadád, Hogy meg bizonyítod, Hogy a Christus, finte vgy legyen omagatol valo láthatatlan, halhatatlan Istē, Mint az Attya. Ez volna főképpen előtted, és est mostan meg kellen bizonyitanod.

MELIVS PETER. Várd el czac, Meg látod, Hogy meg bizonyítom, mikor vdeie: Söt inkább imez három dolgot akarom meg bizonyítani. Első, Hogy omagatol valo, halhatatlan és láthatatlan Isten legyen. Másod, Hogy a Christus a meg testessülésnec előtte czodakat tött az o testamentomban. Harmadfor, Hogy vgy kellyen imádnunc a Christust, mint az Attyát, és azon okokért: De látod, Hogy mostan annac módia nincz, Es egyebeken vagon most a Disputacionac rendi.

A FELSEGES KIRALY 2c. Nem fűkség ebben hallástást tónni, Hanem bizonyicz meg, Hogy erthessüc tudományodnac igaz voltát.

MELIVS PETER. Meg bizonyítom:

*In v. forden
fuit.
In N. farit*

*hoc est hic labor
est.*

VETELKEDESSE.

*ha meg bizonyítod sz. iras
bol igazd l. p. Meliv.*

tom: Minden ember halgasson rea.

Leg előfer, Az Zachariásnac 14, réfét olvasásac meg. Ecképpen fól: Es ki ió az Iehoua, és hadakozic a nép ellen, Miképpen hadakozot az vtkezetnec vdeien. Az napon az o labai álnac az olay hegyen, melly Ierusalem ellenébe vagon napkelettre, Es az olayfánac hegye kettő fakad nagy czattogással, Fél réfe nap kelettre, és fél réfe nap nyugatra, Es meg valastatic az hegy nec fele északra, és délre. Es eliő az Iehoua, én Istenem, és minden Sentec o vele: Es az Iehoua leszen Király az egész földén. Az napokban egy Iehoua leszen, Es az o Neue egy leszen. Ez meg mondot igékben három képpen bizonyitatic, Hogy a Christus omagatol valo Isten, és Iehoua legyen.

DAVID FERENTZ. Soholt itt Zachariás Propheta nem mondia, Hogy a Christus omagatol valo Isten legyen. Az Iehouaról fol: Tónnen magad látod. Ezokaért est kérdem tölled, Kiczoda ez az Iehoua, kiról a Propheta fol:

MELIVS PETER. A Christusról fol, Nem az Attyáról: Mert annac laba ninczen.

DAVID FERENTZ. Ielen valo dologról fólle, Auagy iouendöröl:

MELIVS PETER. Két képpen fól az irás a Christusról, az iouendó áldozatra nézuen, Iouendöröl az ielen valóért az ielen valoról. Somma: Egyic réfe az iouendöröl: A másic, az ielen valoról, Ki hadakozic, Az o labai az olay hegyen álnac.

DAVID FERENTZ. Iouendöröl fól.

NEGYED NAPNAC

ſól, Nem ielen valorol: Egredietur, preliabitur,
Stabunt pedes eius 2c.

Secor wram
MELIVS PETER. Az ielen valo-
rol ſól, Tudni illic arrol az Iehouarol, melly
egy az Attyáual, Tudni illic amaz öröckévalo
Fiu, ki kezdettől fogua hadakozot, az ő Attyá-
ual, az ő hívei mellet. Iőuendő mondás, Hogy
legyen, meg engedhetem, Arra valo tekéntetben,
Hogy à testet fel vőtte.

AZ N. BEKES GASPAR. An-
nac az öröktől foguán valo Fiunac, Peter wram,
volté laba: Am láld, Hanem iőuendő dolog abr-
áſtatic:

DAVID FERENTZ. Az az Ieho-
ua, kiről mondatic, hogy ki iő, és hadakozic,
Egy helyről másikra nem megyen, Hanem min-
denűt vagyon. Mikor kedig iőni mondatic, ma-
gyarázattya vagyon: Mert az ő czelkődetince
és hatalmánacielē volta mutatit meg, Vagy An-
gyali által, Vagy egyéb eskőzi által: Noha az
Attya Isten az ő testamentomban hadakozot mē
érőttinc: Es hadakozic fő képpen, Miképpen
Rom. 8, írva vagyon. Most is mind azon által an-
nac az hadakozásnac tellyes volta ez wy testa-
mentomban bizonyítatott meg. Es ecképpen iő-
uendőre néz ez à hadakozás.

Miképpen azért az ő testamentomban az
Isten, az ő kegyelmesseget meg mutattya az ő né-
péhez, Meg őltalmazuán őket, Azonképpen a-
karia meg mutatni az ő Fia által, ki meg győzuén
à Poklor à Kárhozatot, győzedelemmel az olay
ſáunac hegyén labaiual áluán, fel vitetéc à dőcze-
ségben:

VETELKEDESSF.

ſégben: Ki Iehona mostan egy wr, Ki mindene-
ken wralkodic.

Az Prophetáknal iőuendő dolgoc vgy iratat-
nac meg, mint ielen valoc, Az dolgoknac bizony-
os voltaért. Iratatnac iőuendő dolgoc is, Melly-
eknec be tellyesítéſſec, à Chsistusban mutatnac
meg: Miképpen az Euangelistác irásokból nyil-
uán vagyon. Mert mikor az ő testamentomból
bizonyítot hoznac be, Vtánna vettic: Vt adim-
pleretur quod dictum est per 2c: Nyiluan meg mu-
tatatic ez, Peter Apastol predicacioiabol, Acto.
10. Ennec telſnec minden prophetác tanubizon-
ſagot, Nem másnac ebben, Vagy annac, ki eze-
lőt volt volna. Szent Ianos kedig Euangeliomá-
nac első részében: A törvény és à Prophetác ſent
Ianosic: Mert az immár el iőt, kiről iőuendő ilte-
nec, Es az igért Meſiást Kereſtelő Ianos wyáual
mutatta meg.

Azonképpen Esaiásnac 61, részében, Vgy
mint ielen valo dologrol ſól à Propheta: Az Wr-
nac lelke én raytam, Es meg kent engemet. Mi-
nd azon által Christus Wrunc ſent Lucásnac 4,
részében aſt mondia: Ma tellyesedet be ez Pro-
phecia ő rayta.

Azonképpen Christus Wrunc, mikor az ő
törvényt magyarázza, aſt mondia: Mondottatot
tűnēktec, Auagy Moſeſtől, Auagy az én Atty-
ámtól. Mikor kedig az wy testamentomban ő ſól,
Aſt mondia: En kedig eſt mondom tűnēktec,
Eſt ſemmiképpē nem mondhatna, Hogy ha az ő
testamen-

NEGYED NAPNAC

testamentomban ő fölt volna, Auagy czeleködet volna. Sem nem mondhatna Pál Apasztol őtet az wy testamentomban Közbeiarónac, Hogy ha az ő testamentomban volt volna Közbeiaro, Auagy az ő testamentomban valamit czeleködet volna, Es ha à fönt attyákhoz el iött az ő testamentomban, és hadakozot éröttec, Miképpen Peter wrā Zachariás Prophetanac 14, részéből akaria bizonyítani: Semmiképpen meg nem álhat, A mi à Sidóknac irt leuelénec 9, részében à Christusrol mondatic: Most kedig ez világnac vége felé, à bűnnec meg rontassaért az ő áldozattyában meg ielent: Masodszor bűnnelkül ielenic meg mindeneknec, kic őtet variác vduólségre.

Ket fele meg ielenését à Christusnac mutattya az irás. Egyser, Mikor föületett és fönuedet à mű bűneünkért. Masodszor: Mikor el iő itélni eleve-
neket és holtakat. Az harmadic, Hogy Angyali abrazatban az attyáknac meg ielent volna, nem egyéb, Hanem emberi álm, és az Antichristustól talált fömfén vestés, és hazugság.

MELIVS PETER. Hallya meg kegyelmetec: En az én Attyamfiával egyetemben meg bizonyítám, Hogy az Iesus Christus őmagától valo Iehoua Isten legyen. Leg előser, Zachariásnac 14, részéből, Ahol à Christus Iehouánac, és egy Istennec neuezi. Ket képpen akara afit meg rontani Ferentz wram. Leg előser euel: Mert az Attyarol mondia hogy föl à Propheta. Es az ő feleleti semmiképpen meg nem álhat. Mert az à ki iőués, hogy à Christus tiftire, és meg testessitlésére nézzen, nyiluan meg bizonyitatic Miche-
ásnac 5,

VETELKEDESSE

ásnac 5; részében. Azonképpen, Ioh. 8. 12: Ki iötttem az én Attyámtól, Es ez vilagra iötttem 2c. Most is afit mondom, Hogy semmiképpen az Attyára nem magyaráshatic: Mert soholt nem oluassuc, Hogy az Attya el iött volna, Hanem czac à Fiuról. Ezokaért est mondom, Hogy az Istennec Lelke ellen magyarázza est è bizonyágot. Mert az el iőués, czac à Fiunac tulaydonyitatic, Baruc. 3. 1. Tim. 2. Es à Sabellius Heretneksege ez, Mikor afit mondia, Hogy az ő testamentomban az Attya Isten hadakozot, Az wy testamentomban kedig à Fiuról magyarástatic: Köuetközic, Hogy az Attya legyen à Fiu.

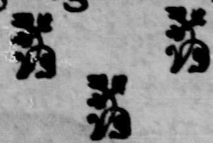
Masodszor, Euel akara meg rontani, Hogy noha à Prophetác, vgy mint ielen valo dologról iőuedülne, De mindenkoron az iőuendöre néz-
nec, Es à Propheciáknac be tellyesitessic à Christus emberségében bizonyitacnac meg. Holot az Sidóknac irt leuelből ket meg ielenest hozál elő, Es az harmadikat tagadád, Irás ellen fölál. Mert az harmadic meg ielenésről is emleközic az irás. Mert az ő testamentomban az Attyákhoz is el iött, Miképpen Zachariásnac 2, részéből nyiluan vagyon: Te Sion, Fufs el, Melly lakozol Babiloniánac leánya melet. Mert est mondia à seregek-
nec wra: Engemet küldet à népökhöz, Mellyec tuteket meg föstottanac: Mert à ki tuteket illet, Az én fömeimnec fényét illeti 2c. A Propheta itt è helyen kettőről emleközic: Előser, Hogy az Iehoua, az Attya Isten à Christust elküldte, Hogy Babelnec fokságából az ő népét meg sabadicza. Az vtán, az ielen valo czeleködettről: Imè el
T megyec,

*Mohy, no es optimus,
quia sua no confirmati*

megyec, és meg ielenem teneked, Es én te közet-
ted lebec.

DAVID FERENTZ. Peter wram
az én feleletemet, (mellyet az egész fent írásnac
follýássa ferént rendelt, Tudni illic, Hogy az
Attya Isten az ó testamentomban, az ó Prophe-
tai által íduendólt az ó Fia felől, Czoda kereft fo-
gásockal akara meg rontani, Tudni illic, Hogy à
ki ídués semmiképpen az Attyához nem illic, és
az Attyáról nem magyarástathatic. Maga mikép-
pen Abacuc Prophetánac 3, részében írúán vagy-
on, ó is mondatic ki ídni, és hadakozni, az ó né-
pének meg maradásaért. Azonképpen Abacuc
Propheta inti à híueket 2, részében, az Attya I-
sten segítségének varasára. Okát veti: Mert fiet-
séggel el íd, és nem kélic. Veniens veniet, & non
tardabit. Az ó valoban való elieutele kedig az
ó Fiaban mutatot meg. Arrol à ki íduésről íol
Micheas Propheta, Nem valami Istenségnek, au-
agy öröktől foguán való Fiunac ki íduéséről.
Lálsd meg azon Prophetánac fent Mathé 2, részé-
ben magyarázattyát, Es Christus Wrunknac bi-
zonfágtételét, Ioh. 5. 6. 8. 10. 17. Luc. 2. 1. Cor. 15.

AZ N. BEKES GASPÁR.
Aft akaria ó felsége, Hogy most el hadiác,
Es holnap, à mű feleleteben hátra va-
gyon, véghöz vigyed.

AZ

AZ ÓTÓDIC

NAPON VALO VETELKEDES,
Az az, Mind fent Hauánac
24, napián.

DAVID FERENTZ. Könyörgünc
az vilagosságnac Attyánac, Hogy az ó kegyel-
mességének főmeit fordicza mű reánc, Es tanyí-
czon meg múnket az ó igéiének igaz értelmére,
Hogy mindenekben à mű fent Attyánkac en-
gedheffünc, Es igaz lelki vigasztalást találhassunc:
Amen, Mű Attyánc 2c.

MELIVS PETER. Mű is könyör-
günc az Istennek, az irgamalságnac Attyánac,
kic egy nyeluel vallyuc, Hogy az Iesus Chri-
stus egy Isten legyen az ó Attyával, és azon te-
remtő, vduézitő, Az ó igéreti ferént halgas-
son meg minket az ó Fiaért, az ó Neuének dű-
czőségére, Es à kerefttyéni gyűleközetnek épü-
letire. Te meg ígérted, Ha ki fűkelkődic bölcze-
ség nélkül, Hogy ónekie meg adod: Es aft mon-
tad: Mikor tűteket, Feiedelmec, auagy Királyoc
eleyben vífnec, Ne gondolkodiatoc, Mit kel-
lyen íolnatoc: Mert az oraban meg adatattic tű-
nektec. Te hostál múnket ide: Ezokaért vilago-
sicz meg múnket à te fent Lelkeddel, Hogy à
te vduézitő igédet meg esmerhesfűc, Ki à te
dűczőségedet nem nagyoc által, Hanem kűsde-
dec által akartad elő vinned: Adgy mún-
kűnc igaz értelmet, Hogy à te fent Fiad-
nac valóságos Istenségét, és fent Léleknek,

*Meliúsi gen
oltalmazza
az Harom-
sagot, De
nem mer an-
nac könyör-
geni, Hané
à mű Isten
nűnknecesa
sedezic 2c.*

*Nota bene
Lector bone*

*Nem kűsde
műt forditsa
Lemhr, /, meg lat
meg fűc, fűc
Lemhr, /, meg lat
Lemhr, /, meg lat
Lemhr, /, meg lat*

ÖTÖD NAPNAC

meg oltalmazhassuc, Es az nagyokat és bölcseket, kic engemet bolondnac és kábánac mondanac lönni, meg ségyeniczed.

Tégedet kedig, Ferentz wram, azon kérlec, Hogy czendességgel hagasd meg beszédemet. Erről emlekőstetem à Keresttyéneket leg előser, Hogy à mű Istenünknek az ő tíftelességére teremtetűnc, az Istennek tíftelességébē jár: Hát az Istennek az ő dolgához mosdattlanul nem nyulhatunc, Hanem az Istennek dűczőségét meg oltalmazhassuc. Azért vgy kezdiűnc hozza, Hogy az Istennek dűczősége meg maradhasson, Es az Istennek gyűlekőzete építetesséc: A mű ortzanc bator ségyenűllyen meg, Czac dűczőitesséc meg az Isten. Tudod ašt, hogy Debrecemben így vala fogadássunc, Hogy meg bizonyiczad, Hogy czac az Attya legyen az egy teremto Isten, és nem à Fiu, és à sēnt Lélec. Meg nem bizonyíthattad, Hogy czac az legyen à teremto, Es nem à Fiu, és à sēnt Lélec. Ackor ašt mondád, Hogy én bizonyiczam meg, Hogy à Fiu, és sēnt Lélec őmagától valo imádando Isten legyen, Es az én vallássom mellé akarš állani. En mind Debrecembē, mind itt vártam, Hogy meg bizonyiczad, Hogy czac az Attya legyē teremto, Es nem à Fiu, és à sēnt Lélec: Mert est tagadiuc mű. Est mind eddic meg nem bizonyíthattad. Most immár meg bizonyítom, Hogy à Christus őmagától valo Isten. Láthatatlan és halhatatlan. Est kedig olly rendel műuelem, mint Pál Apostol, 1. Corinth. 14. ranyit, Tudni illic, Az Istennek gyűlekőzetinec épületire, Mert ez è dolog Istennek tíftelességét nézi.

*az is bizonyítá
Fiu és a sēnt ašt*

*igred, de soha bi-
zony art nēst al-
had, sēnt ašt
sēnt ašt
173.*

VETELKEDESSE.

nézi. En mosdattlan kezél hozá nem nyuloc, Hanem ašt kəuánom, Hogy ezec, az én Attyám fiait éllyéc meg, mind az én vallássomat, mind à tityedet. Te se šol à Sophisticabol. En ašt fogadom, Hogy nem šoloc, Hanem, minden én beszédemet az Istennek Igeiéből meg acarom bizonyitanom. Azon kérlec, io Ferentz wram, Hogy te is rövid kešéddel šoly. En kezetem kedig, és te közetted, az Isten, az ő sēnt gyűlekőzeti, és az én Attyám fiait legyenec ítélő bírác: Mert látom, Hogy az én magyarázatomat Christus ellen, sēnt Pál Apostol ellen fel fordítod, és višsa magyarázzod.

hogy ašt kəuánom

AZ. N. BEKES G A S P A R 2c. Eucl az hoššu concioual, mellyet kegyelmet el kezdé, egyebet nem akar, Hanem czac az auditoroknac à fűleket be dogni. Debrecemben ašt igéred, Hogy meg akarod bizonyítani itt à Disputacioban, Hogy à Christus olly látathatlan és halhatatlan Isten legyen mint az Attya. Ašt mondod, Hogy Ferentz wram meg nem bizonyította, Hogy czac az Attya legyen egyedűl teremto Isten: Czodálkozom, hogy nem ségyenled: Holot ő nyilván à Prophetáknac, és Euangelistáknac irásából ašt meg bizonyította: Tű kedig semmit egyebet nem műueltetec, Hanem czac sophisticalkottatoc. Es igazán mondom, Ha tű vgy bizonyítottatoc volna dolgokat, mint ő, Régen à dobot meg vttöttéc volna.

*Repulsam turpe
patit mundum
crede.*

A FELSEGES KIRALY 2c. Ašt kerdűnc tölled, Peter wram, Hogy ha immár az íteletet te közetted, és Ferentz predicator közet,

T 3 à te

ÖTÖD NAPNAC

à te Attyádfiaira hadiuc. Mi végre kéuánod eſt?
Es miczoda köuetközic belölle?

MELIVS PETER. Két okért kéua-
nom, Felsőges wram: Első, Hogy az Iſtennec
tíſtra igeiéből legyen à diſputálás. Maſodſor,
Hogy azon Iſtennec igeiéből legyen az ítélet,
Melly nem mindenekre, Hanem czac à tudofok-
ra néz, Főképpen kedig az én Attyámfiaira, Mel-
lyeckel egy vallásban vagyoc.

AZ N. BEKES GASP AR. Lám
az előtt is ő Felsőge, à mű kegyelmes Wrunc, meg
engette, Hogy ſabadon el küldhetitec à Diſputa-
ciot, valahoua ſinte akariatoc, Vagy Bezanac,
vagy Simleruſnac, Vagy Viteberben Maiorhoz:
De ezec azoknac ítéleteknec nem engedhetnec:
Mert tudíuc, Hogy mind azzoc, mind tú, aduer-
ſa pars legyetec.

RADICZIT GASP AR. Hiſem,
hogy ő Felsőgének, nagyságtoknac is ſíue arra
vezetetic, Hogy immár ennec ez vetelkődél-
nec vége lenne, De ecképpen ſoha vége nem le-
ſen, Hogy ha meg nem ítélteti ő Felsőge minden
felnec az ő feleletit, és bizonyſágit. Azért könyör-
günc ő felsőgének, Hogy veſſen véget ez vetel-
kődésnec. Mert egész Kereſtyénſégnec az ő ſő-
mei ő Felsőgére néznec. Ō Felsőgének ſíue, és à
Kereſtyéni gyülekezetenec adig meg nem czen-
deſedic, Hanem ſebes leſen, még eſt nem mű-
ueli. Ott à Felsőlden, mű köſtűnc is az egri Lu-
cász közet ezenről vetelkődés tamadot vala.
Caſſan diſputáltunc: Arbitereket valaſtottunc,
Es köues beſéddel ſóltunc: Iſtennec igeiéből
ítéletet

*Attyámfiaira hadiuc
non ordi no Markalps
Horem de qua rarta
na hira petat.*

*Hazugság oris, most amination az fogyny iamborral
pau inu-...
VETELKEDESSE.*

ítéletet töttűnc. Es minden teuelgésit meg ha-
miſitottuc. Ezokaért Felsőgettől eſt kéuányuc,
Hogy Arbitereket valaſſon Felsőged, kic ítéle-
tet tegyenec, Es az ítélet vtán à máſic fel meg
büntetűſſéc. Bizony mű pananſolkothatnanc,
Hogy ſoc boſſuſagockal illetetűnc, és hazugok-
nac neuettetűnc, Főképpen à mű attyánkfia,
Melius Peter 2c.

A FELSEGES KIRALY 2c. Mű
töllűnc, és à műetűnkűntől tűnektec ſemmi bántaſtoc
nem volt: Hogy kedig Melius Peternec à mű ſon
kat meg mondottac, Hogy à mű Birodalmunk-
ban nem Papalkodic, és à Miniftereket az igaz
valláſért ne kergelſe, A könyueket meg ne égeſſe,
Senkit hittel az ő valláſſa mellé ne köttelezen, Ez
az oka: Mert à mű birodalmunkban, Miképpen
arrol orſág végezé is vagyon, mű aſt akariuc,
Hogy ſabafág legyen. Touábba, Tudgyuc, Ho-
gy à hitt Iſtennec aiándékia, Es à lelki eſmeret
ſemmire erőſackal nem vitethetic. Ezokaért, Ha
ez határban meg nem marad, ſabadon à Tiſán
tul mehet.

AZ N. BEKES GASP AR 2c. Iga-
ſaggal nem mondhattatoc, Hogy én valakit kö-
zűletec ſidalommal illettem volna: Hanem tiſ-
tem ſerént, mikoron ſertelenkűttettec, és à köſ-
ſéget fel inditattatoc, ackoron ſóltattalac meg:
Es mikor fenytűeckel ſólléc amoda, A köſſégnec
ſóltam, Nem tűnektec, De ertem, mit kéuántoc,
Hogy tűmagatoc, mind * perelſec, mind Birác
lönnetec: Aſt kedig az igazſág nem mutattya.

DAVID

Melius Pe-
ter nem ny-
ughatéc az
iambor Lu-
cász wram
tol. Annac
vtánna ezec
annyira di-
ſputalánac
és itélénec,
Hogy ſinte
Szaduár va-
la à Conclu-
ſio: Meg va-
gyon ſaloa-
naioc: De
az Iſtē meg
kerelſi ray-
toc.
Mennye-
nec immár
Szaduár-
ban, és ſű-
ſenec pe-
czenet ben-
ne etc.
*
Mint Caſ-
ſan, Hogy
ſegény E-
gri Lukatſ-
ot Szaduár
ba be diſpu-
taltanac 2c.

ÖTÖD NAPNAC

DAVID FERENTZ Kérem az Istennec híueit, Halgassác meg befédemet, Peter wram, és Gáspár wram mind ketten aít kúuányác, Hogy ő töllec meg itéltessem, Es az ítelet vtán meg büntetessém, Hogy én velem is vgy czeleköthessenec, à miképpen Egri Lucással Cassán czeleköthetene. Mert addig, vgy mond, sem ő Felségéne, sem tú Nagyságtoknac meg nē ezen desbedic sūuetec, és lelki esmeretec. Minden keresztyén ember itéllye meg, Miczoda lélektől visfeltetic az ellenkező fél, Es ha nem mindenben à Pápát köuetic? Mikor ennec előtte valo vđökben az Isten az ő igazságot ki nyilatkoztatna, Nem de à Pápasoc egybe gyűltenec? Es à Királyoknac és Fejedelmeknac azon könyörgettenec, Hogy à Luthereket meg fogiác, és meg öllyéc? Es meg foguán, arra kénseritöttéc, Hogy az igazságot vissza mondiác? *Az igazságot vissza mondiác*

Az én Istenem kezében vagyoc: Ó sábad én velem, mit boczát reám: De én mindeneket késs vagyoc senuednem az igazság melet, à mellyet tanyítottam. Mert eleitől foguán tanyitáffomnac tzéllye czac erre nézet, Hogy az egy teremto Isten meg esmertetséc, és fel magasztaltséc: Ennec kedig az ő egyettlen egy Fia, à Iesus Christus, ki fogantatott sēt Lélektől, és sūletet sūz Mariától, Ki büneünkért à keresztfán meg hólt: Ha azért senuednem kel, őremest, io lelki esmerettel senuedec, Es senki Graciaiát nem kérem: Es félelemért, auagy kedwért vallássomat meg nem változtatom, Mint tú. Mert ennec előtte elhatárocc az Allatott és à Sömélyt, Az vtán három kúlembező

VETELKÉDESSE.

kúlembező tulaydonóságokat találtatoc: Mostan kedig vissfontac az Allat és Sömélyec mellé álatatoc.

MELIVS PETER. Ocka volt, Miért akkor el allottunc vala az Allat és Sömély melől: De immár vgyan vallyuc, Es az Istennec igeiéből meg is akariuc bidonyítani.

DAVID FERENTZ. Tegnap, à mint meg hallóc, Peter wram fel fogada, Hogy meg bizonyította, Hogy à Christus azon teremto Isten legyen, ki az Attya, őmagától valo lehoua, látathatlan, és halhatatlan. Annac bizonságára ra kedig Zachariás Prophetanac, 14, részéből hozza bizonságot, Hol à Propheta aít mondia: Hogy ki iő az lehoua, és hadakozic az ő népeért, Es az ő labai az olayfánac teteián álnac. Itéllye meg az Istennec Gyülekezeti, Ha valamit bizonyította?

Masodszor, Ezen Zachariásnac 2, részéből: Az Wr küldet engemet, hogy Babelből az ő n'pét meg sabadiczam. Aít mondia, Hogy ezec à Propheciác à Christusrol sōlnac: Ezokaért köuetközic belőle, Hogy à Christus legyen amaz magától valo Isten is lehoua.

Feleléc én, Hogy ezekből nem köuetközic az, à mit Peter wramnac bizonyítani kellene. Mert à Prophetáknac irási az iőuendő Christusra néznec: Noha az iőuendő mondáffoknac erősségéc ért látatnac vgy mint ielen valo dolgokrol sōlni. Est az Istennec igeiéből meg akorom bizonyítanom. Esaiás 61, ecképpen látatit, mint ha őmaga sōlna, Az Wrac Lelke, vgy mond, én

V

raytam,

Oporteres Nem olyan de esse memora can dicitur vlt rem: Mert hgy 70 mndro igy sola hgy 70 mndro Melius Pea hgy ter oda fel: 7. 11.

Notabel lector bone 13. 7. is hgy
Minc hari tod reanc az allatot és à sōmellen ket? Lam tudod, Hogy még Feierwarot elalotunc melolec: De ezizma von lt 26.

ÖTÖD NAPNAC

raytam, Mert meg kent engemet: Maga fent Lucatnac 4, részében ő maga azt mondja, Hogy ma tellyessedet be az iőuendő mondás.

Esaiasnac 42, részében, vgy mint ielen valol mutatic folni az irás: En Wr hittalac tégedet igassagban, Es à te kezeidnel fogua visseltelec tégedet, Es attalac tégedet à népnek főuetfégere, Es à pogánoknac világossagára 2c.

Ezeket fent Maté, Euangeliomanac 2, részében, Es az Apostoli czeleködettről irt könywnec 13, részében, à Chrifto's fületéffe vtán valo vődök-nec betelleyessében mutatic meg. Es soholt az ő testamentomban Christusnac semminemű be-fédet, auagy czeleködetit meg nem találod, Hanem czac igéretben, és abrazatokban. Mert ha à Christus az ő testamentomban valamit vgy mondot volna, vagy beféllet volna, Az Euangelistác el nem titkoltác volna, Christus wrunc őnenmaga is meg vallotta volna, Holot az wy testamen-tomban soc mondásokat, és czodatételeket hoz be az ő testamentombol.

Hogy kedig vgyan valoban meg bizonyítal-séc, Hogy à Christus az ő testamentomban sem vőlt, sem czeleködet, és ingyen sem vőlt, Hanem, Hogy minden Prophetáknac mondási az iőuen-dőre néstene, Es hogy ő rolla példác, és külső ie-lec adattanac ackort. Christus Wrunknac ő maga vallását lássuc meg. Ecképpen fol kedig, Luc. 24. Ezec à befedec, mellyeket fől tam, Mikor még tū veletec volnéc. Mert szükség volt, Hogy mindenec betelleyessedienec, mellyec iruán vadnac à törüen-

VETELKEDESSE.

à törüenben, à Psalmusokban, és à Prophetákban én felőlem 2c.

E mondásban három dolgoc adatnac előnk-be: Leg előfer, Hogy az ember Iesus Christus fől őmagáról, nem más, ki az ember elöt vőlt volna. Azvtán azt mondja: Hogy ezec ő felőle vadnac iruán, à Tőuénben, à Psalmusokban, és az Prophetákban, Azaz, Az egész ő testamen-tomban: Nem hogy ő maga folt volna ott az ő testamentomban, Auagy őmagatol, Auagy à Pro-phetác által, Harmadfor, Emleközic à befedec-kről, mellyeket ielenképpen mondot az ő Apa-stolinac. Amà Papától költet befedecről, az ő testamentomban mellyeket mondot volna, egy foval sem emleközic.

Azonképpen Iohan. 20, Mikoron az ő Euan-geliomát be boronállya, à Christus czeleködetiről emleközic, mellyeket az ő tanyítuányinac ielen voltában művelt: De az ő testamentombeli czele-ködetőkről egy igéuel sem emleközic.

Végezetre, Nyiluan vagyon è mondásbol, Hogy azoknac kelet be tellyessedni, mellyec meg iőuendülttetenec ő felőle, Nem azoc, mellyec meg nē iőuédülttetenec. Ezec világosbac lesnec, hogy ha neműnemű bizonságockal meg világositatnac.

Christus wrunc, fent Ianos 13, részében azt mondja: Szükség, Hogy az irás betelleyessed-iéc: A ki én velem esic, az emeli fel az ő farkát ellenem. Az irás mondja: Nem az ő befedét. Mi-képpen azért è befedeket nem az ielen valo Chri-stusrol mondta az ő testamentomban: Azonkép-pen az ő ellésege, az Iudas, akkor ingyen sem volt,

V 2

Sem

*Em mathe
fj 20-ko
be-ol
mof-ol
minden
völ-ol
hit ony
biron*

ÖTÖD NAPNAC

Sem akkor à Christust el nem arulta. David Pro-
pheta à Christus abrazattyában őmagarol, és az ő
ellenfégiről mondra akkor ez igéket.

Azonképpen, Iohan. 2, iruán vagyon: A te
házodhoz való feretett eméftet meg engemet. E-
zekből az igékből követközéssel est hofhatna ki,
Mint ha Christus fölt volna: Holot: kedig à Pro-
pheta ő magarol föl, De vgy, Mint Christufnac
abrazattyában. Azért mondia az Euangelista:
Iruán vagyon. Nem aſt mondia: En mondot-
tam 2c.

Azonképpen, Iohen. 7. 15, és egyéb ő testa-
mentombol vót bizonyágoc, mellyec à Christuf-
nac, vgy mint ielen való halálát magyarázzác:
Holot kedig arckör ingyen sem volt az ő teste, Es
ingyen sem fenedet: Hanem, az ő halálánac pél-
dai és abrazati mutattanac ki. Ez az oka, Miért
az Euangelistác hozà vetic: Eze meg iratatta-
nac, és löttene, Hogy az irás be tellyeffedné.
Soholt kedig à Prophecias né neueftetne, Chris-
tus befédine, Mint hogy à Christus befédit elő
fámlállác, Mindenkoron ki feiezet képpen est
mondiác: Solla Christus à Sörzetes Sidóknac, A
kőfségne. Esmet: Mondatott à régiéknec: En
kedig mondom tünktec 2c. Matt. 5.

Ezekből nyiluan meg tetzic, Valakic az ő
testamentombeli mondásokbol, az Ielen való
Christust magyarázzác, Hogy az ~~az~~ à Christust
nem esmeric: Holot az példakat és abrazatokat,
vélic őmagát à Christust lönni. Ezeknec à David
neha à Christus: Neha nemelly à Prophetác köz-
zül: Nemelly az Angyalocközszül 2c. és ecképpé
mindent

Nota bene VETELKEDESSE.

mindent egybe zurnac zauarnac. Mert miképpen
az Attya, Fiu, és fent Lélec ezeknec az allatban
egy Isten: Azonképpen nemünemü homálljos
Bizonyágockal tamasttyác az öröcké való Fiut,
Es aſt mondiác, Hogy à Christus föllot, Holott
az Attya Istē föllot ő felőle, Auagy à Prophetác,
Auagy David ő képében.

Sommaia befédemne ez, Hogy à Christus
az ő testamentomban meg ígértet, Es külemb
külemb képpen abraſtatott, Az wy testamen-
tomban meg adator, fölt tanyitott, czodákat tött,
Es à mſ vduességünket meg tekéllente. Es valaki
aſt vallya, Hogy az előt volt, Es nem à testben,
Hogy az Antichrustust követi, 1. Ioh. 4.

Zacharias Prophetanac masodic réféből,
semmiképpen nem bizonyitatic, Hogy à Christus
küldetett volna à Sido népne az Babiloniai
fokfágbol való meg ſabadítáfra, Holot az Isten-
nec igéie à Christufnac czac két el iöuetelről föl.
Semmiképpen azért irás ellen mas el iöuetet
nem mutathattyuc, sem valhattyuc.

Ezeket böuebben akarám elő fámlálni, Es a-
karám à Prophetác irásinac sommaiat elő fámlál-
nom, Hogy ezeknél bizonyágit igazán meg ert-
hetnőc.

MELIVS PETER. A te beféded-
nec sommaia ez: Valahol à Prophetác Christuf-
rol fölnac, Az iöuendöröl fölnac, Nem az ielen
valorol: En aſt mondom Hogy ez è beféd hamis
legyē, Meg bizonyitatic, Colof. 1. 2. Heb. 1. A
mennyben à Christus Istenec képe. Minden te-
remtet állatoknac első fölette, Es mindeneknec

Nota bene.

ÖTÖDNAPNAC

előtte vagyon. De a menyében ember, Es ez az
 iöuendö áldozatra mindenec abrazatoc, eckép-
 pen föl Pál Apastol, Col. 2, A törvény az iöuen-
 dö dolgoknac abrazattya, A Christus kedig an-
 nac a teste. Testére nézue, iöuendöröl mondatta-
 tic, Nem Istenségére és fiúságára. Mert fiúságára
 nézue, és Istenségére, az ö kiöuetele öröktől fog-
 uán vagyon: Mert egy Isten ö Attyáual, Zacha-
 riás Prophetánac mindenec bizonságát hamissan
 magyarazád: Mert nem czac iöuendöröl, Hanem
 ielen valorol is föl, Miképpen hadakozot az vt-
 közetnec napián az Iehoua. Az emberiség nem
 Iehoua. Az Christusnac Istensége hadakozot.
 Holot aít mondád, Hogy itt a Christus nem ne-
 ueftetic ömagatol valo teremö Istenec, Az ité-
 letet hagyom az istennec hiueire. Hogy a Maso-
 dic réstéböl Zachariásnac vött bizonságot semmi-
 képpen az emberiségröl nem magyaráfhatod:
 Mert aít mondia, Hogy én vagyoc az Iehoua:
 Engemet Iehouat az Iehoua boczatott: A ki tü-
 teket illet, Az én fömemnec fényét illeti. A Ch-
 ristus itt ömagat Iehouanac neuezi, a ki ielen valo
 képpen boczátatic, Nem az iöuendöröl, Hanem
 az el mutrol föl. Ezokaért mondom, Hogy a te
 magyarázatod hamis. Masodfor, Azért mon-
 dom, Hogy az emberiségre nem magyaráfhatod.
 Engemet boczatot (vgy mond) Hogy az Babi-
 loniai birodalmot meg ronczam. A Christusnac
 emberisége nem küldetöttec Nabucadnazarhoz,
 Nem az hofta ki a Sidokat Babiloniánac foklá-
 gabol: Arrol föl kedig itt, a ki öket ki hofta.
 Lelki esmeretedre kerldlec, Mond meg, Ki föl
 itt: En-

VETELKEDESSE

itt. Engemet Iehouat, az Iehoua küldet?

DAVID FERENTZ. A Propheta
 föl ömagáról, Ki által ackor az ö népét meg fa-
 badította. Iöuendöben magyrafstatic a Christus,
 Ki által az lelki Babilonnac foklágából meg fa-
 badultunc.

MELIVS PETER. Hamis az. Mert
 az Iehoua New, nem tulaydonyitatic embernec.
 Mert aít mondia: Az én dúcözégemet másnac
 nem adom.

DAVID FERENTZ. Nem mondia
 Zachariás Propheta: Engemet Iehouat, az Iehoua
 küldet el, Ha mondana is: Est e Neuet adta az
 ember Christusnac, Miképpen Jeremiásnac 23, és
 33, réseiben iruán vagyon. Pál Apastol kedig
 Philip. 2, erőlti.

Peter wram az én magyarázatomat rontané
 akaria két dologgal. Elsö, Hogy az irás a Chris-
 tusrol két képpen föl. Vgy mint ielen valorol,
 az ö Istenségeért: Vgy mint iöuendöröl az ö em-
 benségére valo tekintetbe: Ez e felelet semiképpé
 meg nem álhát. Mert az Istenec lelke ecképpen
 nem föl, Hogy az irásnac egyic rése az ö emberisé-
 gére erternéc, A masic az ö Istenségéről, Mert aít
 mondia Christus Wrunc: En felölem tesen az irás-
 tanubizonságot: Nem mondia: Az irásnac egyic
 rése, az én Istenségemról, A masic az én emberisé-
 gemról föl. Azonképpen Luc. 24: Be kellett
 tellyessedni, a mit az irás én felölem iöuendült:
 Nem az én emberiségemról: Hanem, En felölem, a
 tellyes Christus felöl. Peter Apastol, Acto. 10:
 Ennec tesnec minden Prophetac tanubizonságot:
 Ennec

*Nem az én Istenségemről,
 hanem az én emberisé-
 gemről föl.*

ÖTÖD NAPNAC

Ennec à Christufnac, Ki fogantatot fent Lélektől, Es fületöt füz Mariától, Nem másnac ezen kőuül. A Prophetáknac minden írásí à Christus felől, az első ígérethől folynac: Az affonyallatnac magua, Meg ronntya à kégyonac à feist: Azonk'ppen Kereftelő Ianos, Mikor el küldé az ő tanyituanyt, afit kerdeté Christustól: Hogy ha ő volna, kiről à Prophetác iőuendültec volna, Auagy mást kellene várnioc? Matt. 11.

Azonk'ppen Martha: Te vagy az Istenec Fia, ki iőuendő vala, ez világra. Egyeb Christusról, és Istenec fiaról, nem emlekőzic az irás, Te keried bator, à mint finte akarod, Azon egy Christusról, még ígért Mefsiasról, Eft neuzei Istenec, Nem mást ez előt, Ki auagy az Haromságban masodic főmély vólt volna, Auagy azon Isten vólt volna, ki az Attya.

Masodfor, Pál Apastol mondását, Col. 2: A törvény kedig, az iőuendő dolgoknac abra-zattya, Annac à teste kedig à Christus, Az iőuendő áldozatokra magyarazád: Az íget, Testet, kedig, emberfégről. Itéllye meg minden kerefttyén, Ha nem nagy erőszakot műuele az irásson. Pál Apol. az egész törvényről fol, ő kedig à törvényec egyic részére vonfia. Pál Apastol à törvényec vgy mint árnyéknac az ő állattyát magyarazza, az ígében (Teste): ő kedig à Christus emberfégré.

AZ VITEZLŐ BOCZKAI GYÓRGY.
Wrunc ő Felsőge erre inter bennetec, Hogy czen-defűggel disputálljatoc, Egy mást ne rutolljatoc, Es ő Felsőge főméllyét és ielen vóltát meg beczülljétec,
DAVID

*szöveg szerkesztés
mi Meliusnak.*

VE TELKEDESSE.

DAVID FERENTZ. Ezen Pál Apastol, Rom. 10, meg veti à te magyarazatod, Mikor afit mondia: A törvényec vége à Christus: Nem czac az áldozatoknac, Hanem az egész törvényec. Szent Ianos első részében: A törvény és à Prophetác fent Ianosic. Miért fent Ianosic? Mert wyauval mutatta meg à Christust, Kiről à Prophetác iőuendültenec.

Hogy afit mondád, harmadfor, Hogy hamis az én feleletem, Hogy nem fól à Prophetaról: Mert afit mondia: Az Iehoua küldet engemet Iehouát: Most is afit mondom, Hogy hamis az, Ki az írást hamissul citállja: Mert ninczen az Bibliában: Az Iehoua boczatot engemet Iehouát. Ha finte kedig vgy volna, ki ninczen, vgyan azért az én feleletem igaz volna. Mert à New Iehoua, az Angyaloknac is, és az ember Iesus Christufnac tulaydonyitatic, Miképpen Jeremiasnac 23. és 33. részéből bizonyítám, Eft kerdem tölled Peter wram, Vallodé afit az Iesus Christust, Ki fogantatot fent Lélektől, Es fületet füz Mariától, Hogy ha az à Iehoua Isten legyen, Auagy nem?

MELIVS PETER. Vallom Iehouánac lönni, De nem azért, Hogy fogantatot fent Lélektől, Es fületöt füz Mariától, Hanem hogy öröcké valo Isten, Es az, az öröcké valo Isten egyessült meg euel az ember Iesus Christussal.

DAVID FERENTZ. En kedig afit mondom, Es à fent Ianosnac follyassa ferént est vallom, Hogy valamikor az ige, Isten, vettetic à Christus mellé, Es à Christufnac tulaydonyitatic, Az ember Christus ertetic, Nem valami egyeb

X masodic

*Nem az Iesus
Mert mi J. Jona.*

*Communio
idionat falsum
Communio.*

ÖTÖD NAPNAC

Masodic bömely à Haromságban, Auagy öröcké
valo Fiu.

MELIVS PETER. Eft kerdem tö-
led, Hogy ha az emberfég à Christusban, Auagy
az Istenfég mondatafféc Iehouanac?

DAVID FERENTZ. Valami à test-
nec felötte, auagy à test köuül vagyon à Christuf-
ban, à mit az Attya à Christusnac adot, az, az ő
Istenfége. Adta kedig önekie az ő düczöfégét,
Iohan. 12. 17, Az ő Istenfégének tellyes voltát:
A Neuet, melly minden New nec felötte vagyon:
A meg sentelő Lelket, Ez az ő Istenfége. Az
emberfégért, melly David maguából vagyon,
ember: A meg sentelő Lélekért, Isten, és Isten-
nec Fia, Rom. 1.

MELIVS PETER. A te feleletből
ket hamis dolog köuetközic. Első, Hogy hamis
legyen az irás, melly afit bizonyittya, Hogy egy-
enlő Isten legyen à Christus az ő Attyához, Ho-
gy Istennek fiaiát Fia legyen, Hogy Istennek abra-
zattyaban legyen. Hogy ha az meg sentelő Lé-
lektől vagyon az ő Istenfége, Köuetközic. Hogy
à sent Lélec mind Istenfégének, mind emberfe-
gének à Christusnac Atya legyen, Mellyet az irás
mindenüt meg vet. Miképpen azért à Christus
nem sent Lélec fia: Azzonképpen az ő Istenfége
nem ő töle vagyon. Masodic hamis, à melly fe-
leletéből köuetközic, imez: Az irásnac igassága
meg nem maradhad, Melly mikor à Christusról
sol, az ő emberfégét az Istenfegtől meg valaftya.
Esaiafnac 7. 8. 11, részében, à kit affonnyállat
maguánac, David gyökerenec neuez, Azont vi-
fontac

*Non est dignus natus
Christi.*

VE TEL KEDESSE.

fontac Iehouánac neuezi. Azonképpen Pál A-
pastol, Test berént kit David maguából valonac
neuez: Azont öröcké valo áldando Istennek hiya:
Rom. 9.

DAVID FERENTZ. Peter wram
afit monda, Hogy ket hamis köuetközic az én fe-
letemből: Első, Hogy meg tagattatic à Christuf-
nac egyenlőfége az ő Attyával: Sőt inkább ez bi-
zonyittya az ő egyenlőfégét. Mert ha azon Isten
volna, Egyenlő ahoz nem lehetne. Es soholt az
írás nem mondia egyenlő Istennek: Hanem, Isten-
höz egyenlő. Es ez à Christus egyenlőfége az ő
mennyei sent Attyához, Hogy az ő Istenfégét
nekie adta, Iobiára fel vltötte, Es minden hatal-
mot adot ő nekie, Mennyben és földön, Minden
bölczeségének és iouoltanac drága kenczeit ő ben-
ne helyheftötte. Es ez az oka, miért az ő tulay-
don és fiaiát Fia, Rom. 8, Egyetlen egy sülette:
Mert az ő Lelke által sülte, Egyfer, kedig, Nem
ketfer, A mint tú vallyatoc: Előfer, Az ő Attyá-
nac allattyából öröktől fogua: Masodfor, A
süznec, az ő méhéből.

Hogy afit mondád, Hogy ebből az köuetkö-
zic, Hogy à Christus, Nem az Attya Isten fia, Ha-
nem à sent Lélecké lönne, Afit felelem, Hogy
nem köuetközic: Mert à Lélec, az Attya Istenec
Lelke: Es à sületésnec az ő modia és formaia
magyarástratic meg ebben, Mikor afit mondiuc:
Fogantatéc sent Lélektől: Nem az, ki legyen az
ő Atya. Mert ő neki töb és más Atya ninczen,
az Atya Istennek. Ecképpé magyarázza est meg
az Angyal à süz Marianac, Mikor afit kerdi,
X₂ Mikép-

*Non est dignus natus
Christi.*

ÖTÖD NAPNAC

Miképpen lehessen: A Szent Lélec te read fál, Es a felséges Istenec az ő ereie környéköz tegedet, Es a mitőled fületic, A felséges Isten Fianac neuetetic. Ez a Szent Lélec a felséges Istenec az ő ereie. Ezokaért, Nem a Szent Lélec fia, Hanem az Atria Istenne.

Masodfor: Hogy afit mondád, Hogy az a hamis köuetközic belőle, Hogy az írásnac igassága meg nem maradhat, mellyben a Christus embersege meg valastatic, az ő Istenfégétől. Sőt inkább est valastya meg, az írásnac folyássa ferént, az emberseget az Istenfegtől: Mert az emberfég Dauid nac maguabol vagyon: Az Istenfég kedig a meg fentelő Lélektől: Es ecképpen nem kettő. Hanē egy a Christus. Ezent bizonyittya Esaiasbol vott mondástloc: Imē a fűz fogad méhében, és gyermeket fűl. Es hiyad az ő neuet Emanuelnac. Az mondatic Emanuelnac, a kit fűz méhében fogadot, és ki fületett: Nem az, a ki az előt volt volna. Azonképpen Esaiasnac 9, és 11, részében. Az Iehouanac Lelke meg nyugfic ő rayta. Meg magyarázza Szent Ianos Euangeliománac első részében, kin nyugut meg az Istenec Lelke. Ez Peter wram ellen vetésre valo feleletem. De meg emleközzel, Peter wram, arrol, Hogy tegnap afit fogadad, Hogy meg bizonyitod, Hogy a Christus azon látathatlan és halhatatlan Isten legyen, ki az Atya: Kérlec immár bizonyicz meg, Hogy tudományodnac igassága nyiluan kiteséc.

AZ VITEZLŐ BOCZKAI GYÓRGY.
Ő Felsége akarattya Peter wram, hogy meg bizo-

VETELKEDÉSSE.

bizonyiczad, Hogy a Christus a Szent írásban látathatlan, és halhatatlan Istenec mondattaséc.

CEGLEDI GYÓRGY. Felséges természet ferént valo Feiedelműnc: Könyörgünc Felségednec, mind feienként, Hogy Fels. arrol meg emleközzéc, miért gyültünc: Könyörgünc Fels. Hogy mostan a disputacio elő mennyen, és az igasság ki mutaséc. Az vtán, Ha Peter wramnac, és Ferentz wramnac mi dolga leszen egymással, Szabadó disputálhatnac. Ha kedig Peter wram disputál, Erről vgyan mű protestallunc, Ha miben meg fogyatkozic, Hogy mű a mű vallassunkat melleie nem köttelezic.

DAVID FERENTZ. Kérlec, ferető Peter wram, Vgyan betű ferént mutasd meg, Hol neuzi az írás a Christust lathatatlan, és halhatatlan Istenec: Ha meg bizonyitod: Az Istenec igassága, és Neuenec tisztessége maradiion meg: En kéff vagyoc engednem. Ha kedig meg nem bizonyithatod: Ne versenggy, Hanem engedgy te is az igasságnac.

MELIVS PETER. Ha afit akarod, Hogy az Istenec tisztessége elő mennyen, Had az íteletet az Istenec gyüleközetire. Kéff vagyoc betű ferént meg bizonyitanom. Czac est kéuanom, Hogy a minemű bizonságot elő hozoc, Hogy az én atyámfiái tegyenec arrol íteletet.

Ecképpen bizonyitom azért. Leg előfer, Hogy a Christus legyen amaz látathatlan és halhatatlan Isten, Pál Apastol, 1. Tim. 6: ecképpen fól: Est paranczolom teneked az Isten elöt, Ki mindeneket vduözic, Es a Christus elöt, ki Pontius Pilatus-

X;

Pilatus-

*As igazságot
még az tudos
Lakis, felmül
Jogi meg jü-
- h-
- h-
- h-*

*Peiuszajodat
megmutattya
Sauszod.*

*De furem non
in peccatis malis
licetis.*

*o Chris
duply, ad
o fia*

Lebymeitgusthor Gajoule Melianak mindi biffodi.

ÖTÖD NAPNAC

Pilatusnac alatta io vallást tött bizonyágtétel, Hogy macula nélkül, meg fedhetetlen, a paranczolatot meg őrizzed, a mű Wrunc Iesus Christusnac elidüeteleiglen, Mellyet az ő vdeieében meg mutad amaz egyedül bodog és hatalmas Királyoknac Királya, és wraknac wra, Kineg egyedül az halhatatlanság vagyon, Es olly vilagosságban lackic, a houa senki nem férhet, Kít semmi ember nem láttot, és nem láthat: Kinec dűczőség, és birodalom mind öröcké. Ez igékben mind a három meg találtatic: Hogy őmagatol valo Isten legyen, Hogy halhatatlan és láthatatlan legyen, Hogy pedig Pál Apastol ez igékben a Christufrol, és nem az Attyarol szóllyon, két képpen bizonyitom: Előfer, Mert azt mondia, Hogy az ő idüetelit meg mutattya, Az itélettre a Christus io el, Nem az Attya, Miképpen hitünknek agában is vallyuc: Es onnét iduendő itelni e leveleket és hóltakat. Masodfor: Mert Apoc. 17. 19, ezen Christus Királyoknac Királyánac, és Wraknac Wránac neuestetic. Hogy kedig azt mondia: Kít soha senki nem látot, erti az ő Istensegéről, Mert miképpen az Attyánac az ő Istensege láthatatlan, Azonképpen a Fiunac Istensege is: Es miképpen az Attya láthatoua tötte őnenmagát a Fiuban, Azonképpen a Fiu is láthato a testben.

DAVID FERENTZ. Peter wram, Pál Apastolnac bizonyágából bizonyítani akarja, Hogy a Christus legyen amaz egyedül őmagatol valo láthatatlan és halhatatlan Isten. En kedig

VETELKEDESSÉ.

kedig azt mondom, Hogy ez igéc a Christufrol nem magyarazhatatnac. Mert Christus Wrunc bent Ianosnac hetedic részében, azt mondia, Hogy ő, az ő Attyától vagyon, Nem őmagatol.

Masodfor: Az igéknek folyássa is ezent mutattya meg. Mert meg valastuánból az Attya Istenről, Es az Christufrol: Az Isten előtt, Ki mindeneket vduezit, Es az Iesus Christus elöt paranczolom teneked, Melly Pontius Pilatusnac alatta tanubizonyágot tött. A Christus az, a ki tanubizonyágot tött Pontius Pilatusnac alatta, Miképpen hitünknek agában vallyuc, Nem az Attya. Ezen Attya Isten, ki mindeneket vduozit, és a paranczolatot adta, Azon őmagatol valo bodog és halhatatlan Isten, Ki az Iesus Christust a meg rögzet vdöre el küldte, Hogy ez vilagot meg itéllye, Ezen mutattya meg múnékünc a Christufnac az ő el idüetelit, Es az áltál iteli meg ez vilagot, Acto. 14. 17. Rom. 2.

Harmadfor, Hogy Pál Apastol az Attyáról szóllyon, Meg bizonyítatic ezen Pál Apastol leueléne első részéből, Mikor azt mondia, Hogy azért talált irgalmaságot, Hogy ő rayta akarta az Iesus Christus leg előfer minden békesléggel valo túrést meg mutatni, azzoknac tanyitásokra, kic hiendoc ő benne az öröc élettre. Ezt kedig meg esmeruén az iót, Hogy az Attya Istentől legyen, Vtánna veti: Ez világnac kedig Királyánac, halhatatlannac, és láthatatlannac egyedül valo Istenec, tisztesség, és dűczőség, mind öröcken öröcké.

Negyedfer, Betű ferént bizonyitom, Hogy az Attyáról szól. Mert azt mondia, Hogy az őmagatol

*1. Qui Patris in se
- genuz exiit.
2. Ep. 1. 1. 1. 1. 1.
3. 1. 1. 1. 1. 1.
4. Ep. 1. 1. 1. 1. 1.*

3. 1. 1. 1. 1. 1.

4. Ep. 1. 1. 1. 1. 1.

ÖTÖD NAPNAC

Ömagatol valo bodog halhatatlan Isten mutattya meg à Iesus Christust. Eft Christus Wrunc fent Mathéna 25, és fent Márknac 13: Mert annac az ő eliduetelénec az ő vdeiét senki nem tudia, Hanem czac az ő Attya egyedül. Ez okaért czac az Attya egyedül valo Isten, Kí à Christust elküldi, Es minékünc az ő eliduetelit meg mutattya. Mert Christus Wrunc, fent Ianosnac ötödíc részében aft mondia: Hogy az Attya, minden itéletet adot az ő Fianac.

Ötödker: Azigéc, egyedül, Halhatatlan, és láthatatlan, semmiképpen másra nem magyarástathatnac, Hanem czac az Attyára. Mert fent Ianos Euangeliomanac első részében aft mondia: Az Istent soha senki nem látta; (mint itt Pál Apastolból, Kí senki nem látot, sem lathat) De à Christus dűczeségét láttuc.

Azonképpen Christus Wrunc önnenmaga, fent Ianos Euangeliománac ötödíc részében: Az Attyám, ki engemet el boczatot, őtött tanubizonfágot én felölem: Az ő főzattyát nem hallotatoc, Semkedig az ő finét nem láttatoc. O Attyát mondia láthatlannac lönni. Ez az oka miért à Christus à láthatlan Attyánac, látható Képénec mondatic lönni.

Hogy kedig czac az Attya legyen halhatatlan, Meg bizonyitatic. Mert ha à Christus halhatatlan volt volna, Semmiképpen mü éröttünc meg nem holt volna, Es à mü büneükért vérenec ki onttassáual meg nem fűzethetet volna.

En nyiluan meg bizonyitottam, Hogy Pál Apastol az Attyáról, nem à Christusról szól. De Peter

VETELKEDESSE.

Peter wram soha meg nem bizonyithattya, Hogy Pál Apastol itt helyen à Christusról szól.

MELIVS PETER. Feleleted nec sommaia ez, Hogy az à bizonság, Mellyet én à Christusról magyarástam, Nem illic à Christusra, Hanem az Attyára. Mert Pál Apastol azon leuelnec első részében az Atyaról magyarázza. Aft mondom, Hogy hamis az: Mert ott is à Christusról szól Pál Apastol. Erről kezdí el, Mikor aft mondia: Bizonyos befed ez, és méltó be vételre, Hogy az Iesus Christus 2c, Azont neuezi ez vilá goknac Királynac, és lathatatlannac, és halhatatlannac, Nem az Attyát. Azonképpen à Romabeliek nec irt Leuelénec 9, részében, à Christust neuezi öröcké áldando Istenec. Pál Apastalbol meg bizonyitám most.

Immár Iudás Apastol leueléből bizonyitom meg. Kezdetiben mayd leuelénec ecképen szól: Nemünemü emberec alattomban be időttenec, istentelenec, kic ez elöt régénten à kárhozattra irattannac, Kic à mü Istenünk nec kegyelmességét buiaságra fordittyác: Es az Istent, ki ömagatol valo Despot, Es à mü Wrunc Iesus Christust meg tagadiác. Ezen leuelénec finte à végén: Az egyedül valo bölcz Istenec, dűczőség és tíftefég, bírodalom, most, és mind öröcké: amen. Peter Apastol, 2. Pet. 2, részében: Voltanac az Istenec népében hamis Prophetac: Tú közetetők is les nec hamis tanyitóc, Kic á alattomban ártalmas Heretnekséget hoznac be, Es az Wrát, auagy Despotot, ki őket meg váltotta, meg tagadiác.

Holott aft mondád, Hogy az halhatatlanság

Y

czac

*foli, numerale
in scriptis alij
huius no possunt,
p. 104.*

ÖTÖD NAPNAC

ezac az Atyara illic, En aſt tagadom: Mert Heb. 7, réſében, à Christus halhatatlannac neueſtetic, Melchisedeknec rendi ſerént. Más Pap tamad fel, Melly nem à törvényből leſen, kinec paranczolati teſtieg volnanac: Hanem à meg fey-tethettlen életnec ereiéből. Ha ezeket az halando Christus felől kellene erteni, Az egéſ ſent irás hamis lönne. Mert maſut az irás aſt mondia: Teſt ſerént holt meg, El kedig az Iſtennec hatalmabol. Az irás azért neha halandonac, Neha halhatatlannac mondia. Ecképpen kel ezokaért őſue egyenelliteni az iráſt. Meg holt, auagy halando, emberſége ſerént: Halhatatlan kedig Iſtéſége ſerént. Iſtenſégénec öröcké valo ereieuel halhatatlan. Ecképpen ſol ſent Peter Apaſtol: Meg öletetött teſtben: Meg eleuenyitöttet léleken. Az Iſtenſég az öröcké valo lélec, Mellyben elment, és predicállot à temletzben, az az pokolban à Leſkek nec: A teſte à koporſoba volt, Teremtett lelke à paradiczomba, öröcké valo léleken, az az, Iſtenſégében à temletzben. A Christus öröcké valo lélec volt, melly nem az emberſég. Ez à mű vduóſégünk nec fundamentoma. Ecképpen valaſttya meg az irás, Matt. 26, En Atyám: Mullyéc el én töllem à pohár, Ha lehetſéges. Az vtán: A Lélec vgyan kéſ: De à teſt gyarlo. Az Leſken, erti az Iſtenſéget: Mert à teremtet Lélekről aſt mondia: Somoru az én lelkem mind halaliglan. Két Lélekről ſól: Egyic félelmes: A máſic kéſ. Ez teremtet lélec, kinél à Christusnac más lelke is volt, amaz öröcké valo lélec,

*sententia
de ſententia*

VETELKEDESSÉ

lélec, auagy halhatatlan Iſtenſég.
Ezokaért végezettre imez erőſséggel tamaſtom feleletemet: Valaki az Iſraelnec Iſtene, Es kiben à tellyes Iſtenſég lakozic, Halhatatlan az. A Christusban à tellyes Iſtenſég lakozic. Ezokaért, Miképpen az Atya halhatatlan, Azonképpen à Christus is. Hogy kedig aſt kéuánod, Hogy meg bizonyiczam, Hogy láthatlannac mondataſſéc lönni. Ecképpen bizonyitom. Az Atya Iſtennec az ő Iſtenſége láthatlan. A Christusban az Atya Iſtennec tellyes Iſtenſége vagon: Azokaért à Christus láthatlan.

*no hat ket hal
hatatlan Iſtene
leſen.
De Karoly
ha gyűjti
J. L. G. van.*

DAVID FERENTZ. Felelet nec külön külön réſei lönec: De rend ſerént ſólloc.

Leg előſer, Hogy, 1. Timoth. 1, vót bizonyſágot à Fiuroi magyarázad, Eſt mondom, Hogy ſemmiképpen meg nem áthat. Mert Pál Apaſtol meg valaſtuán ſól mind à Christusrol, Mind kedig az Atyáról. Az egyedől valo Iſten, hogy az Atya legyen, Christus ő maga meg bizonyitya, Iohan. 17. Az vtánna valo igéc is meg mutatya. Mert à dűczőſég, és à hatalom az Atyának tulaydonyitatnac, Matth. 6. Luc. 6. Arra kedig egy igét ſem felelél. Pál Apaſtol à David maguabol ſületet Christuſt neuezi öröcké áldando Iſtennec: Soholt nem mondia, Hogy à Christus amaz halhatatlan, és látathatlan Iſten legyen.

MELIVS PETER. Mindenek nec felötte
Y 2

*Annotatio Vbi scribitur in d. scriptura n. m. vale balam
in d. scriptura n. m. vale balam
in d. scriptura n. m. vale balam
in d. scriptura n. m. vale balam*
OTODNAPNAC

SASVARI GERGELY, Az két
fel elöt, és a Felsőges Király elöt áluán, ecképpen
állá. En senkiért azé n. lelketem vesteni nem a-
karom. Est a Göreg Testamentomot Beza
nyomtattatta, minéc vtánna az vetelkődés a
Haromságról tamadot: Itt vgy vagyón, mint ha
azon egyről mondattatnéc mind a kettő: De az
virgula, és az meg valasztó igétske meg mutattya,
Hogy az egyedől valo Istent neuezí az Attyát:
A Iesus Christust kedig, annac az ő Fiát.

DAVID FERENTZ. Ha kedig a
Fiuról kel magyaráznunc, Hogy ő egyedől valo
Isten legyen, Miképpen marathat meg Christus
Wrunknac az ő bizonságtétele, Iohan. 17: Hogy
az ő mennyei fent Attya legyen egyedől őma-
gatól valo Isten: ő kedig a Messias legyen, kit az
Atya el boczatot?

Vgyan azon Iudas Apastol leueléből bizo-
nyítani akarád, Hogy a Christus őmagatól és egy-
edől valo Istenec neuestéséc: De semmit nem
bizonyítat: Mert vgyan azon Göreg testamen-
tomban ott vagyón, A mű Wrunc Iesus Christus-
nac általa: Mellyből nyíluán vagyón, Hogy az
egyedől valo Istenen az Attyát kellyen ertenűnc,
Kíne halákat adunc, Es kit diczérűnc, a mű Wr-
unc Iesus Christusnac általa: Es mindenűt az Is-
tenec igéie meg valasztya az Attya Istent, a Ie-
sus Christustól. Es aűt mőndia őnenmaga, Hogy
ő az Attyától vagyón, Nem őmagatól. Ez a ny-
íluán valo igazság. Ennekem az hankodáshoz
semmi keduem ninczen,

Hogy

VETELKEDESSE.

Hogy a Christus halhatatlannac neuestéséc,
A Sidoknac irt leuelénec 7, réféből akarád bizo-
nyítani: De ott az ninczen meg irua. Mert ott
az ő testamentombeli papoc hasonlítatnac a Chri-
stussal egybe, Es azzoknac v. d. ferent valo pa-
ranczolatoc, és életec mutatattic meg. Az Chri-
stusnac kedig öröké valo papsága, Es az halalbol
valo ki menetele, és meg szabadulása. Mert a Ha-
lál meg győzűen, öröké él, Es immár a Ha-
lál nem wralkodic ő rayta: Et miképpen fent
Dauidnac 16, énekében, ő felőle meg iőuendül-
töttet, Az én Lelketem nem hagyod a koporsó-
ban, Sem engeded, hogy a te Szented lássa a meg
rossadást. Halhatatlannac a Christust nem mo-
ndia. Mert ha halhatatlan volt vólna, Meg nem
halhatot volna. Meg holt kedig a mű bűneünk-
ért. Hogy kedig Peter Apastol aűt mőndia, Ho-
gy testben meg holt, és lélekben meg eleuenyítöt-
tet, Nem aűt mőndia, Hogy halhatatlan volt:
Hanem, Hogy lélekben meg eleuenyítöttet.
Mert az Atya Isten, az ő Lelkénece általa őtet fel
tamastotta: Lásd meg, Rom. 6. Minden kereszt-
tyén itéllye meg, Ha ebből köuetkőzic, Hogy a
Christus halhatatlan legyen. Ezent magyarázza
meg, 2. Corinth. 13. Hogy kedig meg holt, A
testnec gyarłoságából lott: Hogy kedig él, Az
Istenec hatalmabol él. Ezokaert, Mind eddig
is meg nem bizonyíthattad, Hogy a Christus
őmagatól valo halhatatlan Istenec neueste-
séc. Ha kedig meg bizonyítod: Kéű vagyoc en-
gednem.

MELIVS

*Confidentia
sulle tepe.*

*ver et vult
solus d. g.*

*Vera et aperta
sententia.*

ÖTÖD NAPNAC

MELIVS PETER. Itéllye meg az Isten, Es a kerebtyéni Gyűleközet, Ha bizonyítottam, Auagy nem bizonyítottam: Ezt kerdem tőled, a mint a tú Proposiciotokban meg vagyon írván, Ha azért ő Isten, Hogy az Atyának tellyes Istenége lakozic ő benne, Az az, Atya Istenec az ő Istenége, a melly a Christusban vagyon, halhatatlané, és láthatatlané, Auagy nem?

DAVID FERENTZ. Mínecvánna vötte az Attyától az Istenéget, Az, az Istenég, a mellyet vött, halhatatlan, De teneked est kellene meg bizonyitanod: Hogy mínece előtte az Atya az ő Istenégét őnekie adta, Hogy halhatatlan volt volna, Es azért, az Istenégért halhatatlannac mondatasséc: Mert noha az Istenég, melly a Christusnac adatott halhatatlan, Mind azon által, a Christus őnenmaga meg holt mű érőtűnc, Es az ő halálával váltot meg münket.

MELIVS PETER. Ezt kerde Ferentz wram tőled, Hogy ha az Istenég nec tellyes volta, Melly a Christusban test serént lakozic, Halhatatlan, és láthatatlan legyené, auagy nem?

DAVID FERENTZ. Nyiluan föl Pál Apostol, Col. 2. Tetűt az Atyának, Hogy a tellyes Istenég lakozéc ő benne. Ezokaért, Nem az a kérdés, Ha az Attyának Istenége lakozické a Christusban? Hanem ez: Az, az Istenég, melly a Christusban vagyon, Amaz öröktől foguán valo fiué? Auagy az Attyának Istenége? Mert ez a külembség köbűnc. Tú a Christus Istenégét valyátoc lönni, amaz öröktől fogua valo Fíat. Mű kedig, Atya Istenec az ő hatalmat, és ereiét.

MELI-

VETELKÉDESSE.

MELIVS PETER. Egyesec vagyunc abban, Hogy egy Istenég legyen, Nem három: Es egyelő legyen, Nem egyetlen, A tellyes volton, ertem aít az Istenéget, melly a Christusban vagyon. Még aít kerdem, Ha azon Istenéget adta a Christusnac?

DAVID FERENTZ. Azont: De felelly meg erre, Ha az Istenég nec tellyes volta, a Christus Istenége? Auagy az öröcké valo Fíu, Ki a Christusban vagyon?

MELIVS PETER. Hogy a Christus halhatatlan egyedül valo Isten legyen, Bizonyitom. Az Izrael Istenének Istenége láthatatlan, halhatatlan, és mindenható: Valaminemű az Izrael Istenének az ő Istenége, Ollyan a Christussé is: De az Izrael Istenének az ő Istenége tellyesképpen, melly a Christusban lakozic, láthatatlan, halhatatlan: Ezokaért, A Christus Istenége láthatatlan, és halhatatlan.

BASILIVS ISTVAN. Noha a Christus Istenége láthatatlan, és halhatatlan, Nem köuetközic azért, Hogy a Christus őnenmaga halhatatlan, és láthatatlan legyē. Mert a Christus az ő Attyának ereie által czelekedet, és tamaratott fel, Es az Attyának dűczősége vagyon ő benne.

Touábba, Nem iol okoskodol az Istenég nec igeiével, az egy Istenec neuére. Mert külemb ez, Hogy az Attyának, és a Fiunac egy Istenége vagyon: Es külemb, Mikor aít mondiuc, Hogy az Attya, és a Fíu egy Isten. Az első mondas igaz: Mert a Christusnac, az Attyától vött Istenége vagyon; Es miképpen hogy az Attyának

Z

Istenége

in 2. q. 1. m. 1.

*Non valit arguere
a consuetudine ad
abstrada vel ad
abstrachis ad co
muna. Summa 2. q. 1. m. 1.*

Et kerdem Ferentz wram tőled

ÖTÖD NAPNAC

Istensége láthatatlan ömagába, Vgy à Christus-
sé is láthatatlan: De az czelekedetökből látzic
meg mindeniknec Istensége. A másik mondás
kedig hamis. Mert ha az Attya is láthatatlan,
A Fiu is láthatatlan: Tehát vgy két láthatatlan
Isten lenne, Es à Christus nem volna látható tū-
kere, és abrazattya az Attyának. Ecképpen, Két
halhatatlan Isten is lenne, Es à Christus nem
holt volna meg érottúnc, Ha azon Isten volna, ki
az Attya.

DAVID FERENTZ. En minden
homály nélkül akoroc fölnom. Noha az Atya
Istennec Istensége, Melly à Christusban vagyon,
láthatatlan, és halhatatlan, Mind azon által nem
követkőzic ebből, Hogy à Christus azon egye-
dül való láthatatlan és halhatatlan Istennec mon-
datassék. Azért è kettő, Az Emberiség és az Isten-
ség meg valasztatic à Christusban, Miképpen tön-
nenmagad is tanyitass, Acképpen mit is meg va-
lastyuc az emberiséget à meg sentelő Lélektől.

Miképpen azért emberisége ért vgyan ember,
Istensége ért Isten, Azonképpen nem követkő-
zic, Hogy ez az ember Iesus Christus, A ki
fogantatott sent Lélektől, Es sületet süz Maria-
tól, halhatatlan és láthatatlan legyen. Mert az ő
benne Attyának Istensége, à czodatételeknec ál-
tala ki mutatott, Es az Attyának dűczősegénec
általá tassaítottot sel halotaiból.

Ezokaért, semmiképpen az írásban nem mon-
datattic láthatatlannac, és halhatatlannac à Ch-
ristus, Holott az írás minékűnc látható Fiut,
es ki

Magna absurda

VETELKEDESSE.

és ki senuedet, Es à mű büneünkért meg holt, e-
lönkbe támaft.

MELIVS PETER. Leg Előffer Ist-
uā wramnac felelec meg, Hogy aft monda, Hogy
à czodatételekben látattott az Attyának az ő Is-
tensége à Christusban. Semmit nem felele: Mert
noha à czodatételec láthatoc, De külemb az Is-
tenség, és annac az ő ereie, Melly által à czodaté-
telec löttene: Es nem czac az Atya ereiénec ál-
tala, Melly à Christusban volt, löttene à czoda-
tételec, Hanem, Vgyan à Christus saiat Istensé-
gének ereiénec általa.

Tenéked kedig, Ferentz wram, est felelem,
Hogy mit is aft vallyuc, Hogy emberisége ferent
halando, De Istensége ferent halhatatlan.

Hogy kedig aft mondod, Hogy ebből nem
követkőzic, hogy halhatatlan és láthatatlan Isten
legyen à Christus: Sőt inkább követkőzic. Mert à
Christus Istensége halhatatlan és láthatatlan. Iol
követkőzic belöle, hogy láthatatlan és halhatat-
Isten legyen: Mert az Atya Istennec Istensége
láthatatlan és halhatatlan Isten.

DAVID FERENTZ. Az Attya-
ról iol követkőzic, Mert czac az Istenséget val-
lyuc az Attyában, Es aft senkitől az Atya nem
vötte: De à Christusban az emberiség vagyon,
Es az Atya adta önekie az ő Istenségét: Azért
nem mondathatic egyedül ömagatol való látha-
tatlan, és halhatatlan Istennec.

MELIVS PETER. Még is aft
Z₂ kerdem,

*hoc mandatum
fuit à Patri.*

ÖTÖD NAPNAC

kerdem, Istvan wram töled, Hogy ha azonné a Christus Istenége, ki az Attyaé:

BASILIVS ISTVAN. Azon Istenége vagyon: De azért nem azon Isten a Christus, ki az Attya, Hanem annac Fia és abra-zattya.

MELIVS PETER. Ha azon, Tehát halhatatlan és láthatatlan: Auagy, Ha nem azon, Tehát két Istenégtec vagyon, Es két egyenetlen Istenec. Im hallýác a keresztýenec minnyáian, Hogy meg bizonyítottam, A mire feleltem vala.

A FELSEGES KIRALY 2c. Mutasd meg, Peter wram, Hogy Ferentz predicator két Istent vall. Mert mű soha az ő fiaiabol nem hallottuc: Sőt inkább az egy Atya Istent magafiallya, Es meg mutattya, Miképpen mondatáséc a Chsistus Istenec, Hogy a tú vélekedéstec ferént, sem két, sem három Isten ninczen, Ezokaért, Bizonyicz meg, Hol, és mikor tanyított két Istenre.

MELIVS PETER. Két Istent tanyít. Mert az ő proposicioiban meg vagyon iruán, Hogy legyen az Atya Isten, kitől mindenec vadnac. Az után a Christust is Istenec vallya lónni, Ki nem amaz legyen; Honnég mindenec vadnac: Hanem, Kinec az Attya az ő Istenégét adta. Ezokaért követkőzic az őnen vallásfabol, Hogy két Istent vall.

DAVID FERENTZ. Tú semmiképpen el nem körülhetítec, Hogy nem czac két Istenec legyen, Hanem három: Mert ezeknec mindenec

VETELKEDESSE.

mindenic külön főmellyben, és ő magatol való Isten. Mű réanc kedig méltatlan kenítec, Hogy mű két Istent vallanác, Noha az Attya Isten ő magatol való Isten: A Christus kedig az Attyatol vót mindenecet. Vgyan nem követkőzic, Hogy két Isten legyen. Mert Christus Wrunc ő maga bizonyittya, Es est ez ellen vetést a Sidoknac meg feyri: Noha ő Isten, és Istenec Fia; Azért meg nem feytetic az irás, Es ebből nem követkőzic, Hogy több legyen Istennel, Johan. 10. Felele Iesus és monda: Nemde iruán vagyoné a tú törüentőkben: En aít mondám, Istenece vattoc. Ha azozkat Isteneknec mondia, kiknec az Istenec bešéde mondatott, Es meg nem feytetic az irás: Műuel inkább az, A kit az Attya meg sentelt: és ez világra el boczátott: Aít módíátoc, Hogy karomlást mondoc, Miert hogy aít mon-tam, Hogy Istenec Fia vagyoc.

Touábba, Mikor Pál Apastolnac irássá ferént, egy Istent vallunc, Honnét mindenec vadnac, A méltóságért, és a kutfőnec ki mutatásáért műuellyüc: Nem azért, Hogy két Istent vallanác. Mert a Christusban lakozo Istenég, Melly ért ő Istenec mondatattic, Nem más, sem egyéb Istenég az Attyaénal.

A Sidoknac irt leuelénece első részéből ez meg bizonyítatic példaual. A Christus az Atya Istenec dűczősegenec fénye. A napnac az ő fénye, a napból is ki: Azért vgyan nem két napot hozbe annac az ő fényenec ki idűesse: Sinte azonkép-pen, Hogy az ember Iesus Christusnac az Atya Isten adia az ő Istenégét, Ebből két Isten nem hoz-

Z;

zatattic

Joann. 10.

ÖTÖD NAPON

zatattic be. Azonképpē, A kut főből, auagy for-
rasbol à viz ki foly, Noha foly: Azért vgyan
nem két viz, Hanem csak egy. Azonképpen à
Christus Istenége is.

De kérlec, Felely meg az én kérdésemre, Ha
azért à Christus Isten, Es Istenec Fia, Hogy à
tellyes Istenég lakozic ő benne, Es à bent Lelket
mértéc nélkül vötte: Auagy azért, Hogy à maso-
dic főmely à Haromságban ő: Mert ebbē vagyon
à külemlég. Felely meg nyiluan: Mind eddig
semmit erre felelni nem akartál. Kérem à Keresit-
tyéneket, Hogy ebben tanubizontságim legye-
nec.

MELIVS PETER. Az Istenec
Fiaban, az Iesus Christusban à bent irás imest ta-
masattyá előnbe. Leg elősör, Hogy Istenec Fia
legyen, Iohan. 1. 5. Rom. 1. 8. Masodfor, Hogy
embernec Fia legyen, Iohan. 3. Harmadikat, Ho-
gy az Istenec tellyessege lakic ő benne, Az öröc-
ké valo Lélec. Mind ezec à Christusban találat-
nac meg. Innát vagyon, Hogy Heb. 9, ez mon-
datic, Hogy öröcké valo lélek nec általa seplő nel-
kül áldosta őnnenmagát Istenec. Azonképpen,
Rom. 8. Hogy az Isten az ő Fiát külte el à bünes
testnec hasonlatosságában.

DAVID FERENTZ. Ezeket én az
írásnac igaz folyássala serént nem tagadom: De
felely arra, à mibe az vetelkődésnec az ő farka
forog, Hogy ha amaz öröktől foguán valo Fiu az
Isten à Christusban, auagy az Istenec tellyes
volta, melly ennec à Christusnac adatatott, A ki
fogantatot bent lélektől, és fületet sűz Mariatol.

A Z N.

VETELKEDESSÉ.

AZ N. BEKES GASPÁR. Wrunc
ő Fellege a t akaria, hogy meg felely, Ha à má-
sodic főmellyé az Isten à Christusban: Auagy
ezé à Christus Istenége, Mellyet az Attya mér-
téc nélkül adot nekier.

MELIVS PETER. Az Istenec
Ielkéből meg felelec. Miképpen az Attya Isten-
be más az Attyaság, Más az egy Istenég: Az
Attyaságot magánac tartotta, De à tellyes Isten-
séget neki adta: Azonképpen à Fiuság más, egy-
edül csak ő magaé: De az Istenég, mind az At-
tyaé, mind kedig à Fiué. Miképpen az Attyában
más az Attyaság, más az Istenég. A Fiu nac ad-
ta Istenégét, De nem adta Attyaságát.

Szent Pál
el iouén ő
maga nem
erthetnéie
est é fele-
letet.

DAVID FERENTZ. Feleletednec
sommaia ez, Hogy más legyen Attya Istenben
az Attyaság, Más az Istenég. Istenéget adta à
Fiu nac, Attyaságát nem adta. Mire valo ez?
Nem az kérdésemre valo felelet ez. En nem ke-
telköttem ebben, Hogy más ne legyen az At-
tya, Más ne legyen à Fiu: Mert Cristus Wrunc ő-
nenmaga mondja, Hogy más az Attya, ki én fe-
lélem tanubizontságot tesen. Ha más nem vol-
na, Vgyan azon volna, mind az Attya, mind à
Fiu. Felely erre, Hogy ha à Christus Istenége
az öröcké valo Fiué: Auagy, Az Attyának az ő
Istenége, melly ez Christusban vagyon, A ki
fogantatot bent lélektől, és fületet sűz Ma-
riatol.

MELIVS PETER. Miképpen meg
valabatic az Attyában az attyaság az Istenégtől,
Azon

ÖTÖD NAPNAC

Azöképpen à Fiuban is à Fiuság, az Istenfégnee
tellyes vóltábol, Nem mondía à Christus, Hogy
az ő Attya más Isten legyen.

CRACERVS GYÖRGY, A te Lelked
nec vduességeért, Az Istenec tistességeért, és à
keresztényeni Gyülekezethez épületiért kérésc, io Pe-
ter wram, Hogy effele homályos beszédeccel fűle
űnket ne terhellyed, és főmeűnket be ne fogiad.
Mert az Istenec elötte samot kel adnod. Iol meg
gondollyad, Mit czeleködel, Es egyenessen, min-
den tétouazás nélkül meg felelly à kérdésre. Me-
rt ha czac egy az Istenfég, és egy az Istenec
Fia, à Christus, Ninczen más Istenfég, és Fiuság,
Hanem czac az, mellyet az ő lelkénec általa valo
fogantatásában adot minékűnc, Es à fűztől fű-
letett.

MELIVS PETER. A mint meg
mondám, Istenfégét adta, Atyafágát nem adta.

CAROLI PETER. A Christus Ie-
sus Fiu az öröcké valo fűletésseért: Az Istenfég-
nec kedig tellyes volta lakozic ő Benne, az Isten-
fégnee egy voltaért.

MELIVS PETER. Coloss. 1. 2. A
Christus Istenec Fia az öröcké valo fűletésse-
ért: Az Istenec tellyes volta à meg testessűlt Ch-
ristusban lakozic, Más à Fiuságért, Más az
Istenfégért.

AZ N. BEKES GASPARI. Vgy
hát nem egy leszen az Istenec Fia, sem egyfű fű-
letett, Hanem kétű: Nem egy az Istenfég, Ha-
nem kettű: Nem egyfű adta, Hanem kétű. Hol
vagyon ez à fűnt írásban? Nem felelet ez, Hanem
kereszt

VETELKEDESSE.

Kerest fogás. Hogy azért valoban meg ere-
hesséc à kérdést, Még is, felelhessenec rea, Vgyan
iruan ad à kérdést oda: Oc is irua felellyenec meg.

DAVID FERENTZ. Ez à kérdés,
Ha az az Istenfég, melly az ember Iesus Chri-
stusban vagyon, amaz öröktől fogua valo fűletet
fiué, ki egyenlő Isten az Attyához, Auagy, az
Attyánac tellyes Istenfége, Melly à fűnt Lélek-
től fogantatot Christusban vagyon. Ez igéket ir-
uan adac ecképpen az ellenkedő fűllec.

MELIVS PETER, Es az ő tarsai
írásban visontac ecképpen:

Miképpen az Attyánac egy Istenfége és tel-
lyesége, melly à Fiuban vagyon valósággal,
Nem az Attyafág, Hanem az Attyánac Istenfé-
ge: Igy à Fiuban, Nem az Attyánac Istenfége és
tellyesége, az öröcké valo Fiu. Hanem az à Lo-
gós, à fűletet az Attyánac valóságából.

DAVID FERENTZ. Ez vdeig-
len mind aűt akartac meg bizonyítani, Hogy à
Christus azon teremű Isten legyen, ki az Attya:
Most az feleletben aűt meg tzáfollýac, és aűt
mondíac, Hogy nem azért Istenec Fia, és Isten,
Hogy az Istenec tellyes vóltá ő benne lakozic,
Hanem, Hogy ő öröktől fogua az Attyánac va-
loságából fűletet, Kiről az írás soholt nem emle-
közic, Es mindenűt à meg fűűlt Christust tamaű
tya elönkbe, Es meg mutattya, Hogy azért Isten,
és Istenec Fia, Hogy az Attya Istenec tellyes
Istenfége ő benne lakozic.

MELIVS PETER. Az én felelete-
met akarad rontani: De én meg bizonyítottam,
Hogy

A fűp illo-
na aűűű
ny etc.

ÖTÖD NAPNAC

Azöképpen à Fiuban is à Fiuság, az Istenfégnec
tellyes vóltábol. Nem mondia à Christus, Hogy
az ő Attya más Isten legyen.

CRACERVS GYÖRGY. A te Lelked
nec vduességeért, Az Istenec tisztességeért, és à
keresztényeni Gyülekezetec épületiért kérlec, io Pe-
ter wram, Hogy effele homályos beszédeckel fűle-
tinet ne terhellyed, és főmeünket be ne fogiad.
Mert az Istenec előtte famot kel adnod. Iol meg
gondollyad, Mit czeleködel, Es egyenessen, min-
den tétouazás nélkül meg felelly à kérdésre. Me-
rt ha czac egy az Istenfégn, és egy az Istenec
Fia, à Christus, Ninczen más Istenfégn, és Fiuság,
Hanem czac az, mellyet az ő Istenec általa valo
fogantatásában adot minékünc, Es à fűztől fű-
letett.

MELIVS PETER. A mint meg
mondám, Istenféget adta, Atyaságát nem adta.

CAROLI PETER. A Christus Ie-
sus Fiu az öröcké valo fűletésséért: Az Istenfégn-
nec kedig tellyes volta lakozic ő Benne, az Isten-
fégnec egy voltaért.

MELIVS PETER. Coloss. 1. 2. A
Christus Istenec Fia az öröcké valo fűletéssé-
ért: Az Istenec tellyes volta à meg testessült Ch-
ristusban lakozic, Más à Fiuságért, Más az
Istenfégnért.

AZ N. BEKES GASPÁR. Vgy
hát nem egy leszen az Istenec Fia, sem egyser fű-
letett, Hanem kétser: Nem egy az Istenfégn, Ha-
nem kettő: Nem egyser adta, Hanem kétser. Hol
vagyon ez à fent írásban? Nem felelet ez, Hanem
kereszt

VETELKEDESSE.

Kerest fogás. Hogy azért valoban meg ert-
hesséc à kérdést, Még is, felelhessenec rea, Vgyan
iruan ad à kérdést oda: Oc is irua felellyenec meg.

DAVID FERENTZ. Ez à kérdés,
Ha az az Istenfégn, melly az ember Iesus Chri-
stusban vagon, amaz öröktől fogua valo fűletet
fiué, ki egyenlő Isten az Attyához, Auagy, az
Attyánac tellyes Istenfégn, Melly à fent Lélek-
től fogantatot Christusban vagon. Ez igéket ir-
uan adac ecképpen az ellenkedő félnek.

MELIVS PETER, Es az ő tarsai
írásban visontac ecképpen:

Miképpen az Attyánac egy Istenfégn és tel-
lyességn, melly à Fiuban vagon valósággal,
Nem az Attyaság, Hanem az Attyánac Istenfé-
gn: Igy à Fiuban, Nem az Attyánac Istenfégn és
tellyességn, az öröcké valo Fiu. Hanem az à Lo-
gos, à fűletet az Attyánac valóságából.

DAVID FERENTZ. Ez vdeig-
len mind ast akartac meg bizonyítani, Hogy à
Christus azon teremto Isten legyen, ki az Attya:
Most az feleletben ast meg tzáfollyac, és ast
mondíac, Hogy nem azért Istenec Fia, és Isten,
Hogy az Istenec tellyes vóltà ő benne lakozic,
Hanem, Hogy ő öröktől fogua az Attyánac va-
loságából fűletet, Kiről az irás soholt nem emle-
közic, Es mindenút à meg fűlűt Christust tamaf-
tya előnkbe, Es meg mutattya, Hogy azért Isten,
és Istenec Fia, Hogy az Attya Istenec tellyes
Istenfégn ő benne lakozic.

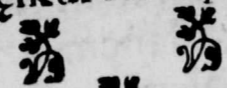
MELIVS PETER. Az én felelete-
met akarad rontani: De én meg bizonyítottam,
Hogy

A szép illo-
na aszso-
ny etc.

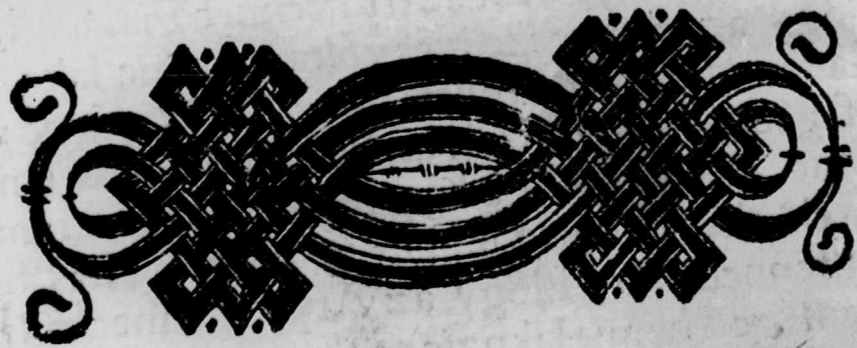
HATOD NAPNAC

Hogy két Istenég nem lehet, Holott az egész fe-
nt írásban est oluassuc, Hogy csak egy Isten le-
gyen. Azokaért, à mennyében egy Istenég, Egy
az Isten: A mennyében à Fiu más, Nem az Isten-
égnek tellyes volta à Fiu nac Fiu sága, Sem az
Attyánac az ő Attyasága: Hanem à Fiu nac az ő
Fiu sága, melly egyetlen egy fületet nec neuf-
tetit.

AZ N. BEKES GASPÁR. Miért
hogy ez kérdésnek igazán való meg feytesse, meg
mutattya, Ki legyen az Istennek Fia, Es mellyic
legyen az ő igaz Istenége, Holnapig gon-
dolkodiatoc felőle, Es minden homá-
lyosság nélkül felellyetec rea,

Stephanus Bacz
HATODIC

Stephanus Bacz

HATODIC
NAPON VALO VETELKEDES,
Az az, Mind fent Hauánac
25, napián.

DAVID FERENTZ. Minden vi-
gastalásnac Istenének, à mű mennyei fent Atty-
ánknac könyörögünc, Hogy az igaz értelemnek,
és itéletnek az ő lelkét adia meg műnekünc, Hogy
az ő fent igéibē ki adot igazságát érthessuc meg,
és tanolhassuc, és valoba ő fent tanyitványi le-
hessuc, Es mindenben őtet dicsözthessuc; Mű
Attyánc 2c.

Meg emlekőshet nec à kereszttyének rólla,
Minemű kérdést vetettünc regnag az ellenkező
fel eleybe, Hogy az vduósségnek, és à mű tudo-
manyunknac igaz volta ki mutatafséc: Es az Is-
tennek hieui meg érczéc, minemű Christust val-
mű őnekie, Tudni illic afit, mellyet az Atya Isten
őneki adot. Oc is visfontac, à minemű Christust
valnac, Es minemű Istenéget tulaydoniczanc
őnekie, Közenséges végezésből à kérdésre való
feleletet à mai napra halasztac, Ezokaért wyon-
nan à kérdést elő fámlalom, Hogy à kérdésre à
feleletnek igazsága, auagy hamissága meg itélet-
hesséc. Ez vala à kérdés.

Az Istenég, melly az ember Iesus Christusban
vayon, Amaz öröktől fogua való fületet fiué,
Ki egyenlő Isten az Attyához: Auagy az Attyá-
nac tellyes Istenége, melly à fent Lélektől fo-
gantatot Christusban vayon:

HELLO.

HATOD NAPNAC

HELLOPEVS BALINT. Miért
hogy közénféggel az Attyafiac én reám biftác
à kérdésre valo feleletet, Rõuideden meg felelec.

A FELSEGES KIRALY 2c. Miért
hogy Melius Peter kötötte magát à felelettre,
Sikfégg, hogy õ felellyen. Hogy ha felelni nem
tud: Vilyen le, Es az vtán rend ferént mindenik-
tec felellyen, finte annyét, à mennyét kéuan.

MELIVS PETER. Könyörgec à
felséges Istenec, Hogy az õ fent Fiaért adia az õ
fent Lelket, Hogy minden czalárdtság nélkül, és
tétouazás nélkül az õ igazságát meg esmerheffüc,
Az õ neuénecc dúcözségére, Es à kerefttyéni gyü-
leközetnec épületire.

Ez à Kérdésre valo felelet.

Az Istenec tellyesége, finte annyit tefen,
mint az Isten, Auagy, az Istenec terméseti. Az-
ért, Ha az à tellyeség, magában vétetic, Az irás
ferént azt mondiuc, Hogy az Attya, Fiu, és fent
Lélec. De à mennyiben az ember Christusban
vgy lakozic à tellyeség, az plenitudo, hogy egy-
elül legyen vele, Aft mondiuc, Hogy az az õ-
röcké valo Fiu, Kit mű fent Ianossal Ige Istenec
neuezünc, és vallunc, Hogy ez kezdetben az Is-
tennel volt. A melly terméset kedig à fent Lélek-
től fogantatot, Aft mondiuc, Hogy az nem egy-
eb, Hanem emberi terméset, testből és Lélekből.

AZ.N. BEKES GÁSPAR 2c. Ezé
à nyiluan valo igazság: Kerd meg à kösséget, Ha
erti mit mondál: Sõt inkább tödle az irást kezéd-
ből, Es ha tönnenmagad az kőuül el tudod mon-
dani, Egy hordo borral tartozzam. „

„Mag ordombli hogy inya adgi ar jui HELLO-
fasonlafint. Birony 20f. fante, melynek m^o
24 ar kőpizs sanat.

A lépillo-
na asßony.

„A lépillo-
na asßony.
Közös az
Hunara két
agrába be vitt
két gyökör
e két
Detraiores
odibis.

VETELKEDESSE.

HELLOPEVS BALINT. Aft akar-
iuc tñ kegyelmetöknecc ielenteni, Hogy Ferentz
wram fel tött: Mert ihon vadnac à Proposicioc:
De nem merte meg oltalmazni: Sõt inkább min-
künc folnunc sem hattanac. Es mikor az Isten i-
geiénecc igazságával meg kezdet győzetetni, Min-
denkoron kereftfogáffokat talált, Es éyel nap-
pal az olaf Doctorral tractált, Miképpen elő vi-
hesse dolgát, Es módot talált, Hogy à Disputacio
véghöz nemennyen.

DAVID FERENTZ. Kérem à ke-
refttyéneket, Hogy ezeknec hamis vadoláffoc el-
len halgassac meg igaz magam mentéffét.

En az igazságnac valláffanac meg bizonyítá-
fáért, és erőssitéfféért iöttem az én Attyámfiaim-
mal egyetemben ki Erdelből. En minden kérdé-
tökre feleltem, Es semmi kereft fogáffokat nem
müueltem. A Disputacionac ez az õ módia és
rendi, Hogy egyic à másikat kerdezze. A közén-
féges igazság is aft murattya, Hogy egyic à másik-
tol meg ertse az õ beszédét, Minemü ertelemmel
vesfi. Disputalunc az Isten felől, Az Istenfégg fe-
lől, Az Attyafág felől: A Fiu felől, A Fiuság
felől: Hiffem meg kel egy más beszédét ertenünc,
és az igéknecc értelmét meg határozunc. Tudia
az élő Isten aft, ki minden süueknec titkait álrál
láttya, Hogy én soha Blandrata wrammal azon
nem tanáczkoftam, Hogy à Disputacio vég-
höz nemennyen: Sõt inkább most is kés vagyoc
disputálnom, Es semmiben magamat mag nem
vonßom.

En is tanubizonfagot tefec erről, Hogy tñ az
egéß

a 3

Georgius Bl
- Brata ar.

HATOD NAPNAC

egész disputacioban egyebet nem műveltetec, Hanem hogy kerest fogásockal az Istenec igasságát meg homályosítottatoc: Hogy ha írást írással magyarástac volna, mint az Istenec igassága mutattya, Es az én befédimet által nem vttetec volna, Az Istenec igassága világosan ki nyilatkozot volna, Es az együgyű keresttyenec, az igaz Istenec esmeretiben épültene volna.

En az írásnac linnyaiát követtem: De tū az írást fákbán butattyátoc, Es a vilagosságoc, sőtűtségre váltastattyátoc. Miképpen az egy Attya Istenet állatban és földméllyben helyheftöttetec, Es az az egyet haromma csináltatoc: Azonképpen az egy Christust is megváltostattatoc, és est kettővé csináltatoc: Egyic, ki azon Isten legyen, állatnyában, ki az Attya, földméllyben pedig más. Es a tū vallástoc olly igen ellenkőzic őmagában, Hogy semmiképpen még tūmagatoc is egybe nem tudjátoc gyalolni.

Euel áltattatoc el eddig a kösséget, Hogy bálvány imadásra akariuc vinni, és nem igaz Christust tanyitunc: De tū vattoc azoc: Es az igaz Christust, kit éleytől fogva az választottac vallottanac, meg tagadjátoc: Es afit, akit az Attya Isten magas mennyből múncküncc aianlot, megvetettetec, Ki a mū igasságunc, fentlégunc, és váltágunc, Az egész törűnec meg tekeltetesse, Ez a fondamer tom, mellyre az Attya Isten a mū vduességünket építötte, Ó általa vagyunc ked-

uessec,

VETELKEDESSÉ.

uessec, és kellemetessac: Es ebben, és ez által akar-ia múncküncc az vduösséget adni.

Tū nyilván vallani nem meritec, Hogy a CHRISTVS, ki fűz Mariától születet, Istenec Fia volna, Olly Fiaat vallotoc, és predicállotoc ezen köuül, kiről sem a Prophetac, sem Apastoloc nem predicállottac: Kiről az Attya Isten is magas mennyből tanubizonfágot nem tött. Ezokaért én bizonfágot tessac az Istenec Gyüleközeti előtt, Hogy tū afit a Christust, kit az Attya Isten múncküncc aianlot, Es ki valoban a mū választágunc, Hogy afit nem tisztelitet, nem becűltetec: Hanem, ezen köuül az Antichristussal mást találtatoc. De meg láttyátoc, Hogy akaratotoc ellen is ez az Isten az ő igasságát elő visfi, és ki nyilatkoftattya.

MELIVS PETER. Kérem Fel-ségedet, mint természet ferént valo kegyelmes fejedelmet, Felsőged halgassa meg befédemet. Effele sűdalmas befédeckel semmit nem használnunc. Ha keresttyenec vólnanc, Egymást feretnunc kellene, Noha nem egy ertelemben vagyunc, Azért vgyan egy teremto Istenunc vagyon. Az én Attyámfiat est mondattyac meg velem: Miképpen mū disputáltunc, Az Isten őmaga, Az ő Angyalí, és az egész keresttyéni Gyüleközet, A Nagyságos wrackal egyetemben itéllye meg. Mū erről tanubizonfágot tessunc, Hogy a fent írásbol meg bizonyítottuc. A mit mū tölled kerdet-tunc, Semmire nem feleltel.

Bőségesen meg bizonyítottam, Hogy egy Az Papá- legyen zóknac val-láffc.

Nota

Is gyalu kellenec
oda.

HATOD NAPNAC

legyen az teremto Atya Isten, Mellyet mű soha nem tagattuc, Sem à régi heretnekec, Tudni illic, Photinus, Arrius, Eunomius, Sabellius: Mű is vallyuc, Hogy legyen az Attya Isten: De à Fiát ki nem reckesttyűc. Te is aſt mondád ferentz wram, Hogy mikor az Attyát az irás egy Istenec neuezi, A Fiát ki nem reckesti: Mű is aſt vallyuc, Hogy mikor az Atya egy Istenec neueſtetic, Hogy à Fiu ki nem reckestetic: Mert à Fiu és Iahnac, Iehouánac, és öröcké valo Istenec neueſtetic. Es valamikor à Fiu az Attyáról emléközic, Es őtet egyedől valo Istenec neuezi, ő-magát ki nem reckesti. Mű ezokaért eſt vallyuc, Hogy az, az egy Isten, legyen az Atya, Fiu, és ſent Lélec. A Christufrol kedig, à ſent irás ſerént, eſt vallyuc, Hogy Istenec és emberne Fia legyen: David fia teſt ſerént, Istenec fia, à meg ſentelő Lélec ſerént. A mennyében kedig Isten, egyenlő az ő Attyához: A mennyében ember, küſſeb az ő Attyánál. Eſt vallyuc azért, Hogy emberſég fogantatot ſent Lélektel, Nem az Istenſég, Es nem à fogantattáſſaért à ſent Lélektől vőtte az Istenſéget, Hanem az ő Atyától. Ez az oka, miért az Attyát, ſaiát Attyánac mondiat: őnen magát kedig tulaydon Fiánac. Ez az oka, à miért egyenlő Isten az ő Attyáual. A ſent Lelket is egy Istenec vallyuc lőnni az Attyáual és Fiuual: Mert Eſaiás, és Ezechiél Prophetanál Istenec neueſtetic.

A FELSEGES KIRALY 2c. Ma reggel mű Melius wramat be hiuattuc vala hozánc, Es intőc, Hogy az Istenec igallága mellé állana,

VETELKEDESSE.

állana, Es lelki eſmereti ellen aſt ne oppugnálna: Mert lehetetlen dolog volna, Hogy nē ertenéie. Műnekűnc ő aſt monda: El az Isten, és vgy vigyē kibékével az Felſéged aytaián, Hogy ennec előtte soha nem tudtam, Mi legyen à Christusnac Istenſége: Aſt ſem tudtam, Micsoda Christus Istenſégét predicállottam, és mit mondtam, Hanem à tegnapi napō, Hogy az iámbor, Ferentz wram, veté à kérdést előmbe, Vgy buiéc ez éiel feiembe: Es te Felſéged meg hallya, mint felelec ma à Ferentz wram kérdéſére à köſſég előt.

Czodálkozunc kedig Thuri Pálon, Hogy az Iosue helyében tegnap Iesuſt oluaffa à Sidóknac irt leueléből, Mint ha műnekűnc is nem volna Bibliánac, és nem látnóc, hogy Iosuerol emléközic, Hogy az vitte be à Sido népet az igéretnecc földére, Miképpen az Istenec könyue bizonyítja, Hogy Moſes helyet ő valaſtratott.

Czodálkozunc kedig nemellyeteknecc vakmerőſégén, Hogy még vgyan itten is aſt mertéc mondani, A kinecc wra pőreſſe, Annac Isten oruoffa. Mű ſenki pőreſſe nem vagyunc: Hanem intőtűnc kegyes képpen, Hogy az Istenec igallága ellen ne tuſſakodiatoc, Hanem annac engedtetec: De à nagy kőuélyſég, és tiſteſſég kiuánás tūteket arra nem ereſt.

MELIUS PETER. Io lelki eſmerettel meg mondom, à mire Felſéged meg kérd. Mert miképpen Constantinus Czabár à Sinadban kérde à Doctórokot, Es igazán meg vallác, à mire kérde: Azonképpen én is tartozom vele, Hogy meg vallyam. Ezokaért, pirullyon meg az én

Melius Petrus

non in me

Thuri Pal rofful

2duo far hemon

utab

HATOD NAPNAC

Masodszor, Hogy a gonosz hirt nevet, mellyet mű felőlünk vdegen országokban hirdetnek, Mint ha Török hitet vallanánk, el tőrellyük.

De látom, Hogy az ellenkező fél czac tétouaz, Es az igazságnak ki jelentésére nem ügyeközik.

Ast kéuányátoc, Hogy a mű predicatorunc, David Ferentz, köz helyre mennyen: A mű birodalukban szabadon, valahol akariátoc, és valamikor akariátoc disputálhattoc. Mindenkoron mű a mű predicatorunkat elő állattyuc. Szabadon, minden bántás nélkül el íhettec. Elég idővedemetec vagyon, Czac ne kiméllyétec a kölczéget. Sőt est kéuánóc, Hogy más országból is fő tudos emberek el iónénec: Bátor vgyan Beza ömaga is, auagy Simlerus, Hogy az Istenec tífia igéiből az igazság kinyilatkoztatnéc.

De Miért hogy láttyuc, hogy czac el körülíttec az igazságot, Es a kérdésre felelni nem akartoc directe, Most a Disputacionac véget vetünk: Meret egyéb országunknac gondiai kénferitnec, hogy Erdélben be kellyen mennünk.

DAVID FERENTZ. Miért hogy a győzedelemnec az ő kéuánfága, és a tíftelegnec az ő fereteti annyéra vackította vala el az ellenkező felt, Hogy semmiképpen nem engedéc, Hogy vallássomat, és feleletemet elő monhassam, Noha otthon aual mentöttéc magokat, Hogy nem hattanac főlni önekiec: Ezokaért ide akartam az én vallássomat, melly a mű attyankfiainac is vallássoc, vetnem, Es az vtán feleletemet helyheftöttem.

AZ

AZ EGY AT=

tya Istenről, Es az ő

FIAROL, AZ IESVS CHRIS-
TVSROL, ES A SZENTLELEKROL
valo reuid vallás, Az Prophe-
táknac és az Apostoloknac
írásoc ferént.

AZ EGY ISTENRŐL

a mű Wrunc Christus Iesusnac Attyaról.

Hogy egy legyen az Isten, mennynec és földnec teremtőie, aſt az egész deréc ſét irás bizonyitotta. Es iollehet ez világnac nagyob réſe egy Istenről teſen valláſt, De azért az egy Isten ki legyen, à ſent irásnac folyáſſa ſerént, nem minyaian eſmeric.

Ez pediglen az egy Isten, ſem harmas, ſem négyes, Hanem czac egy, kinec magauál mindenben egyenlő ſemmi társa ninczen, Soha ſem vólt, ſem leſen,

Sem pedig olyan, kinec fia nem vólna, Hanem à mű Wrunc Iesus Christusnac ſent Atya. Es euel valaſtta meg Christus Wrunc, és ſent Pál Apaſtol az igaz Kereſttyének nec az ő valláſſokat, minden pogánoknac, és egyéb népek nec hamis valláſſoktól.

Ez kedig az egy Atya Isten olly, ki egyedül és őmagától valo Isten, ki ſenkitől ſemmit nem vótt, Ki mindenek nec felőtte vagyon, Es kitől mindenec vadnac, Ki à mű Wrunc Iesus Christusnac Iſtene, Attya és Feie: Ki az világofſágnac Atya, Es minden ióknac kutſeie. Ez az igaz Prophetai és Apaſtoli vallás.

De vallani ez egy mindenható Attya Isten helyébe, Hármás, auagy négyes Iſtent, Egy Alatot, és három ſőmélyt, ki némellykor egy legyen az Allatba, Nelellykor három, Semmi nem egyéb, hanem ſoc Iſteneket és Baluányokat behozni és tamaſtani à kereſttyéni gyüleközetbe, Es az

Es az Antichriſtusnac valláſſát követni, Mellyről Daniel iővendőlt, Hogy olly Iſtent kezd tamaſtani és tiſtelni, kit à mű Attyáinc, Abraham, Iſaac, Iacob 2c ingyen ſem eſmertene. Mert ſemmit nem tudtanac, ſem à Patriarchác, ſem à Prophetác, ſem az Apaſtoloc, à Papánac Allatos, Haromſágos, ſőmélyes, meddű Iſtene felől, Hanem czac az egy Iſten felől, ki à mű Wrunc Iesus Christusnac, az igaz Meſſiásnac, ſent és mindenható Atya.

A MI VRUNC IE

ſus Christusrol, az Atya Iſtennec egyettlen egy Fiáról.

A mű Wrunc Iesus Christus pediglen ennec, az egy Atya Iſtennec áldot ſent Fia, Ki öröktől fogua rendeltett az egy Atya Iſtentől à mű dűczőſégünkre, és vduellegünkre, Hogy ő ártatlan barány léuén, minket az ő mennyei ſent Attyánac, az ő véreuel, minden hamisſáginkból megváltana, Es tiſtitana magánac ſaiát népül.

Ez az Iſtennec Fia, à mű Wrunc Iesus Christus, az ő teſtentomban külemb külemb abraza tokban ielentetett ki, Tudni illic, Aldozatokban, Mannaba auagy mennyei kenyérbe, Vizekben, Köſiklákban, Iacobnac laytoriában 2c.

De meg adatott, és ſületett az vtólſo vđőkben aſſonnyiallatnac maguából, az ígéretec ſerént: Ki teſt ſerént bizony ember, A ſentelő Lélec által kedig, Es az Attyanac Iſtēſégének benne valo lakáſa által meg bizonyitott Iſten Fianac, és Iſtē nec lőnni, Kiben

*Dóhá tudja Bija
az egy vallás
zabállyal
móſtendően*

*Hajrá Dóhá
ide hal amúna
In ſzanyha
Iſtēnek
szanyha*

Vallani pedig öröktől fogva való Fiat, ki az Attyának allatyából, auagy főméllyéből, minden vődöknek előtte fűletett, és à Haromságnac másodíc főméllye, és őmagatol való Isten legyen, Ki allatyában az Attyaual egy, főméllyében pedig más legyen, Mint à Papáffoc valnac, Semmi nem egyeb, Hanem mind az Attyat, s' mind à Fiat meg tagadni: Annac felőtte meg vtálni, és meg vetni az egy igaz és egyetlen egy fűletett, az Iesus Christust, Ki fogantatott fent Lélektől, Es fűletett fűz Mariatol, Es ennac helyébe más Christust, és más Fiat állatni, Es ő igaz Istenfégét meg rontani, és el vesteni.

Mert ennac az Isten Fianac, az Iesus Christusnac, nem czac teste formaltatott fent Lélektől, Hanem ez által az Atya Isten, az ő Istenfégének is minden tellyes vőltat valoba adta őneki, Es aual való meg kenéssel, Wrra és Christussa tőtte őtet, Hogy ő rayta nyugfűc az Iehouánac, az az, à felséges, mindenható, öröc Istennek Bölczeségének, Ertelmének, Félelmének 2c Lelke: Mellyec- kel meg bizonyítatic Isten Fianac, és minden- nec felette áldando Istenec, és az wy világnac teremőienec lőnni.

Ebben ezokaért az Isten Fiaban, az Iesus Christusban, à fent írás ferént, két dolgot vestűnc esűnkbe.

1. Előtt, Az ő testének, auagy emberfégének, à fűz nec mehében, à fent Lélektől, seplő nélkül való fogantatassát és formaltatassát:
2. Másodikat, Az egy Attya Istenec azon fent Lelkének ő benne mértéc nélkül való lakassát, Isteni erővel és hatalommal való fel építését, Melly

Melly az ő bizony Istenfége: Melly miat, Christusnac, Wrrnac, és mindenek nec felette öröcké áldando Istenec neuestetic.

Ez az egy Attya Istenec, és az ő fent Fianac, az Iesus Christusnac igaz esmereti, Es arról vallás tétel, à mű öröc életűnc, Es vődueségűnk nec fundamentoma, Es nem Töröc hitt auagy vallás.

A SZENT LELEK- RÓL.

A fent Lélec, az egy Attya Istenec hatalmas és mindenható ereie, Mellyet meg jelentette 1. Előffer, Az első teremtésben, Mikoron aual mindeneket teremtett, meg eleuenített, éltőtett taplált, és meg őrizet.

2. Másodffer, A másodíc teremtésben nyil- uábban, az ő áldot fent Fiaban, az Iesus Christusban, Mikoron az választatokat az Ördög nec torkabol ki raggatta, A Bűnből ki teritőtte, és wyonnan fűlte őket: Ismet Mikoron halotakat tamastot, Betegeket gyógyítot, Ördögöket v- zett, Es mikoron őmaga is halotaiból fel tamast- tatott.

Es miképpen az első teremtésben, az egy Attya Isten az ő Lelkéuel mindeneket meg eleuenítet, éltőtett, taplált és meg őrizet: Azonképpen à kiket à az ő fent Fia, az Iesus Christus által wyo lan teremtet, Azokat meg aiandekoza az ő fent Lelkéuel, Es meg fenteluén, meg peczetli őket, Es mind végic meg őrizi, Hogy az meg adott mennyei örökségből ki ne essenec, Hanem vődues- zűllyenec mind öröcké.

Az Atya Isten ezokaért az ő fent Lelkéuel az ő választotit meg teríti, Meg vilagossítja, ta-

nyittya, oktattya, vidamittya, és minden fent
czeleködötökre, és io dolgokra fel geriefti és indi-
tya, Es alkalmatosa tefi őket: Melly czeleked-
tec ért is à fent Lélec mondatic aiandéknac, Ta-
nitomesterne, Oktato kenetne, Tűzne, Elő
vizne, és mindenekne meg vizsgálóianac.

Mondatic annac selette Fiuua fogadafnac,
Es Igalágnac, auagy Bizonyoflagnac Lelkéne:
Mert tanubizonfágot tefen à mű lelkünkne,
Hogy Istenne fiaí vagyunc, Es à mennyei örek-
ségne örökösi, Es az Istent kegyelmes Attyánk-
nac kiáltattya mű velűnc.

Ez à fent Lélec, à fent irásba, nem czac az
Attya Istenne, Hanem à Fiunac is lelke monda-
tic, Miért hogy az Attya Isten afit öneki mértéc
nelkül adta, Es aual ötet meg kenuén Christuffa
és Wrra tötte: Kítt az ő neuében, és ő általa ad az
Attya Isten műnekűnc is, az ő valástot fiainac,
Hogy benne éllýűnc, és vduezűllyűnc: Eft pedig
tudni, és esmerni, Tekéletes igasfág, Es öröc bo-
dogfág.

Vifontac kedig à fent Lelket à Papáffockal
ömagatol valo Istenne, és à Haromsfág Istenne
harmadic főmélýne mondani, Es annac fűletel-
fét, auagy farmozaífát vallani és erőfíteni, Nem
egyeb, Hanem à fent irásnac az ő fundamento-
mát fel forgatni, Es à mű mennyei fent Attyánk-
nac hozanc valo io keduét, és velűnc valo io tété-
ményit nem esmerni, hanem meg vtálni, és meg
vetni.

Mert az ő Lelkéne tőle valo farmozaífá, ki
boczatáffa, és ki öntéffe, nem egeb, Hanem az ő
ereiéne

ereiéne mű velűnc valo közléffe, és mű velűnc
öröcké valo maradáffa, A Christus Iesusba, Es
az Iesus Christusnac, az ő áldot fent Fianac, à
mű Wrraknac és vduezíténkne általa: Amen,

Afit tudod, io Peter wram, Hogy nagy böl-
czeféget tanoltal, Hogy az igasfágot be halolhaf-
fad keresit fogáffal: Kűlemb az Istenne tel-
lyes volta, Kűlemb az Attyafág. Pál Apafstol,
mikor afit monafa: ~~Mert afit monafa~~ egy Istenűnc va-
gyon, Amaz Attya, Meg valásttýaé az Istené-
get, az Attyafágtól: Euel è felelettel akarod az
haromnac egy Istenféget oltalmazni: De finte
euel rontod. Mert ha
Istenfé: Tehát az A
lami Istenfé: Hogy
Isten, mellyből mindenec va inac: Es az
fé, Hogy lehet mind az haromé, tudni illic, Az
Attyaé, à Fiué, és à fent Lélecké:

Masodfor, Euel è keresit fogáffal afit tudod,
Hogy à Fiunac öröktől fogua valo fűletéffet, és
Istenféget oltalmazhatot: De finte euel rontod
meg. Mert ha az Attya Istenfégenec tellyes volta-
ért, melly à Fiuban vagyon, az öröcké valo Fiu
nem Fiu, Hát fűkfé, Hogy más Istenféget le-
gyen fiu, az öröcké valo Fiu. De lehetetlen, ho-
gy az Attya Istenne az ő tellyes voltanál más Is-
tenfé volna: Semmiképpen azért más Istenfé-
ért, à melly ninczen ezen kőűl, Istenne Fia nem
lehet à Logos

Harmadfor, Az Attya Istenne tellyes Isten-
fége kőűl, tőb Istenfé ninczen. A Logos (à te
feleleted

